

ДИНИ ЗЕБОЙ МАН

ДИНИ ЗЕБОИ МАН

Таҳиякунандагон:

Доктор Раҷаб Оздирек, Фаррух Салмон, Назиф Илмаз

Ибодат карданро меомӯзам-1

Москва-2010

Таҳияи:

Доктор Раҷаб Оздибек

Фарух Салмон

Назиф Илмаз

Муҳаррир:

Ҳорун Қирқил

Ороиш ва саҳифабандон:

Одам Оздемир

Сами Кая

Алӣ Кая

Мурод Орипов

Тарҷума ва таҳияи:

Қосимов Аловуддин

Муҳаррири динӣ:

Айдар Хабибулин

Муҳаррири бадеӣ:

Сафия Хабибулина

Тарҷума аз асли:

Benim Guzel Dinim 1- Istambul - 2007

ДИНИ ЗЕБОИ МАН

ООО Нашриёти «ПАЁМИ САБЗ», 2010 с.

Нашри 1. 128 саҳ. Адади нашр 3 000 нусха

ISBN 978-5-902855-99-6

Китоб барои доираи васеи хонандагон тавсия мешавад.

Ҳуқуқи чоп маҳфуз аст.

Муқаддима

Мо ба Худои худ шукргузорем, ки ба мо дини мубини Исломо ато фармуд! Дуруд ва раҳмати Худо бар Пайғамбари мо Муҳаммад ва хонадону ёронаш, ки бо беҳтарин роҳ дини Исломо дар ҳаёти худ ҷорӣ намуда ва ба ҳамаи мардумон онро омӯзонид.

Бачаҳои азиз!

Муҳаббат ба Аллоҳ, ин асоси дини мо ба ҳисоб меравад. Аллоҳ таъоло, дилҳои моро барои муҳаббат офаридааст. Худованд аз мо меҳодад, ки дини худро, Пайғамбари худро ва ҳамаи ононе, ки ӯ дӯсташон мебошад, дӯст дорем ва ба тариқи нишондодаи онҳо зиндагӣ кунем.

Муҳаббат дар рӯҳи мо оғоз меёбад, сипас дар аъмоли мо падида мегардад. Беҳтарин муҳаббат - муҳаббат ба Аллоҳ Таъоло ҳам дар рӯҳ оғоз меёбад сипас ин муҳаббат моро ба ахлоқи ҳақиқа ва фармонбар будан ба амру наҳии Аллоҳ Таъоло ҳидоят мекунад. Корҳои нек ва ибодате, ки мо анҷом медиҳем, ин муҳаббат ва эътиқоди моро қавӣ месозанд.

Бачаҳои азиз!

Нури эътиқод, ки аз ҷониби Ҳазрати Пайғамбар (с) афрӯхта шуда буд, аз насл ба насл ба мерос монд ва то рӯзҳои мо омада расид. Ҳар як насл, аз рӯи тавоноӣ кӯшиш кардааст, ки мувофиқи ин дин зиндагӣ кунад ва ба наслҳои оянда онро ба мерос гузорад. Ҳамин тавр, донишҳои исломӣ, аз як инсон ба дигаре, аз қалб ба қалбе гузашта, то ба замони мо омада расидаанд.

Мо медонем, ки шумо бачаҳои азиз Аллоҳ Таъоло, офаридгори ҳамаи мо, Пайғамбари ҳабибу маҳбубаш Муҳаммади Мустафо (с) ва дини мубини моро хеле дӯст медоред. Мо ҳам шуморо хеле дӯст медорем ва хоҳони онем, ки шумо фарзандони азиз таълимоти дини Исломо хубтар биомӯзед.

Шумо ояндаи моед. Ҳамаи сарватҳои моддӣ ва маънавӣ, ки мо ҳоло дар даст дорем, баъди чанд муддат ба дасти шумо мегузаранд ва бар дӯши шумо масъулияти хеле ҷиддӣ бор мегардад. Нури имони аз ҷониби Пайғамбар Муҳаммад (с) афрӯхта шуда, имрӯз дилҳои шуморо низ равшану мусаффо мегардонад. Ҳамин тавр, мо калонсолон муваззафем, ки шуморо ба ин кори наҷиб, яъне омӯзиши дини Исломи тайёр намоем. Мо тасмим гирифтаем, ки бо беҳтарин роҳи усул, маърифати динамонро, ки на танҳо садсолаҳо, балки давраҳои мукаммали таърихро фаро гирифтааст, ба шумо биомӯзонем. Шукру сипоси беҳад ба Аллоҳ Таъоло, кӯшишҳои мо самараҳои аввалинро ба бор овардаанд.

Навиштани ин китоб, ки худ марҳамати Аллоҳ Таъоло аст, моро водор намуд, ки китобҳои дар ин бора пештар навишта шударо, омӯзем ва онҳоро мавриди истифодаи ҳеш қарор диҳем. Ба мақсади он ки шумо бо меҳр ва хоҳишу рағбати зиёд ин донишҳои диниро омӯзед, мо дар таълифи китоб амалҳои зеринро ба анҷом расонидаем:

- Ба хотири афзун гардидани шавқу завқи омӯзиш ва дар дили шумо бештар ҷой гирифтани муҳаббат ба дини мубини Исломи ҳар як мавзӯро бо ҳикояи хурдакӣ оғоз намудем.

- Ба хотири он ки диққати бештар ба оятҳои Қуръон ва ҳадисҳои Пайғамбар (с), ки сарчашма ва асоси дини мо маҳсуб мешаванд, дода шавад, мо бо ҷаҳорҷӯбаи махсус онҳоро аз матнҳо ҷудо намудем.

- Ягон ҳукми фармон ва ё он чӣ ки дини Исломи манъ кардааст, беҳуда барои мо фиристонида нашудаанд. Агар мо мазмун ва моҳияти онҳоро хуб дарк кунем, боз бо муҳаббати бештаре ба дини худ пайравӣ хоҳем кард. Аз ин хусус, мо ба шарҳи мақсад ва моҳияти ҳар як ибодат диққати махсус додем.

- Барои осон гардидани дарки баъзе мавзӯҳо, мо аз усули маъмулии таълим-саволу ҷавоб истифода кардем.

- Мо калонсолон хуб медонем, ки шумо бачаҳо суратро хеле дӯст медоред, аз ин хотир мо суратҳои зиёдеро дар китоб ҷой додем.

- Барои бештар ғанӣ гардидани сарвати маънавии шумо мо кӯшиш ба харҷ додем, ки то хотираҳо дар бораи ҷаноби Пайғамбар (с), ёрони ӯ ва шахсиятҳои бузурги мазҳабӣ бештар оварда шаванд.

- Баъзе маълумотро, вобаста ба имконот дар шакли нақша ва схема ҷойгир намудем.

- Дар охири ҳар боб, мо саволу ва ҷавобро ҷойгир намудем, то ки шумо имкони санҷидани дониши худро дошта бошед.

- Ба хотири он ки шумо дастони худро бардошта ба даргоҳи Аллоҳ таъоло дуо мекунад, мо он дуоҳое, ки Пайғамбар (с) мехонд, чун намуна барои шумо овардем.

- Мо умедворем шумо дар дуоҳои худ, шахсонеро, ки дар таҳияи ин китоб саҳм гирифтаанд, ёд хоҳед кард. Шуморо бо ин силсила китоб, ки «Дини зебои ман» ном гирифта аст ва қисми 1 он “Ибодат карданро меомӯзам” номгузорӣ шудааст, танҳо мегузорем.

- Бигзор дилҳои шумо бо доштани имону эътиқод, ҳаёти шумо бо нури Ислом ва рӯҳи шумо бо лутфу эҳсони илоҳӣ саршор гарданд. Бигзор дини мубини Ислом роҳнамо ва Қуръони карим дӯсти наҷиби шумо шавад ва Аллоҳ Таъоло ба шумо кӯмак намояд. Бигзор роҳи шумо то Биҳишт кушода бошад.

Аллоҳ Таъоло шуморо дар паноҳи худ нигоҳ дорад!

Доктор Раҷаб Оздирик.

Августи соли 2007, Истамбул.

МУНДАРИҶА

ИБОДАТ / 7

Ҳикоя: ЗИЁФАТ ДАР ҚАСР.....	8
Ибодат чист?	10
Чаро мо ибодат мекунем?	11
Ҳикоя: МАН АЛЛОҲ ТАЪОЛРО СИПОСГУЗОРАМ	12
Ибодат ба мо чӣ медиҳад?.....	14
САВОЛҲО.....	15

ВАЗИФАИ МУКАЛЛАФ / 18

Ҳикоя: РОҲ БА СӢИ БИҲИШТ.....	18
Вазифаҳои динии мо.....	19
Афъоли мукаллафин.....	20
Аркини Ислом.....	23
Шеър: Аркони Ислом.....	23
Ҳикоя: ИНСОНИ АЗ НАЧД.....	24
САВОЛҲО.....	25

ТОЗАГӢ

Ҳикоя: ЗАНЕ, КИ ХОНАИ ХУДОРО МЕРУФТ.	28
Ислом ва покизагӣ.....	30
Шеър: Покизагӣ ва мусулмон.....	31
Намудҳои покизагӣ.....	32
Шеър: Покизагӣ ва саломатӣ.....	35
Дар байни покизашавӣ ва ибодат кадом алоқа мавҷуд аст?.....	36
Пайғамбари мо ба покизагӣ диққати хос меод.....	37
Шеър: Покизагӣ.....	38
САВОЛҲО.....	39

ТАҲОРАТ, ҒУСЛ, ТАЯММУМ, 41

Ҳикоя: ТАҲОРАТ АЗ ГУНОҲ ПОК МЕСОЗАД.....	42
ТАҲОРАТ	44
Таҳорат чист?.....	44
Кадам амалҳоро ба таҳорат иҷро кардан мумкин нест?.....	44
Мо чӣ гуна таҳорат мекунем?.....	44
Ҳикоя: Чӯйчаи хунук.....	46
Ҷоидаи таҳорат.....	48
Ҷарзҳои таҳорат кадомҳоянд?.....	49
Ҳангоми таҳорат кардан мо суннати Пайғамбар (с)-ро риоя намуда, ба чӣ бояд диққат диҳем?.....	50
Таҳорати моро чӣ мешиканад?.....	51
Нури уммати Муҳаммад.....	51
ҒУСЛ (ТАҲОРАТИ БУЗУРГ).....	52
Ғусл чист?	52

Кадам амалро бе ғусл кардан мумкин нест?.....	52
Фарзҳои ғусл кадомҳоянд?.....	52
Дар кадам ҳолатҳо бояд ғусл кард?.....	53
Мо чӣ тавр ғусл мекунем?.....	53
Ғоидаи ғусл.....	53
Ҳангоми ғусл, бояд аз анҷоми кадам амалҳо худдорӣ намоем?.....	54
Ҳангоми ғусл кардан, мо барои риояи суннати Пайғамбар (с) бояд ба чӣ диққат диҳем?.....	54
Ҳикоя: ҚУДРАТИ ОБ.....	55
ТАЯММУМ.....	59
Таяммум чист?.....	59
Дар кадам ҳолатҳо таяммум карда мешавад?.....	59
Мо чӣ тавр таяммум мекунем?.....	59
Фарзҳои таяммум кадомҳоянд?.....	60

НАМОЗ / 67

Ҳикоя: НАМОЗИ АВВАЛИН.....	68
Намоз чист?.....	70
Мо барои чӣ намоз мегузорем?.....	71
Намоз ба мо чӣ меиҳад?.....	72
Намоз барои чӣ касе фарз аст?.....	74
Намудҳои намоз.....	74
Фарзҳои намоз.....	78
Азон.....	79
Иқомат.....	81
Мо чӣ тавр намоз мехонем?.....	82
Тартиби иҷрои намозҳои фарз.....	88
Дуо ва тасбеҳоти баъди намоз.....	92
Вочиботинамоз.....	94
Суннатҳои намоз.....	95
Одоби намоз.....	96
Ҳолатҳои макрӯҳкунандаи намоз.....	96
Биёед намозҳоро ботавозӯ адо намоем.....	97
Ҳолатҳое, ки намозро фосид мегардонанд.....	99
Аҷри намозҳои боҷамоат.....	100
Одоби масҷид.....	101
Намудҳои намозҳое, ки бо ҷамоат адо карда мешаванд.....	104
Намози бемор.....	107
Намози мусофир.....	108
Намози қайда.....	108
Сачдаи сахв.....	110
Сачдаи тиловат.....	111
Вақте, ки хондани намоз макрӯҳ аст.....	112
Ҳикоя: НАМОЗҲОИ МАН.....	113
Пайғамбар (с) намозхониро хеле дӯст медошт.....	116
Масҷидҳо.....	117
САВОЛҲО.....	120

МАҚСАД АЗ ОФАРИНИШАМОН

ИБОДАТ

- ❁ Мафҳуми ибодат
- ❁ Мақсади ибодат
- ❁ Моҳияти ибодат

ЗИЁФАТ ДАР ҚАСР

Буд набуд як подшоҳи хеле сарватманде буд. Ва рӯзе подшоҳ хост, то одамон аз сарват ва бузургиаш бохабар шаванд. Барои ин вай қарор дод, ки қасри зебоне бунёд кунад ва онро бо орошоти пурқиммат зиннат диҳад. Дар натиҷа қаср сохта шуд.

Ӯ фармон дод, дастархонҳои зиёде густуранд ва онҳоро бо ҳар гуна таомҳои лазиз ва нӯшокиҳо биороянд. Сипас, вакили худро барои ба қаср даъват намудани одамон фиристод. Вакил дар баробари даъват, дастури дар қаср ҷи тавр муносибату рафтор кардани меҳмононро низ дошт ва ба шахсони даъватшуда онро фаҳмонид.

Вакили подшоҳ одамонро дар утолҳои қаср мегардонд. Ӯ ба онҳо он таомҳо ва тӯхфаҳое, ки подшоҳ барояшон тайёр карда буд, пешкаш намуд. Баъди анҷоми маросими тӯхфасупорӣ, ба меҳмонон дар бораи подшоҳ нақл карданро оғоз намуд:

«Эй мардум! Подшоҳи мо, соҳиби ин қаср хоҳиш дорад, ки шумо дар бораи ӯ чизҳои бештарро донед. Ва аз ин ҷиҳат ин қаср ва ҳамаи чизе, ки дар он мавҷуд аст, ба шумо нишон дод. Ӯ бо ин зиёфат ва тӯхфаҳо то ҷи андоза ҳамаи шуморо дӯст доштанаширо

изҳор намуд. Ва шумо ба ин ҳама аҷру эҷоз бояд бо муҳаббат ва эҳтиром ба ӯ ҷавоб гӯед. Ин тӯхфаҳои зиёде ба шумо бахшидашуда нишонаи саховат ва меҳрубонии Ӯст. Шумо дар ҷавоби ин ҳама подошу мукофотҳо сипосгузорӣ кунед ва эҳтироми ӯро ба ҷо оред. Дар ҳамаи ашё ва ҷавоҳироти дар ин қаср буда, шумо мӯҳри ин подшоҳро мебинед. Кӯшиш кунед, дар бораи соҳиби ҳамаи ин сарват зиёдтар бидонед ва бузургиву умқи меҳрубонияшро бештар бифаҳмед». Бо ин нутқи зебо, вакил кӯшиш намуд меҳмононро бо қаср ва подшоҳ шинос намояд. Баъди ин шиносӣ, меҳмонон ба ду гурӯҳ ҷудо шуданд.

Меҳмонони гурӯҳи аввал, ба ҳарфҳои вакил гӯш доданд ва суҳанҳои ӯро қабул намуданд. Онҳо даъвати вайро пазируфтанд ва қаноатманд гаштанд. Дар муддати ташрифашон дар қаср, қоидаҳои муқарраркардашударо риоя намуда, хоксорона ва боэҳтиром рафтор намуданд. Онҳо ба подшоҳ барои даъват ба қаср, зиёфат ва тӯхфаҳои гуногун ташаккури минатдорӣ изҳор намуданд. Подшоҳ аз рафтори меҳмонони ин гурӯҳ қаноатманд гардид. Аз ин ҷиҳат, вай онҳоро ба қасри боз ҳам зеботар ва пуршукӯҳтар бурд. Ва онҳо

дар он ҷо хушбахтона ва бо осоишу сафо абадан зиндагӣ мекарданд.

Меҳмонон аз гурӯҳи дигар ба ҷуз аз хӯрдану ошомидан, ба чизи дигаре тавачҷӯх накарданд. Онҳо ба суханони вакил диққат надоданд. Ҳама гуна нӯшокиҳоеро, ки якҷоя карданашон мамнӯъ буд, якҷоя карда нӯшиданд ва сархуш гардиданд. Онҳо ғавғо ва баҳсу мунозира мекарданд ва ба меҳмонони дигари дарбор халал мерасонданд. Ба ҷои он ки барои таом ва тӯҳфаҳое, ки ба онҳо дода шуда буд, изҳори ташаккур кунанд, доду фарёд зада мегуфтанд, ки ин кам аст ва ба ҳамаи онҳо намерасад. Барои ин рафтор, посбонони қаср онҳоро дастгир намуданд ва ба зиндон партофтанд. Дар он ҷо онҳо ба ҷазои саҳт гирифтор шуданд.

САВОЛҲО:

- ❁ Дар ин ҳикоя подшоҳ тимсоли Аллоҳ таъоло мебошад. Ба фикри шумо дар ин ҳикоя қаср чиро таҷассум мекунад?
- ❁ Дар зери таом ва тӯҳфаҳо чӣ дар назар дошта шудааст?
- ❁ Вакил кист?
- ❁ Меҳмонони ба даргоҳ даъватшуда ташбеҳ ба кӣ ҳоянд?
- ❁ Дар зери меҳмонони гурӯҳи якум кӣ дар назар дошта шудааст?
- ❁ Дар зери меҳмонони гурӯҳи дуввум кӣ дар назар дошта шудааст?
- ❁ «Қасри боз ҳам пуршукӯҳтар», ки меҳмонони гурӯҳи аввал ба он ҷо фиристода шуданд, чист?
- ❁ Дар зери мафуми “зиндон” ки меҳмонони гурӯҳи дуввум ба он ҷо партофта шуданд, чӣ дар назар дошта шудааст?
- ❁ Чаро ба фикри шумо, меҳмонон аз гурӯҳи дуввум ба суханони вакил гӯш надоданд?

ИБОДАТ ЧИСТ?

Ибодат ин изҳори муҳаббат ва дилбастагии мо ба Аллоҳ Таъоло, ки мо ва ҳамаи ашъи дар дунёбударо офаридааст. Ибодат ин ба ҷо овардани амри ӯ ва дурӣ ҷустан аз ҳамаи амалҳои манъкардаи ӯ мебошад.

Ибодат ин изҳори он эътиқод аст, ки дар дили мо маъво дорад ва дар амалҳои мо мавҷуд аст. Намоз гузоридан, рӯза гирифтани, Қуръон хондан, дуо кардан, зикри номи Аллоҳ Таъолоро намудан, ҳамаи ин ба ибодат тааллуқ доранд. Дурӣ ҷустан аз дурӯғ, дуздӣ ва дигар гуноҳҳо низ ибодат ба ҳисоб меравад. Муносибати нек бо падару модар, аёдати хешу табор низ ибодат аст. Ба инсонҳо некӣ кардан, кӯмак расонидан, бартараф кардани садд ва ё чизе, ки ба онҳо зарар мерасонад, ин ҳам ибодат аст. Ба бародари мусулмони худ салом додан, бо табассум ўро пешвоз гирифтани низ, ибодат аст. Ҳамин тавр, ҳама чизе, ки ба хоҳири ризоияти Аллоҳ Таъоло ба иҷро расонида мешавад, ибодат мебошад.

Пайғамбар (с) гуфтааст:

«Дуо ин мағзи ибодат аст».

(Тирмизӣ)

Аллоҳи Бузург мефармояд:

Бигӯ: «Намози ману қурбонии ман ва зиндагии ману марги ман, барои Худо, он Парвардигори ҷаҳониён аст.

(Сураи Анъом-162)

ЧАРО МО ИБОДАТ МЕКУНЕМ?

Дар ҳар лаҳзаи ҳаёт, мо аз неъматҳои бешумор истифода мекунем. Ҳавое, ки нафас мекашем, обе, ки меошомем, таоме, ки тановул мекунем, ҳайвоноте, ки гӯшти онҳоро ҳамчун ғизо ва ширашонро ҳамчун нӯшокӣ истифода мебарем, мевачот ва сабзавоти гуногун, ки ҳар кадомашон ранг, бў ва маззаи ба худ хос доранд. Ҳар яки ин неъматҳо барои мо ҳадяи Аллоҳ Таъоло буда, далели меҳрубонӣ ва муносибати некаш нисбати мо мебошад.

Агар шахсе ба манфиати мо ягон амали некеро ба анҷом бирасонад, мо бениҳоят хушнуд гардида, ба ӯ изҳори сипос ва муҳаббат мекунем. Ва агар ин шахс аз мо иҷрои кореро хоҳиш намояд, мо бо хурсандӣ, хоҳиши ӯро пазируфта, кӯшиши ҳар чӣ зудтар анҷом додани онро мекунем. Ҳамин тавр не? Ва

наход мо ба Аллоҳ Таъоло, ки моро аз нестӣ ба ҳастӣ расонида ба, мо неъматҳои фаровонро ато намуд, сипосгузор набошем? Наход мо бо хушнудӣ, ибодате, ки ӯ фармудааст ба ҷо наоварем?

Мо ибодатро ба ҷо оварда, ба василаи он ба Аллоҳ Таъоло, барои неъматҳои ато намудааш, изҳори сипос мекунем. Ба ғайр аз ин, бо воситаи ибодат эътиқод, муҳаббат ва вафодории худро нисбат ба Аллоҳ Таъоло изҳор мекунем. Ба туфайли ин, мо ба муҳаббати Аллоҳ Таъоло сазовор мегардем. Агар Аллоҳ Таъоло моро дӯст дорад, ӯ бешубҳа, моро парасторӣ хоҳад кард ва дар охираат зиёда аз ин неъматҳои дунёиро ба мо ҳадя хоҳад кард ва дар бихишт хушбахтии абадиро ба мо насиб хоҳад гардонд.

Аллоҳ таъоло мефармояд:

«Агар шумо сипосгузори кунед, (дар ин сурат ман бешак) зиёда диҳам шуморо».

(Сураи Иброҳим-7).

Пайғамбар(с) гуфтааст:

«Ба онҳое нигаред, ки шароити зиндагиашон аз шумо бадтар аст, на ба онҳое, ки шароити зиндагиашон аз шумо беҳтар аст. Ин барои он беҳтар аст, ки шумо ба қадри неъматҳои Аллоҳ, ки ба шумо ато карда, бирасед».

(Муслим, Зӯҳд, 9)

Пойафзол

Як марде мӯза надошт. Вай аз ин ҷиҳат хеле азоб мекашид ва хеле ғусса ҳам меҳӯрд. Ва рӯзе вай мардеро дид, ки пой надошт. «Ба Аллоҳ сипосгузор ҳастам»- гуфт ӯ -ман пойафзол надошта бошам ҳам, вале пой дорам. Пойафзолро харидан мумкин аст, вале пойро харидан ғайри имкон аст». Агар мо қадру қимати он неъматҳои дар ихтиёри хеш доштаро медонистем, онгоҳ барои онҳо ба Аллоҳ таъоло сипосгузори менамудем.

Вақте ки мо арзиши он чизеро ки дорем дарк намоем, онгоҳ аз Аллоҳ таъоло сипосгузор хоҳем буд.

ХУДРО ШУКР МЕГҶАМ

Чанд рӯз боз Оиша бемор буд ва аз хона баромада натавонист. Сипас, ҳолаш каме беҳтар шуд, вале модараш ҳанӯз аз бистар бархостанастро иҷозат намедод. Вай бояд чанд муддати дигар, реҷаи бистариho риоia мекард ва барои қувват гирифтaн хуб ғизо меҳӯрд. Бистари Оиша дар назди тиреза қарор дошт. Рӯзи дароз вай аз тиреза роҳгузаронро мушоҳида мекард, китоб меҳонд ва бо падару модараш сӯҳбат мекард. Вале ба ин нигоҳ накарда, вай сахт зиқ мешуд. Майли хӯрданаш гум шуда буд ва дорухо нафраташро бедор месохтанд.

Дар ин рӯз, баъди нисфирӯзӣ муаллима ба аёдати Оиша омад. Вай хеле хурсанд шуд, зеро ӯ интизори омадани муаллимааш набуд. Муаллима аз пешонии Оиша бӯсид. Дар канори

бистараш биншаст. Пурсид, ки худро чӣ тавр ҳис мекунад.

Оиша ҷавоб дод, ки тамомаи хоҳиши дар бистар хобидан ва доруҳои нафратоварро нӯшидан надорад ва хеле меҳоҳад, ки ҳарчӣ зудтар шифо ёбад.

Муаллима сари Оишаро сила намуд ва маслиҳат дод, ки сабр кунад. Оиша ба фикр фуру рафт. Маслиҳати муаллима ба ӯ чандон маъқул набуд. Вай аз муаллимааш пурсид:

- Чаро Аллоҳ Таъоло бемориho ато кард?

- Барои он ки ту ба қадри саломатиат бирасӣ, сабр кардан ва сипосгузор буданро ёд гирӣ.

- Бо табассум ҷавоб дод муаллима.

- Чӣ гуна?- нафаҳмид Оиша.

Муаллима шарҳ дод:

- Оиша, Оишаи зебои ман, ҳама ҳодиса ва воқеаи ба сари мо омада, барои он рӯй медиҳанд, ки мо чизеро аз онҳо биомӯзем. Беморӣ, ба мо ба қадри саломатӣ расиданро меомӯзад. Гуруснагӣ ба қадри ғизо расиданро меомӯзад. Ташнагӣ моро водор месозад, ки қиммати обро бидонем. Агар ҳамаи инро аз сар нагузаронӣ, қиммати чизеро кӣ дорӣ ҳеҷ намефаҳмӣ.

- Шумо дуруст мегӯед, муаллима,- маҷбур шуд, ки ба гардан гирад Оиша,- ман ҳам фаҳмидам, ки баъди беморӣ саломатӣ чӣ қадр қиммат аст.

- Офарин, Оиша,- қиммати он чиро ки дорем, надонида, наметавонем ба касе, ки инро ба мо ато намудааст, сипосгузор бошем. Ба фикрам, пас аз ин ту Аллоҳ таъолоро ба хотири он ки туро чун духтарбачаи сиҳату саломат ба дунё оварда аст, бештар сипосгузорӣ хоҳӣ кард.

- Бале, шумо дуруст мегӯед,- гуфт Оиша, рост ба чашмони муаллима нигариста,- ман инро дар хотир хоҳам дошт.

Вале, вақте каме фикр кард, ба сараш як фикри дигар пайдо шуд, ки ӯ тоқат накарда пурсид:

- Муаллима, дар ин сурат, сарватмандон бояд зиёдтар ба Аллоҳ шукргузорӣ кунанд?

- Фикр кун,- гуфт муаллима-агар ягон инсон нобино бошад, магар розӣ намешавад, ки ҳамаи сарваташро ба хотири дидани олами равшан бидиҳад? Ва ё вай кар бошад, магар розӣ намешавад, ки ҳамаи маблағи худро ба хотири шунидани садоҳои ин дунё сарф бикунад?

- Албатта!

- Дар ин сурат, ҳар касе, ки чашмони бино, гӯшҳои шунаво ва пойҳои равон дорад, хеле сарватманд мебошад. Ва дар навбати аввал,

касе, ки ақл дорад, зеро он ба инсон имконияти фикр карданро фароҳам меоварад...

- Аз ин маълум мешавад, ки ман хеле сарватманд мебошам,- гуфт Оиша.

- Бале,- тасдиқ кард муаллима,- ту хеле сарватманд ҳастӣ. Ва барои ҳамин, бояд Аллоҳро бештар сипосгузор бошӣ.

Оиша ваъда дод:

- Ман дигар шикоят намекунам, муаллима. Бандаи сипосгузори Аллоҳ Таъоло хоҳам шуд.

Муаллима дасти хурдакаки Оишаро гирифт ва аз пешонияш меҳрубонана бӯсид.

- Сиҳат шав, Оиша. Бароят дуо мекунам, ки зудтар шифо ёфта бархезӣ- афзуд муаллима ҳангоми, хайру хуш бо Оиша.

ИБОДАТ БА МО ЧӢ МЕДИӢАД?

Ибодат моро ба Аллоҳ наздик мекунад.

Мо барои он офарида шудаем, ки Аллоҳро шиносем ва ба Ӯ хидмат намоем. Хидмати мо, ин ибодати мо ба Аллоҳ Таъоло аст. Ба воситаи ибодат мо ба Аллоҳ наздик мешавем. Бидуни миёнарав мо аз Ӯ кӯмак мепурсем, ба зери сояи меҳрубони Ӯ паноҳ мебарем. Хӯшбахтиро мо дар он сурат мебинем, ки сазовори муҳаббати Ӯ гардида бошем.

Ибодат ахлоқи моро беҳтар мегардонад.

Ба василаи ибодат мо некӯкирдор, инсонҳои ба ҷамъият ғоидаовар ва соҳиби ахлоқи нек мегардем. Дилҳои мо аз эҳсосот ва афкори бад раҳо мегарданд. Ибодат моро ҳам аз зоҳир ва ҳам аз ботин, тозаву пок намуда, ахлоқи моро беҳтар мегардонад.

Ибодат эътиқоди моро қавӣ мегардонад.

Нигоҳдорӣ ва қавигардони имон танҳо дар сурати барпо намудани ибодат имконпазир мебошад. Агар мо аз рӯи қоида ибодат кунем, эътиқоди мо бештар қавӣ мегардад.

Чӣ тавре, ки мо мебинем, ибодат ҳам барои ин дунё ва ҳам барои дунёи абадӣ аҳамият дорад. Мусулмоне, ки маззаи ибодатро чашидааст, дар кучое, ки набошад, хидмати Аллоҳро Таъолоро фаромӯш намесозад. Пайғамбари Худо Муҳаммад (с) дар ин бобат, беҳтарин намуна мебошад. Вай ибодатро хеле дӯст медошт ва ҳангоме, ки сухан дар бобати хидмат ба Аллоҳ Таъоло мерафт, ӯ хеле бодикқат ва кӯшо буд. Вай ҳамеша мусулмононро даъват менамуд, ки ибодатро бо саъю кӯшиш ва бодикқат ба анҷом расонанд.

Аллоҳ таъоло мефармояд:

«Ман одамм ва ҷинҳоро танҳо барои он офаридаам, ки ба Ман ибодат кунанд».

(Сӯраи Зориёт-56).

Пайғамбар (с) мегуфт:

Як мард ба назди Пайғамбари Худо (с) омад ва пурсид:

- Ё Расулаллоҳ! Ба мо амалҳоро бигӯ, ки моро ба Биҳишт мебарад ва аз Дӯзах наҷот медиҳад.

Расулаллоҳ (с) дар ҷавоб гуфт:

-Хидмати Аллоҳро ба ҷо овар ва касеро ба Ӯ шарик надон. Намоз гузор, закот деҳ ва дар ҳақи хешу ақрабият ғамхорӣ намо.

(Бухорӣ, Адаб, 10)

Рӯзе Пайғамбар (с) дасти Муоз ибни Ҷабалро гирифт ва гуфт:

-Муоз, ба Аллоҳ савганд меҳӯрам, ман дар ҳақиқат туро дӯст медорам!

Муоз (р) ҷавоб дод:

-Ё Расулаллоҳ! Ман ҳам туро дӯст медорам!

Пайғамбар (с) давом дод:

-Муоз! Ба ту маслиҳат медиҳам, ки пас аз ҳар як намоз, албатта ин дуоро бихон:

اللّٰهُمَّ اِنِّى عَلَى ذِكْرِكَ وَ شُكْرِكَ وَ حُسْنِ عِبَادَتِكَ

«Ё Аллоҳи ман! Ба ман кӯмак кун, ки Туро дар хотир дошта бошам, барои неъматҳои тоҷибонии намоям ва ба ту хидмати сазовор кунам!»

(Абудовуд, Витр, 26)

САВОЛҲО:

Дониши худро месанҷем.

Дуруст ва ё нодуруст будани ақидаҳои баёншударо нишон диҳед.

❁ Ибодат ин изҳори муҳаббат ва дилбастагии мо ба Аллоҳи таъоло мебошад, ки мо ва ҳамаи ашъи дар дунё бударо офаридааст.	☐ Ҳа	☐ Не.
❁ Мо барои он офарида шудаем, ки ба камол расем ва соҳиби касб гардем.	☐ Ҳа	☐ Не.
❁ Кӯмак ба одамон, салом додан ба онҳо, пешвоз гирифтани бародари мусулмон бо табассум, ҳамаи ин ибодат маҳсуб карда намешаванд.	☐ Ҳа	☐ Не.
❁ Ибодат натавон бадани моро пок мегардонад, балки ахлоқи моро ҳам хубтар мегардонанд.	☐ Ҳа	☐ Не.
❁ Мо ба Аллоҳ таъоло ибодат намуда, барои неъматҳои офаридааш изҳори сипос мекунем.	☐ Ҳа	☐ Не.

Худро месанҷем.

1. Кадоме аз навиштаҳои зерин ибодат ба ҳисоб намеравад?

- а) Хондани намоз.
- б) Аз дурӯғ дурӣ чустан.
- в) Аз роҳ дур кардани саддҳое, ки ба мардум ҳалал мерасонанд.
- г) Ғайбат кардан.

2. I. Кори нек.

II. Гуноҳ.

III. Ибодат.

Кадоме аз ин корҳои зеринро Аллоҳ таъоло дӯст медорад ва меҳақад, ки мо иҷро намоем?

- а) I-II
- б) I-III
- в) I-II-III
- г) II-III

3. Зарбулмасали зеринро чӣ тавр фаҳмидан мумкин аст: «Ба маконе, ки рӯзе дар он ҷо намак хӯрдаӣ, 1000 рӯз салом бифирист»?

- а) Агар мо намак хӯрем, 1000 рӯз инро аз хотир намебарорем.
- б) Мо касонеро, ки ба мо меҳрубонанд, хеле дӯст медорем.
- в) Мо набояд касонеро, ки ба мо меҳрубонанд, фаромӯш созем.
- г) Муддати тӯлонитарини дар хотир доштани зиёфат 1000 рӯз мебошад.

4. Кадоме аз амалҳои зерин ба он чӣ ки мо ҳангоми ибодат ба даст меорем, дахл надорад?

- а) Дар натиҷаи ибодат тан ва рӯҳ тоза мешаванд.
- б) Ибодат намуда, мо рӯҳан тоза шуда ва шахсони ба ҷамъият зарурӣ мешавем.
- в) Ибодат намуда, мо лоиқи муҳаббати Аллоҳ мегардем.
- г) Аз рӯи ибодатҳои худ, мо одамони машҳур ва номдор мешавем.

5. Кадоме аз амалҳои зерин ҷавоби саволи «Барои чӣ мо ба Аллоҳ таъоло ибодат мекунем?» мебошад?

- I. Барои он ки муҳаббат ва ризоияти Аллоҳро ба даст орем.
 - II. Зеро ин фармони Аллоҳ мебошад.
 - III. Барои бандаҳои хушбаҳти Аллоҳ шудан, наҷот ёфтан аз Дӯзах ва ба Биҳишт ворид гардидан.
- а) I-II
 - б) I-III
 - в) I-II-III
 - г) II-III

Калимаҳои зерин, ки дар қавс оварда шудаанд, дар ҷойҳои холии ҷумлаҳо гузоред.

(Дар амалҳо / Аллоҳ / сипосгузори кардан / бо ибодат / ибодати ман)

- ❁ Бигӯ: «Дар ҳақиқат, , ҳаёт ва марги ман дар ҳукми Аллоҳ- Соҳиби Оламҳо аст».
- ❁ Дурӯғ нагуфтан ва дуздӣ накардан..... аст.
- ❁ Ибодат ин инъикоси эътиқод аст, ки дар дили мо ва..... мавҷуд мебошад.
- ❁ Ҳама коре, ки ба хотири ризоияти..... ба сомон расонида мешавад, ибодат ба ҳисоб меравад.
- ❁ «Ё Аллоҳ! Ба ман кӯмак намо, то Туро дар хотир дошта бошам, Туро барои неъматҳоят..... Ва ба Ту хидмат намоям!».

ВАЗИФАҲОИ ДИНИИ МО

ВАЗИФАҲОИ МУКАЛЛАФ

- ❁ Вазифаҳои мо
- ❁ Афъоли мукаллафин
- ❁ Аркони Ислом

РОҶ БА СӢИ БИҶИШТ

Рӯзе яке аз саҳобогон, Муоз (р) аз ҷаноби Пайғамбар (с), пурсид:

-Ё Расулаллоҳ! Ба ман бигӯ, ки кадом аъмол ба ман иҷозаи вуруд ба Биҳиштро медиҳанд ва аз Дӯзах дар амон мемонанд?

Пайғамбар (с) мо посух дод:

- Ту дар бораи кори бузурге мепурсӣ. Вале Аллоҳ ба касе, ки хоҳад онро осон мегардонад: танҳо ба Аллоҳ сачда кун ва ҳеҷ касро шарики Ӯ нашумор. Ба тарзи дақиқ намозро гузор. Закот деҳ. Дар моҳи шарифи Рамазон рӯза бигир. Агар қудрат ва тавоноӣ дорӣ, ҳаҷ кун.

Сипас, афзуд:

- Акнун мехоҳӣ, ки ба ту дар бораи дарвозаҳои хайру нақӯй хабар диҳам?

Рӯза сипарест зидди Дӯзах ва гуноҳҳо. Садақа (бахшиш) азоби гуноҳонро аз байн мебарад, ҳамчунон, ки об оташро хомуш

мекунад. Намозе, ки инсон нимашаб мегузорад, гуноҳонро кам мекунад.

Сипас, Пайғамбари Худо (с) ин ояҳоро қироат кард:

«Онҳо нисфи шаб танҳои худро аз бистар берун мекашанд, ки намози таҳачҷудро бигузоранд, бо тарс ва умед ба худои худ рӯ меоранд ва аз он чӣ ки мо барояшон ато кардаем, дар роҳи Аллоҳ сарф мекунанд. Касе аз одамон намедонад, ки барои ин амалҳояшон барои онҳо чӣ неъматҳоро тайёр намудаем.

(Сураи Сачда-16, 17).

Сипас, пурсид:

- Ба ту дар бораи оғози ҳамаи корҳо, асоси ҳамаи корҳо ва аз ҳама кори бузург бигӯям?

Муоз гуфт:

-Бале, бигӯед ё Расулаллоҳ (с)!

Пайғамбар (с) гуфт:

-Оғози ҳама корҳо Ислом, асоси ҳама корҳо намоз ва аз ҳама кори бузург ин чиҳод аст.

Боз илова намуд: «Бароят бигӯям, ки қувваи ҳаракатдиҳандаи ҳамаи ин чист?»

- Бале, бигӯед, ё Расулаллоҳ!- хоҳиш намуд Муоз (р).

Пайғамбар (с) ба забонаш ишора кард ва гуфт: «Онро нигоҳ дор!»

Муоз пурсид:

-Ё Расулаллоҳ (с)! Магар барои гуфтаҳоямон ҳам пурсида хоҳем шуд?

- Бигзор Аллоҳ ба ту неъмат ато фармояд, Муоз! Чизе, ки инсонҳоро бо рӯяшон ба Дӯзах мебарояд, ин фақат аз чиҳати он аст, ки забонҳои онҳо ғайбат мекунад.

(Тирмизӣ, Имон, 8).

ВАЗИФАҲОИ ДИНИИ МО

Вақте ки инсон ба балоғат мерасад.

Аллоҳ таъоло ба мо неъматҳои фаровоне ато намудааст. Ва аз ҳамаи инҳо муҳимтаринаш ақл мебошад. Ба шарофати ақл, мо метавонем ростро аз дурӯғ, бадиرو аз некӣ фарқ кунем. Аз ин хотир, ақл ва қобилияти фикрронӣ инсонро аз ҳайвон ҷудо мекунад.

Вале, ин неъмат - ақл, ба дӯши мо вазифаҳои низ мегузорад. Зеро, Аллоҳ таъоло, ки ба мо ҳамаи ин неъматҳоро ато намудааст, моро беақсад наофарида ва бемаъсулият нагардондааст. Вай ба мо ҳукм кардааст, ки корҳои ғойданок ва некро ба анҷом расонем, аз корҳои бад дурӣ ҷӯем. Ба мо баъзе вазифаҳоро фармудааст, ки иҷрои онҳо дар ҳарду ҷаҳон барои мо хушбахтӣ меорад ва ба мо амр шудааст, ки ин амалҳоро иҷро намоем. Он амалҳое, ки мо бояд онҳоро анҷом бидиҳем ва он амалҳое, ки мо набояд анҷом диҳем, «вазифаҳои динӣ» номида мешаванд.

Инсон кай болиғ мешавад?

Сине, ки инсон болиғ мешавад, вобаста ба хусусиятҳои сохти бадан ва шароитҳои иқлимӣ буда, барои инсонҳо аз ҳамдигар фарқ мекунад. Писарбачаҳо аз 12 то 15 солагӣ ва духтарҳо аз 9 то 15 солагӣ ба балоғат мерасанд. Агар дар сини 15 солагӣ, дар духтар ва ё писар аломатҳои балоғат вучуд надошта бошанд ҳам, онҳо болиғ ҳисоб карда мешаванд ва ўҳдадор мешаванд, ки дастурҳои диниро иҷро намоянд ва аз амалҳое, ки мамнӯъ карда шудаанд, дурӣ ҷӯянд.

Калимаи мукаллаф чӣ маъно дорад?

Шахсоне, ки ба сини балоғат расидаанд ва соҳибақл ва масъул мебошанд, ки дастурҳои диниро иҷро намоянд, мукаллаф номида мешаванд.

АФЪОЛИ МУКАЛЛАФИН

Афъоли мукаллафин чӣ маъно дорад?

Фаъолиятҳои диние, ки ба мукаллафон дахл дорад, «афъоли мукаллафин» номида мешаванд.

Вазифаҳои динии мукаллаф бо кадом мафҳумҳо нишон дода шудаанд?

Вазифаҳои динии мукаллаф бо ҳашт мафҳум нишон дода шудаанд:

АФЪОЛИ МУКАЛЛАФИН:

1. Фарз	😊😊😊😊
2. Вочиб	😊😊😊
3. Суннат	😊😊
4. Мустаҳаб	😊
5. Мубоҳ	😐
6. Макрӯҳ	😞😞
7. Ҳаром	😞😞😞😞
8. Муфсид	💣

Фарз 😊😊😊😊

Фарз: ин ибодате мебошад, ки иҷрои он мувофиқи фармоиши дини мо зарур ва ҳатмӣ аст. Масалан, хондани намоз, рӯза гирифтани ва додани закот фарз мебошанд.

Касе, ки фарзро иҷро мекунад, савоби зиёде мегирад. Касе, ки бесабаб, фарзро иҷро намекунад, гунаҳгор мешавад. Касе, ки ба ҳатмӣ будани иҷрои яке аз фарзҳо бовар надорад ва ё онро ҳамчун фармони дини мо ҳисоб намекунад, аз Исломи мебарояд.

Ду намуди Фарз мавҷуд аст:

а) Фарзи айн: фарзе мебошад, ки ҳар як мусулмони мукаллаф ҳатман бояд онро ба

ҷо оварад. Масалан, панҷ вақт намоз хондан, рӯза гирифтани фарзи айн мебошанд.

б) Фарзи кифоя:

фарзе мебошад, ки агар якчанд мусулмон онро ба анҷом расонанд, аз дӯши дигар мусулмонон ин масъулият соқит карда мешавад. Агар ин фарз иҷро нагардад, дар ин ҳолат масъулият ба дӯши ҳамаи мусулмонон меафтад. Масалан, агар мусулмоне вафот кунад ва гурӯҳи мусулмонон намози ҷанозаи ӯро хонанд, дар ин маврид масъулият аз дӯши дигар мусулмонон бардошта мешавад.

Вочи́б ☺☺☺

Вочи́б: ибодатҳое мебошанд, ки иҷрои онҳо ҳукм карда шудааст, вале онҳо ба мисли фарз далели аниқ надоранд. Масалан, хондани намози идҳо, додани садақа дар моҳи Рамазон ва ҳангоми иди қурбон қурбонӣ кардан.

Ҳамчун иҷрои фарз, касе, ки вочи́бро иҷро мекунад савоб мегирад ва касе, ки иҷро намекунад, гунаҳгор мешавад. Касе, ки фарзро мункир мешавад аз Ислоҳ мебарояд, вале касе, ки вочи́бро инкор мекунад, аз Ислоҳ намебарояд.

Суннат ☺☺

Суннат: амалҳое мебошанд, ки Пайғамбар (с) иҷро кардааст ва ба мо ҳам маслиҳати иҷрои онро додааст.

Ду намуди суннат мавҷуд аст:

а) Суннати муаккада: суннати муаккада он чизест, ки Пайғамбар (с) тарк накарда ҳамеша иҷро мекард. Масалан, суннатҳои намозҳои бомдод, аср, шом ва намози таровиҳ суннатҳои муаккада ба ҳисоб мераванд.

б) Суннати ғайримуаккада: суннати ғайримуаккада ин суннате мебошад, ки ҷаноби Пайғамбар (с), дар ҳаёти худ як-ду маротиба ба ҷо овардааст. Мисли суннати намозҳои аср ва ҷаҳор рақаъат суннати пеш аз намози хуфтан.

Касе, ки суннатҳоро иҷро менамояд, савоб мегирад ва аз пуштибонии ҷаноби Пайғамбар (с), бархурдор мегардад ва касе, ки суннатҳоро иҷро наменамояд аз савоб маҳрум мегардад.

Мустаҳаб ☺

Мустаҳаб: амалҳое мебошанд, ки амали хуб ва кори нек ба ҳисоб мераванд. Инро Нафл ва ё Мандуб низ, меноманд. Масалан, хондани намози Зухро, рӯзҳои душанбе ва панҷшанбе рӯза доштан, ба фақирон садақа додан ва додани ҳадя.

Касе, ки мустаҳабро иҷро менамояд, савоб мегирад ва касе, ки иҷро наменамояд гуноҳ намегирад.

Мубоҳ ☹️

Мубоҳ: амалҳое мебошанд, ки дар иҷрои он озод ҳастем. Дар иҷрои мубоҳ савоб намегирем ва дар тарки он, гунаҳгор намешавем. Масалан, роҳ рафтан, нишастан ва хобидан мубоҳ мебошанд.

Макрӯҳ ☹️☹️

Макрӯҳ: амалҳои бад мебошанд ва иҷрои онҳо писандида намешавад.

Макрӯҳ ду намуд мешавад:

а) Макрӯҳи таҳримӣ (ба ҳаром наздик): амалҳое мебошанд, ки бо далелҳои дақиқ исбот карда нашудаанд, вале мамнӯъ ҳастанд.

Касе, ки ин намуди макрӯҳро ба ба ҷо меоварад, гунаҳгор мешавад. Масалан, тамоку кашидан, бе сабаб намози идро нахондан, намози

асрро дар вақташ нахондан ва онро ҳангоми ғуруби офтоб хондан, таҳриман макрӯҳ ба ҳисоб меравад.

б) Макрӯҳи танзиҳӣ (ба ҳалол наздик): амалҳое мебошанд, ки дини Ислом иҷрои онҳоро намеписандад.

Касе, ки ин амалҳоро анҷом медиҳад, гунаҳгор намешавад, вале кори нохуб мекунад. Масалан, бо дасти рост бинӣ афшондан танзиҳан макрӯҳ ба ҳисоб меравад.

Ҳаром ☹️☹️☹️

Ҳаром: амалҳое мебошанд, ки дини Ислом онҳоро қатъиян манъ намудааст. Масалан, куштор, дуздӣ, истеъмоли нӯшокиҳои спиртӣ, зинокорӣ, қиморбозӣ, истеъмоли ғушти ҳук, ба сухани падару модар ғуш надодан, суханҳои бад ва носазо нисбат ба одамон гуфтан, ҳаром мебошанд. Касе, ки амалҳои ҳаромро анҷом медиҳад, зидди амру фармони

Аллоҳ таъол мебарояд ва гуноҳи кабира мекунад.

Шахсе, ки аз ҳаром дурӣ мечӯяд, сазовори муҳаббати Аллоҳ таъоло мегардад ва савоби зиёд мегирад. Шахсе, ки мамнӯъ будани ҳаромро инкор мекунад ва он чиро, ки Аллоҳ манъ кардааст, ҷоиз ҳисоб мекунад, кофир мешавад.

Муфсид 🚫

Муфсид: амалҳое мебошанд, ки ибодати оғозшударо ҳалалдор месозанд. Масалан, сухан намозро вайрон мекунад

ва доништа хӯрдану нӯшидан рӯзаро мешиканад. Ибодати ҳалалдоршударо бояд аз нав оғоз намуд.

АРКОНИ ИСЛОМ

Мо мусулмон ҳастем, аз ин рӯ бояд вазифаҳои муайяни, ки ба зиммаи мусулмонон гузошташударо, иҷро намоем. Вазифаҳои асосии мо ин ба ҷо овардани аркони ислом мебошад.

Ин аркон панҷто мебошанд:

1. Ба забон рондани калимаи шаҳодат: бовар кардан ба он ки нест ҳудое ба ҷуз Аллоҳ ва Муҳаммад (с) расули Ӯст.

2. Хондани намоз: хондани намозҳои панҷвақтаи ҳаррӯза.

3. Рӯза доштан: дар моҳи Рамазон рӯза гирифтани.

4. Закот додан: аз ҳисоби сарвати дошта пардохтани закот.

5. Ҳаҷ кардан: як маротиба дар умр ҳаҷ кардан.

Рукни аввал аз ин панҷ аркон, асоси эътиқоди мо мебошад. Ҳамаи аркони боқиманда, ибодатҳои асосӣ буда, аз эътиқоди мо сарчашма мегиранд.

Пайғамбар (с) гуфт:

«Ислом аз панҷ аркон бино ёфтааст:
 - Шаҳодат додани он ки нест ҳудое ба ҷуз Аллоҳ ва Муҳаммад (с) банди ва Пайғамбари Ӯст;
 - намоз хондан;
 - дар моҳи шарифи Рамазон рӯза доштан;
 - закот додан;
 - зиёрати хонаи Худо - “Каъба” намудан.

(Бухорӣ, Имон 1).

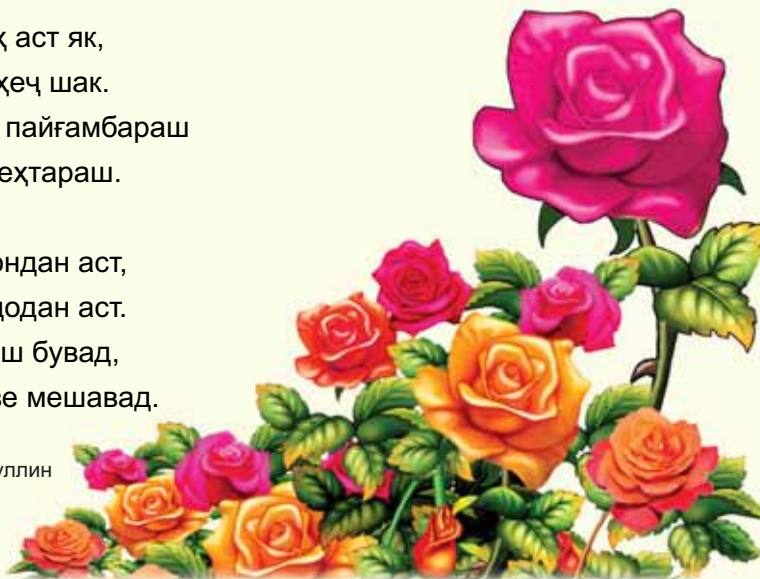
РУКНҲОИ ИСЛОМ

Дини Аллоҳи бузург - Исломи мо
 Панҷ асоси зер дорад з-ибтидо:

Якумаш гуфтан, ки Аллоҳ аст як,
 Ғайри Ӯ набвад Худо бе ҳеҷ шак.
 Ҳам Муҳаммад Мустафо пайғамбараш
 Беҳтарин аз бандагони беҳтараш.

Ҳам намози панҷвақта хондан аст,
 Рӯза бигрифтани, закоте додан аст.
 Ҳар касеро қудрату молаш бувад,
 Ҳаҷ барояш дон, ки фарзе мешавад.

Юсуф Асхадуллин

МАРДЕ АЗ НАЧД

Боре Пайғамбари Худо (с) дар ҳалқаи ёронаш нишаста буд. Ногоҳ ба назди онҳо марде омад ва чеҳраи хастааш баёнгари он буд, ки аз ҷои дур омадааст. Марди аз музофоти Начд омада, ба Пайғамбари Аллоҳ наздик шуд ва дар бораи Ислому пурсиданро оғоз кард. Дар байни онҳо чунин сӯҳбат баргузор гашт:

- Ислому чист, эй Пайғамбари Аллоҳ?

- **Ҳар рӯз хондани панҷ намози фарз.**

- Боз ягон намози дигар ҳаст, ки ман бояд хонам?

- **Не! Вале агар хоҳӣ намози нафл хон. Боз, ту бояд моҳи шарифи Рамазонро рӯза гирӣ.**

Хуб, боз дигар рӯзакое ҳастанд, ки доштани онҳо бар ман фарз гардидааст?

- **Не! Агар хоҳӣ рӯзаи нафл дор. Ва ту бояд закот диҳӣ.**

- Ва ба ғайр аз ин, ман бояд закот диҳам?

- **Не! Вале метавонӣ садақа диҳӣ.**

Марди аз Начд омада, аз омӯхтани дин хурсанд гардида ба Пайғамбар(с) гуфт:

- **На каму на зиёд, ман ҳамаи он чиро, ки шумо омӯзонидед, иҷро хоҳам кард.**

Сипас, ба роҳи омадааш баромада рафт.

Пайғамбар (с) ба саҳобагон муроҷиат карда гуфт:

- **Агар ба ваъдааш вафо кунад наҷот хоҳад ёфт...**

(Бухорӣ, Имон, 34)

САВОЛҶО:

Дониши худро месанҷем

Дуруст ва ё нодуруст будани ҷумлаҳои зеринро нишон диҳед.

- * Аллоҳ таъоло чизҳои фойданок ва хубро ба мо амр намуд ва ☐ Ҳа ☐ Не
чизҳои ҳаром ва ба мо зарарнокро манъ намуд.
- * Одамони ноқисулақл ва бачаҳои ба балоғат нарасида ҳам ☐ Ҳа ☐ Не
мукаллаф мебошанд.
- * Касе, ки фарзро ба ҷо меоварад савоби зиёд мегирад ва касе, ки ☐ Ҳа ☐ Не
фарзро бесабаб тарк мекунад, гунаҳгор мешавад.
- * Касе, ки ба яке аз фарзҳо бовар намекунад ва онро ба сифати ☐ Ҳа ☐ Не
амри дини Ислом наредонад, аз Ислом берун мешавад.
- * Ба сухани падару модар гӯш надодан, ҳаром аст. ☐ Ҳа ☐ Не

Худро месанҷем:

1. Фарзи айн чист?
 - а) Азон гуфтан
 - б) Рӯзаи моҳи Рамазон доштан
 - в) Иқомат хондан
 - г) Тасбеҳ гуфтан
2. Фарзи кифоя чист?
 - а) Намоз хондан
 - б) Ҳаҷ кардан
 - в) Закот додан
 - г) Намози ҷанозаро хондан
3. Суннати ғайримуаккада чист?
 - а) Суннати намози Аср
 - б) Суннати намози Шом
 - в) Намози Витр
 - г) Суннати намози Бомдод
4. Чӣ ҳаром ҳисобида намешавад?
 - а) Дурӯғ гуфтан
 - б) Дуздӣ кардан
 - в) Бо варзиш машғул шудан
 - г) Қиморбозӣ кардан

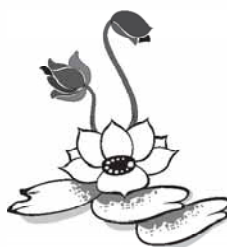
5. Чӣ таҳриман макрӯҳ ҳисобида намешавад?

а) Бо дасти рост бинӣ афшондан	в) Намози асрро ҳангоми ғуруби офтоб хондан
б) Намози идро сарфи назар кардан	г) Тамоку кашидан

Дар ҷои ҳолигии ҷумла калимаҳои дар қафас овардашударо гузоред.

(Фарз \ Макрӯҳ \ Ҳаром \ Воҷиб \ Мукаллаф \ Мӯбоҳ \ Мустаҳаб \ Фарзи кифоя \ Суннати муаккада \ Фарзи айн)

- ❁ Шахсоне, ки ба сини балоғат расидаанд ва соҳибақл мебошанд ва вазифадоранд, ки дастурҳои диниро ба ҷо оваранд, номида мешаванд
- ❁ ин ибодате мебошад, ки иҷрои он мувофиқи фармоиши дини Ислому зарур ва ҳатмӣ мебошад.
- ❁фарзе мебошад, ки ҳар як мусулмони мукаллаф ҳатман бояд онро ба ҷо оварад.
- ❁фарзе мебошад, ки агар якчанд мусулмон онро иҷро кунанд, аз дӯши дигар мусулмонон ин масъулият соқит карда мешавад.
- ❁ибодатҳое мебошанд, ки иҷрои онҳо ҳукм карда шудааст, вале онҳо ба мисли фарз далели аниқ надоранд.
- ❁суннате мебошад, ки Пайғамбар(с) тарк накардаанд.
- ❁амалҳое мебошанд, ки амали хуб ва кори нек ба ҳисоб мераванд.
- ❁ Амалҳое, ки дар иҷрои он, мо озод ҳастем.....номида мешавад.
- ❁ Амалҳое, ки дини мо онҳоро қатъиян манъ намудааст.....номида мешаванд.
- ❁амалҳое мебошанд, ки дини мо иҷрои онҳоро наменвисандад.

РАМЗИ ФАРҲАНГИ ИСЛОМӢ

ТОЗАГӢ

- ❁ Ислом ва покизагӢ
- ❁ Намудҳои тозашавӣ (поки)
- ❁ Алоқаи тозашавӣ (поки) ва ибодат
- ❁ Муносибати Пайғамбар (с) ба тозагӢ

ЗАНЕ ФАРРОШИ ХОНАИ ХУДО

Дар замонҳои Пайғамбар (с) дар канори Мадинаи Мунаввара пиразане бо номи Умми Миҳҷон зиндагӣ мекард. Ин зан, ки фикр ва ҳиссиёти баланд ва озода дошт, боре ба фикр фуру рафт: «Агар Аллоҳ таъоло маро аз беимонӣ (мушрикӣ) тоза намуда бошад, ман хонаи ӯро тоза нигоҳ медорам». Ва қарор дод, ки ҳар рӯз масҷиди Пайғамбар (с)-ро рӯбучин мекунад. Баъди ин ӯ ҳар рӯз мувофиқи тавоноиаи масҷиди Пайғамбар (с)-ро, ки дар он ҷо мусулмонон ибодат мекарданд ва Пайғамбар (с), бо онҳо сӯҳбатҳо мекард, рӯбучин намуда, тоза мекард.

Умми Миҳҷон зани фақир (камбағал), вале соҳиби дили кушоду чеҳраи нур буд. Ҳар боре, ки ӯ масҷидро рӯбучин мекард, ҳис мекард, ки бениҳоят хурсанд аст, чуноне ки дили худро тоза карда бошад.

Рӯзе Умми Миҳҷон бемор шуда, аз ҷойхобаш хеста натавонист.

Ӯ аз намозхонӣ бо ҷаноби Пайғамбар (с) маҳрум шуд. Тани ӯ дар бистар хобида буд, вале ҷони ӯ (дили ӯ) бо мусулмонони поке, ки ба сӯи Пайғамбар (с) мешитобиданд, ҳамроҳ буд. Ӯ бисёр мехост, ки шифо ёфта, он кори неки худро давом диҳад, лекин маризӣ ба ин имконияташ намеред. Дар гӯшҳои ӯ овози Расулulloҳ садо медод, ки ба дилу ҷонаш хурсандӣ бахшида дар дили ӯ хоҳиши ибодат дар хонаи Худоро пайдо менамуд.

Пайғамбар (с) ӯро якчанд рӯз дар масҷид надида аз ҳоли ӯ пурсон шуд. Ба ӯ гуфтанд:

- Ӯ бемор аст, ё Расулulloҳ.

Ин хабарро фаҳмида Пайғамбар (с) ба аёдати ӯ ба канори Мадина раҳсипор шуд.

Касе пешопеш давида рафта, хост, ки зани беморро хурсанд намояд.

- Хабари хуш, Умми Миҳҷон! Расулуллоҳ (с) ба дидорбинии ту меояд.

Инро шунида Умми Миҳҷон аз ҳаяҷон намедонист, ки чӣ кор кунад. Қалби аз беморӣ бемадор гаштаи ӯ тез-тез мезад. Дар пешониаш қатраҳои арақ пайдо шуданд. Баъди чанд муддате ӯ садои орому фаромеро шунид.

- Ассалому алайкум, - гуфт Пайғамбар (с).

Бо эҳтироми бузург ба он Ҳазрат (с), Умми Миҳҷон бо овози нотавон талаффуз кард:

- Ваалайкумуссалом, ё Расулуллоҳ (с).

Расулуллоҳ (с) дар хонаи ӯ муддати зиёд набуд, вале ин замони қимматбаҳое буд. Чунки Расулуллоҳ (с) – муҳофиз ва пушту паноҳи камбағалону бекасон, ба дидори шахси пок омада буд. Пайғамбар (с) мегуфт: «Аллоҳ пок аст ва покнро дӯст медорад». (Тирмизӣ, Адаб. 41).

Ӯ худ мусулмонони покди-лоро, ки барои покии тану ҷони хеш ва дигарон мекушиданд, дӯст медошт.

Пайғамбари мо (с) баъди ин ҳодиса зуд –зуд аз аҳволи Умми Миҳҷон пурсон мешуд. Ҳатто ӯ боре ба ҳамсоягони Умми Миҳҷон гӯшзад карда буд:

- Агар Умми Миҳҷон аз олам чашм пӯшад, моро хабардор накарда ӯро нагӯронед.

Бегоҳии дигар Умми Миҳҷон ҷони худро, ки ба хизмати

Аллоҳ ва Пайғамбар (с) фидо карда буд, ба ҳазрати Азроил супорид.

Ҳамсоягон зуд тани ӯро шуста, кафан намуданд ҳама тайёр буданд, ки ҷасади ӯро бо роҳи охират гусел намуда, ба хок супоранд. Онҳо ба хонаи Расулуллоҳ (с) омаданд. Аммо намози хуфтанро хонда буданд ва Расулуллоҳ (с) хоб рафта буд. Ин хотири мусулмонноро мушавваш гардонид. Баъди дидорбинии Пайғамбар (с) обрӯю эътибори Умми Миҳҷон дар маҳаллаи худ ниҳоят баланд шуда буд, вале акнун бошад Пайғамбар (с)

б а

ӯ чаноза хонда наметавонад, ки ин барояшон бисёр нохуш буд. Ҳамсоягони Умми Миҳҷон бо якдигар гуфтугӯ мекарданд.

- Қисмат ҳаминтавр будааст...

- Хуб мешавад, ки мо Пайғамбар (с)-ро нороҳат нанамоем.

- Мумкин ҳоло дар хоби ӯ аз Аллоҳ таъоло ваҳй омада истода бошаду мо монеъи он шавем.

- Мо ӯро нороҳат намесозем.

Бинобар ин, Умми Миҳҷонро ба қабристон бурданд, ба ӯ намози чаноза хонданд ва ба хок супориданд. Дар ҳақиқи ӯ дуъо намуда, мусулмонон аз қабристон баргаштанд.

Вақте ки саҳар Расулуллоҳ (с) аз саломатии ӯ пурсон шуд, ба ӯ ҷавоб доданд:

- Тани ӯ ба хок супорида шуд, ё Расулуллоҳ! (с).

Мо ба назди шумо омада будем, вале шумо дар хоб будед, ва мо нахостем шуморо нороҳат намоем.

- Аз паси ман биёед! – гуфт Пайғамбар (с) ва бо саҳобагон ба сӯи қабристони Бақиъ равон шуд. Ҳамсоягон қабри Умми Миҳҷонро нишон доданд. Пайғамбар (с) ҳамроҳи мусалмонони ҳозирбуда чанозаи Умми Миҳҷонро як бори дигар хонданд. Сипас, дар ҳақиқи Умми Миҳҷон дуо намуда, аз Худованд барояш ҳасанот хостанд.

ИСЛОМ ВА ПОКИЗАГӢ

Ислом – ин дини покизагист. Чунки тозагӣ асоси ибодат аст. Покизагии бадани мо, либоси мо, ахлоқи мо нишонаҳои мусулмонии мо аст. Тозагӣ барои саломатӣ ва билохир барои ҳаёт бениҳоят зарур мебошад. Бинобар ин, дини мо ба тозагӣ аҳаммияти ҷиддӣ медиҳад. Дар Қуръон гуфта шудааст: **«Либоси худро тоза нигоҳ дор»**. Ин шаҳодати гуфтаҳои боло мебошад.

Ва Пайғамбар (с) низ гуфтааст: **«Покизагӣ нисфи ибодат аст»**. (Муслим. Таҳорат.1), ки ин низ шаҳодати алоқаи қавии покизагӣ ва имон он аст.

Дини мо ба тозагии муҳит аҳаммияти калон медиҳад. Пайғамбар (с) мехост, ки

мо ба ӯ пайравӣ намуда, муҳити зисти худро тоза нигоҳ дорем. Ӯ касонеро, ки ҷои истиқомати худро ва дигаронро тоза нигоҳ дошта, нопокиҳоеро, ки монеъаи тозагӣ мешаванд, бартараф менамуданд, бо хабари ба Биҳишти ҷовидон ворид гардиданашон хушнуд менамуд. «Як шахсе шоҳи шикастаи дарахтро дар роҳ дид ва гуфт: **“Қасам ба Худо ман инҳоро барои он аз роҳ мебардорам, ки то ба мусалмонҳо ҳалал нарасонанд” ва Аллоҳ таъоло ӯро дар Биҳишт ҷой дод**». (Бухорӣ, Азон, 32, Муслим, 28).

Мувофиқи таълимоти Ислом тозагӣ ин танҳо дур кардани чирки бадан нест. Масалан, вақте ки мо себи чиркинро аз

замин гирифта мешӯем, мо худӣ чиркро дур мекунем. Аммо агар ин себи дӯздида шуда бошад, он ҳеҷ гоҳ тоза ва пок (ҳалол) намешавад. Ин себ ҳаром, яъне нопок мемонад. Аз нигоҳи ахлоқу одоб ин себ хӯрданбоб нест.

Чи тавре ки чирк бадани мо, либоси мо ва муҳити моро ифлос мекунад, гуноҳ, сухани бад ва муносибати бад низ дили моро ифлос мегардонад.

Барои хушбахтона зиндагӣ кардан, аз фасоди рӯҳӣ ва маънавию ахлоқӣ тоза шудан лозим аст. Покшавӣ аз фасоди рӯҳию ахлоқӣ бо тавба, ибодат ва кори

нек ба амал меояд. Худованд дар ин бора мегӯяд: **«Дар ҳақиқат Аллоҳ тавбакунандагон ва покшавандагонро дӯст медорад».**

(Сураи Бақара- 222).

Бинобар ин, мо бояд бадан, либоси худ ва он чи ки моро ихота намудааст пок нигоҳ дорем ва ахлоқӣ худро ҳамида гардонида аз сухану амалҳои бад дурӣ ҷӯем.

Аллоҳ таъоло мефармояд:

«Дар ҳақиқат Аллоҳ тавбакунандагон ва покшавандагонро дӯст медорад».

Сураи Бақара- 222).

Тозагӣ ва мусулмон

Тозагию ростгӯӣ,
Ҳаст асоси дини мо.
Нест гапе росттар,
Ғайри гуфтори Худо.

Ҳар касе, ки тавба карду
Хони худро пок бинмуд,
Шубҳаҳо аз ӯ гурезанд,
Шарри шайтон монд бесуд.

Ҳаст хушбахт он, ки доим
Гашт пойи ботаҳорат,
Ки ба ҳар як қатраи об,
Резад аз тан сад гуноҳат.

Ғар мусулмон аст ҳар ҷо
Ҷисму ҷонаш пок бошад,
Аз раҳи ҳақ барнагардад,
Фаҳри ҳафт афлок бошад!
Аҳмад ЭФЭ

НАМУДҲОИ ПОКИЗАГӢ

Поки (тозагӣ) – ин покии ахлоқ, рафтор, либос ва муҳити атроф аз фасод мебошад.

Ду намуди покизагӣ мавҷуд аст:

1. ПОКИИ ҶИСМОНӢ.

Дар Ислоҳ хун, пешоб, чирк (рим) ва ғ., ки дар онҳо микробҳо инкишоф меёбанд, нопок (ҳаром) ҳисобида мешаванд. Покии табиӣ – ин покии бадан, либос ва муҳити атроф мебошад. Барои риоя кардани покии табиӣ амалҳои зеринро бояд риоя кард:

а) **Покии бадан:** пӯсти по аз таъсири арақ ва дигар чиркҳо нопок мегардад. Дар натиҷа микробҳо дар пӯст инкишоф ёфта, танро носолим мегардонанд. Воситаи беҳтарини тозакунии пӯст аз чирку микробҳо собун ва шампун мебошад. Бинобар ин, барои нигоҳдории неъматӣ бузурги Худованд

- саломатӣ бояд дар як ҳафта як маротиба оббозӣ (ҳаммом) кард. Ғайр аз ин, пеш аз ҳар ибодат бояд баданро аз пешоб, наҷосат, хун ва рим тоза намуд

б) **Тозагии дастон:** мо бештар бо дастон кор мекунем, бинобар ин нисбат ба дигар узвҳои бадан онҳо бештар ифлос мешаванд. Чирки дастон макони микробҳо шуда, бо хӯрок метавонанд ба организм ворид гардида, боиси беморӣ шаванд. Аз ин рӯ барои нигоҳдории саломатӣ пеш ва баъд аз хурдани таом бояд дастонро бо собун шуст. Инчунин ҳангоми аз ҳоҷатхона баргаштан низ дастонро шустан зарур аст.

в) **Тозагии рӯй:** рӯй низ ба мисли дастон ҷои бештар чиркин мешудагӣ мебошад.

Шустушӯи он мондагӣ ва дарди сарро бартараф намуда, ба мо сабуки ва намуди тоза мебахшад. Бинобар ин рӯйро зуд – зуд шустан лозим аст.

г) **Тозагии даҳону дандонҳо:** боқимондаи таом асосан дар дандонҳо ва холигиҳои он дармемонад. Агар зуд-зуд дандонҳоро тоза накунем, боқимондаҳои ғизо боиси афзоиши микробҳо шуда, сабаби пайдоиши кариес ва бӯи бади даҳон мегарданд. Дардонҳои бемор дар навбати худ боиси касалиҳои бодомакҳо, меъда, дил ва дигар узвҳои дохилӣ мешаванд. Барои ҳамин шуда, дандонҳоро на камтар аз 2 – маротиба дар 1 – рӯз бояд шуст.

д) **Тозагии пойҳо:** пойҳо тамоми вазнинии бадани моро бо худ мебардоранд. Пӯшидани пойафзол боиси араққунии пойҳо ва мобайни ангуштҳои он мегардад. Бинобар ин мо бояд пойҳо ва мобайни панҷаҳои пойро доим шуста ва барои аз касалиҳои замбурӯғӣ эмин будан пойҳоро доим баъд аз шустан хушк кунем, чӯробҳои тоза ва пойафзоли тоза пӯшем.

е) **Тозагии нохунҳо:** гигиенаи дасту пой бо тозақунии нохунҳо ба охир мерасанд. Бояд дар назар дошт, ки чирки зери нохунҳо дорои микробҳои зиёданд. Дастон доим бо даҳон, бинӣ, чашм ва дигар узвҳо расида меистанд. Барои ҳамин нохунҳо барои ин узвҳо хатари калондоранд.

Пайғамбар (с) гуфтааст:

«Мисвок даҳонро тоза намуда, ризогии Аллоҳ таъолоро ба бор меорад».

(Насой, Таҳорат, 4).

Ман фикр мекунам, ки покии зоҳирӣ бисёр муҳим аст, лекин ноқис аст. Аз ҳамин сабаб ман кӯшиш мекунам, ки аз фикри, хоҳишу рафторҳое, ки Аллоҳ манъ намудааст, пок шавам. Мутмаинам, ки агар ман инро ба ҷо оварам, Аллоҳ маро зиёдтар дӯст медорам.

Пайғамбар (с) гуфтааст:

«Нохунҳоро гир! Дар зери онҳо чирк ҷамъ мешавад, ки ба саломатӣ хатарнок аст».

(Дейламӣ, Муснад-ул – Фирдавс, 4579).

ж) Ба ҳоҷатхона рафтан: тозашавӣ аз риояи қоидаҳои ба ҳоҷатхона рафтан сар мешавад. Барои нигоҳдории саломатӣ ва ибодати дуруст қоидаҳои рафтан ба ҳоҷатхонаро бояд риоя намуд.

Пеш аз ба ҳоҷатхона даромадан бояд гуфт:

“Аллоҳумма иннӣ аъзузубика мина-л -хубси ва-л-хабоиси” - “Ё Аллоҳ Ман ба Ту аз фасод ва аз ҳамаи нопокиҳо паноҳ металабам!”.

Пас аз ҳоҷатхона баромадан бояд гуфт:

“Ғуфронака, Алҳамдулиллоҳиллазий азҳаба ʻанна-л-азо ва ʻафоний”.

«Ё Аллоҳ, маро бубахш! Ҳамд Худоеро, ки маро аз он чи ба ман зарар дорад, тоза намуд ва ба ман саломатӣ ато намуд!».

з) Тозагии либос: либосе, ки моро аз сардию гармӣ муҳофизат мекунад, бо мурури вақт ифлос шуда, ба мо ва атрофиён зарар мерасонад. Барои дур шудан аз микробҳо бояд доимо либосҳоямонро шӯем.

и) Тозагии ғизо ва нӯшокӣ: микробҳо асосан ба организми мо ба воситаи нӯшокӣҳо ва ғизо меафтанд. Барои нигоҳ доштани саломатӣ мо бояд танҳо меваю сабзавотҳои шустагиро истеъмол намоем. Инчунин ба тозагии дегу табақу коса, ғизо ва нӯшокӣ диққати ҷиддӣ диҳем.

к) Тозагии муҳити атроф: тозагии муҳити атроф аз тозагии хонаи мо, кӯча, маҳалла, мактаб, ҳамаи он чи ки моро ихота кардааст, то тозагии ҳавое, ки мо нафас мекашем вобастагӣ дорад. Тозагии муҳити атроф барои саломатии инсон ва тамоми мавҷудоти зинда хело муҳим аст.

ҚОИДАҲОИ БА ҲОҶАТХОНА РАФТАН

1. Либос бояд ба фарш нарасад ва наҷосат ба либос пош нахӯрад;
2. Пеш аз даромадан ба ҳоҷатхона меғӯем: «Ё Худо! Ман аз чирку фасод ба ту паноҳ металабам!»;
3. Бо пой чап мебароем;
4. Нишаста ҳоҷат мешиканем;
5. Баъди қазои ҳоҷат махраҷҳоро бо қоғази ташноб тоза карда, бо об мешӯем;
6. Ин корро бо дасти чап иҷро мекунем;
7. Дар ҳоҷатхона намехӯрем, наменӯшем, сухан намеғӯем;
8. Аз он ҷо ба пой рост мебароем;
9. Ҳангоми баромадан: «Ё Худо! Маро бубахш! Ҳамд Худоеро, ки маро аз фасод тоза намуда ба ман саломатӣ ато намуд!» - меғӯем;
10. Аз ҳоҷатхона баромада дастонро бо собун мешӯем.

Инчунин мо бояд муҳити атрофро тоза нигоҳдорем, то ки дигаронро нороҳат нагардонем. Дини Ислом инро талаб менамояд. Пайғамбар (с) мегӯяд: «Шахсе дар роҳ бо шоҳи хоре пешпоро хӯрда, онро як тараф гузошт. Аз ҳамин сабаб Аллоҳ таъоло аз ӯ розӣ шуд ва ӯро бахшид». (Муслим).

2. ПОКИИ АХЛОҚ

Покии ахлоқ, покии дил, ҳис ва тинатро дар бар мегирад.

Покии ахлоқ аз 2 қисм иборат аст:

а) Покии қалб: Чамъияте, ки асоси онро шахсони фитратан ва ахлоқан пок ташкил мекунанд, хушбахт ва бобаракат аст. Барои он ки чамъияти мо хушбахт гардад, мо вазифадорем, ки аз манъкардаҳои Худо; худпарастӣ, бодапарастӣ, дурӯғгӯӣ, риёкорӣ, ҳасадхӯрӣ, тӯҳмат, рафтори ношоиста, одати бад ва ғайра дили худро пок нигоҳдорем. Аз такаббур, ҳақир шуморидан, нафрат, бадбинӣ, бояд дурӣ чӯем. Дар ояи муборак гуфта шудааст: «Дар ҳақиқат касоне аз азоб халос мешаванд, ки рӯҳу қалби худро тоза намудаанд». (Сураи Шамс-9).

Пайғамбар (с) армудааст:

«Доништа бошед, ки дар тан пораи гӯште ҳаст. Агар ин пораи гӯшт солим бошад, тан солим аст ва агар ин пораи гӯшт мариш бошад, тан мариш аст. Ин пораи гӯшт дил мебошад».

(Бухари, Иман 39)

б) Покизагӣ дар вақти расму маросимҳо: ин таҳорат ва ғусл дар вақтҳои лозимӣ мебошад. Бо ибори дигар гӯем, ин дур кардани он монеаҳоест, ки садди ибодат мегарданд. Яъне покӣ аз ҳадас, ки онро нопокии қалбу рӯҳ гӯянд.

Тозагӣ ва солимӣ

Либос озода пӯшу тоза мебош,
Ки мардум офарини ту бигӯянд,
Агар чиркин бигардӣ назди мардум,
Яқин медоҳ, ки аз ту даст шуянд.

Такаббур, ҳам дурӯғи бефурӯғат,
Нишони чирки ботини ту ҳастанд,
Саломат хоҳӣ аз инҳо бипарҳез,
Ки мардони Худо з-ин ҳар ду растанд.

Нарав бар ҷойҳои ғажду нопок,
Макун олуда атрофи худатро,
Ба пешат гир ин панди азизон,
Ки бошад солимӣ аз тозагиҳо!

Ҳазар кун аз ҳама олудагиҳо,
Бисӯзон чиркхоро андар оташ,
Худат озодаю атроф тоза,
Нафас каш аз ҳавои софу беғаш.

Аҳмад ЭФЭ

АЛОҚАИ ПОКИЗАГӢ ВА ИБОДАТ

Дини Ислом инсонро бо Аллоҳ таъоло наздик намуда муносибати ўро ба одамон ба тартибу низом мебарорад.

Аз ҳамин сабаб дини Ислом ба мо дастур медиҳад, ки ҳамеша покизаву тоза бошем. Шарти баъзе аз ибодот покизашавии пешакӣ, яъне таҳорати акбар (ғусл) ва таҳорати кӯчак (вузу) мебошад.

Ҳангоми ибодат мо бо Худо рӯ ба рӯ мебошем. Ва бояд тани мо ва либосҳои мо тоза бошанд. Ҳол он ки агар либосамон ифлос бошад ё аз баданамон бўи нофрам барояд, моро аз ҳамдигар шарм меояд. Ё худ мисоли дигар, мо бо чунин намуд ба дидани ягон шахси муътабар ё наздикамон намеравем ва пеш аз ин шустушӯ намуда, либосҳои тоза дар бар намуда баъд аз хона мебароем. Ва наход ки ҳангоми ибодати Холиқи худ бо тани нопоку либоси ифлос бошем.

Баъзеи ибодатҳо, мисли намозҳои боҷамоат, намозҳои ҷумъа ва ид сарҷамъона гузошта мешаванд. Дар ин вақт шахс бо Худои худ рӯ ба рӯ буда, дар байни издиҳом аст. Ва дар ин ҳолат тоза будан шартӣ аст. Ибодат ба мо одати доим поку тоза буданро талқин мекунад. Тозагӣ пеш аз ибодат ва ҳангоми ибодат моро зоҳиран ва ботинан пок мегардонад.

Аз дигар тараф ҳамаи ибодатҳо дили моро пок мекунад. Ибодат моро аз фикрҳои бад ва ҳаёлҳои фосид дур мекунад. Мисол, додани закот дили моро аз мумсикӣ ва ҳасадхӯрӣ тоза мегардонад. Рӯза моро аз худпарастӣ, бераҳмӣ ва мағрурӣ дур мекунад. Дар натиҷа ҳамаи ибодатҳо рӯҳан моро пок гардонида, гуноҳонро мешӯяд.

Боре Пайғамбар (с) аз саҳобаҳо (р) пурсон мешавад:

- Шумо чӣ фикр доред. Агар аз назди хонаи яке аз шумоён рӯде гузарад ва ӯ ҳар рӯз панҷ – маротиба дар он об шустушӯ кунад, дар тани ӯ ифлосӣ мемонад ё не?

Саҳобаҳо ҷавоб доданд:

- Дар ӯ тамомаи чирк наемонад.

Пайғамбар (с) илова кард:

- Панҷ вақт намоз ба ин монанд аст. Аллоҳ бо ин панҷ вақт намоз инсонҳоро аз гуноҳ пок месозад.

(Бухорӣ, Мавоқит 6; Муслим, Масочид, 283).

ПАЙҒАМБАР (С) БА ТОЗАГӢ ДИҚҚАТИ ҚИДДӢ МЕДОД

Пайғамбар (с) ба тозагӢ диққати қиддӢ медод. Ҳар вақт пеш ва баъд аз ҳӯрокхӯрӣ дастони худро мешӯст. Баъд аз хоб дастони ношӯста намехӯрд ва наменӯшид.

Вақте, ки Пайғамбари Худо(с) барои намози хуфтан ё намози бомдод аз хоб меҳест, пеш аз ҳама бо мисвок дандонҳои мубораки худро мешӯст. Ҳатто пеш аз реҳлат, вақте ки аз ҷой хеста наметавонист, ӯ аз наздикон мисвок пурсида дандонҳои худро тоза кард.

Пайғамбар (с) ба покии қалб, бадан ва либосаҳамияти хосса медод. Вақте ҳам шуда буд, ки ӯ бо либосҳои дарбехдор мегашт, аммо ҳаргиз либосҳои ифлосу даридаро наменӯшид. Ҳангоми пешвозгирии одамоне ба тозагии либосҳои худ диққат медод.

Ӯ талаб мекард, ки гизоро бо рӯйпӯш пӯшонанд, роҳро ва сояҳои дарахтон, ки дар он ҷо мусофирон дам мегирифтанд, тоза нигоҳдоранд. Ба ӯ маъқул набуд, ки ба замин оби даҳон андозанд.

Пайғамбари Худо (с) меҳост, ки ҳама либоси тоза дар тан дошта ва намуди хуби зоҳирӣ дошта бошанд. Вақте ки ӯ шахси либоси чиркиндоштаро медид, ҳатман аз ӯ мепурсид: «Барои чӣ ту либоси худро намешӯӣ!» Боре ӯ бо шахсе, ки мӯйҳояш чиркин ва бетартибу парешон буданд вохӯрд ва аз ӯ пурсид, ки барои чӣ мӯяшро намешӯяд ва шона намекунад.

Расулulloҳ (с) ба тозагӢ диққати қиддӢ медод. Ҳар вақт пеш ва баъди ҳӯрокхӯрӣ дастони худро мешӯст. Ва баъд аз хоб бархеста дастони ношӯста намехӯрду наменӯшид

«Ё Аллоҳ, маро аз гурӯҳи тавбагарон ва покони гардон!»

اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَّابِينَ وَمِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ

«Ё Парвардигор! Моро аз гуноҳ пок кун, чи хеле, ки ту либоси сафедро аз чирк тоза мекунӣ».

رَبَّنَا نَقِّنَا مِنَ الذُّنُوبِ كَمَا يَنْقِي

الثَّوبُ الْأَبْيَضُ مِنَ الدَّنَسِ

ТОЗАГӢ

“Тозагӣ бошад зи имон”-гуфтаанд
Ҳазрати Пайғамбари охирзамон...
Тозагӣ - гулҳои зебо дар чаман,
Тозагӣ афришта созад з-одамон.

Чирк гирад ҳам тану ҳам ҷони мо,
Бояд онҳоро ҳама дам тоза кард,
Ҳар касе, ки пок созад ҷисму ҷон,
Қадри худро бо малак андоза кард.

Ҷисмро тоза кунӣ, маҳ мешавӣ,
Рӯхро покиза медорад ҳалол,
Жандапӯшӣ кори мӯъмин нест, нест,
Обрӯ з-ин кор меёбад завол.

Ҳам либосу ҳам танат покиза дор,
Инчунин фармуда бар банда Худо,
Абр чирке чун намегирад ба худ,
З-ин сабаб маъво гирифт андар ҳаво.

Ҳар касе бо чирку ғажд одат намуд,
Хешро бо хок яксон мекунад,
Дӯст медорад Худо покизаро,
Чехраашро нурборон мекунад.

САВОЛҲО

Дониши худро месанҷем.

Дурустӣ ва нодурустии ин овардаҳоро нишон диҳед:

❁ Тозагӣ – асоси ибодати мо.	☐ ҲА	☐ НЕ.
❁ Барои тозагӣ аз чирки ҷисмонӣ пок шудан кифоя аст.	☐ ҲА	☐ НЕ.
❁ Барои аз гуноҳ дур шудан бояд тавба кунӣ ва дигар гуноҳ накунӣ	☐ ҲА	☐ НЕ.
❁ Ба ҳоҷатхона бо пойи рост даромадан лозим	☐ ҲА	☐ НЕ.
❁ Он чизе, ки Худо манъ кардааст, дилу рӯҳи моро ифлос мекунад	☐ ҲА	☐ НЕ.

Худро месанҷем:

1). Кадоми яке ҷавобҳои зер аз рӯи маъно ба ҳадиси «Тозагӣ нисфи имон аст» мувофиқ нест?

- а) Барои мӯъмин будан, пок будан кофист.
- б) Диндор бояд пок (тоза) бошад.
- в) Мӯъмин доим бадани худ ва муҳитро тоза нигоҳ медорад.
- г) Касе, ки ба тозагӣ диққат намедихад, имони заиф дорад.

2). Аз навиштаҳои зер одоби ба ҳоҷатхона рафтан кадомҳоянд?

- а) Ба ҳоҷатхона бо пойи чап бояд даромад.
- б) Бо дасти рост бояд худро пок кард.
- в) Дар ҳоҷатхона гап задан мумкин аст.
- г) Баъди ҳоҷатхона шустани даст шарт нест.

3) Кадоми яке аз ҷавобҳои зер ба маънои асосии тозагӣ мувофиқ намебошад?

а) Шустани дандонҳо пеш аз хоб бо мисвок ё шотка.

б) Ғусл кардан пеш аз намоз.

в) Пеш аз хӯрок шустани себе, ки аз шахси дигар гирифтӣ.

г) Аз манъ кардаҳои Худо дур будан.

4) Ба покии рӯҳ чӣ дохил мешавад?

а) Тоза кардани ҷои ибодат.

б) Косаро баъди хӯрдан шустан.

в) Дур кардани ифлосҳои зери дарахте, ки дар он ҷо одамон истироҳат мекунанд.

г) Таяммум кардан пеш аз намоз.

5) Чӣ ба покии рӯҳ дохил намешавад?

а) Бадан ва либосро шустан.

б) Дар вақташ намоз хондан

в) Аз гуноҳ тавба кардан

г) Садақа ва закот додан

Дар ҷумлаҳо ба ҷои холигӣ калимаҳои дохили қавсро гузоред.

(покон) (ним) (тоза) (ифлосӣ)

❁ «Тозагӣ имон».

❁ «Чӣ қадаре, ки себи дуздиро шӯи..... намешавад, чунки он ҳалол нест».

❁ «Дар ҳақиқат Аллоҳ тавбакорон ва-ро дӯст медорад».

❁ Пеш аз ибодат ҳатман бояд аз пешоб, хун ва рим дур шуд, чунки онҳоро.....меноманд.

СЕ НАМУДИ ПОКИЗАШАВИИ МАРОСИМӢ

ТАҲОРАТ-ҒУСЛ- ТАЯММУМ

❁ ТАҲОРАТ

Чӣ хел таҳорат кардан
Мулоҳизаҳои фикҳӣ дар
бораи таҳорат
Мақсад ва нафъи таҳорат

❁ ҒУСЛ

Чӣ хел ғусл кардан
Мулоҳизаҳои фикҳӣ дар бораи ғусл.
Мақсад ва нафъи ғусл.

❁ ТАЯММУМ

Чӣ хел таяммум мекунад.
Мулоҳизаҳои фикҳӣ дар бораи
таяммум.
Мақсад ва нафъи таяммум

ТАҲОРАТ АЗ ГУНОҲ ПОК МЕГАРДОНАД

Ин ҳодиса дар давраҳои паҳншавии пинҳонии Исломи дар Макка рух дода буд. Дар яке аз қабилаҳои, ки дар биёбон зиндагӣ мекарданд, шахсе буд бо номи Амр ибни Аббос. Ӯ дар бораи дини нав аз ҷое шунида, ба хотири аз наздик ба он ошноӣ пайдо кардан ба Макка омада Пайғамбар (с) -ро ҷустуҷӯ менамуд ва дар охир бо ӯ вохӯрд. Амр аз Пайғамбар (с) суол кард:

-Ту кӣ ҳастӣ, худро чӣ гуна муаррифӣ мекунӣ?

-Ман Пайғамбар ҳастам ҷавоб дод, ҳазрати Муҳаммад (с).

-Кӣ туро ба ин роҳ роҳнамуд кард? пурсид Амр.

Ҷаноби Пайғамбар (с) ҷавоб дод:

-Маро Аллоҳ роҳнамуд сохт.

Амр ибни Аббос пурсид:

-Қадам вазифаҳоро Аллоҳ ба ту вогузошт?

-Ба ҳешовандон ёрӣ расонидан, бо онҳо муносибати хуб доштан, бутҳоро шикастан, Аллоҳро чун Худованди ягона қабул доништан ва ба Ӯ ҳеҷ касеро шарик надоништан.

-Дар ин ҷойҳо касе ҳаст, ки ба ту ёрӣ расонад?

- Як марди озод ва як ғулом ҳаст, - ҷавоб дод Пайғамбари мӯхтарам Муҳаммад (с). Дар он вақт дар қатори Пайғамбар (с) Исмоило қабулкардагон Абӯбакар ва Билол буданд.

Амр гуфт:

- Ман низ меҳоҳам бо ту ҳамроҳ шавам, ба ту мадад кунам ва дар назди ту бошам.

Пайғамбар (с) ҷавоб дод:

- Ту он чизеро ки мегӯӣ имрӯз карда наметавонӣ. Ту ҳолати вазнини маро дар Макка намебинӣ? Ба қабилаи худ

баргард. Вақте дар бораи ман хабаре шунидӣ, ба наздам биё.

Амр ибни Аббос калимаи шаҳодатро ба забон ронда мусулмон шуд. Чанд замоне ӯ дар назди Пайғамбар (с) монд, сипас ба қабилаи худ баргашт. Дар он вақт ханӯз ҳукму фармон дар бораи фарз гаштани намози панҷ вақта аз тарафи Аллоҳ нозил нагардида буд. Бинобар ин, Пайғамбари Худо (с) дар бораи намоз ба ӯ чизе нагуфт. Баъди ин ҳодиса солҳо гузаштанд. Мусулмонон аз Макка ба Мадина ҳиҷрат карданд. Аз ҳиҷрат дарак ёфта, Амр ибни Аббос ба назди Пайғамбар (с) ба Мадина омад, то ўро бубинад:

- Ё Расули Худо! Маро дар ёд доред?

- Бале, - ҷавоб дод Пайғамбар (с) - ту ҳамон шахсе нестӣ, ки ба назди ман ба Макка омада будӣ?

Амр ибни Аббос ҷавоб дод:

Бале, ё Расули Худо! Бигӯ ба ман он чиро, ки Худо ба ту омӯхт ва он чиро, ки ман намедонам. Пайғамбар (с) ба ӯ дар бораи панҷ вақт намоз ва вақти хондани он нақл намуд. Ҳамчунин пеш аз хондани намоз доштани таҳоратро ба ӯ фаҳмонида дода, фармуд:

- Касе аз шумоён ки оби таҳорат тайёр мекунаду даҳону бинияшро мешӯяд, гуноҳҳои чашм, даҳон, ва бинияш шуста мешаванд. Агар ӯ дастанахро то оринҷ шӯяд, гуноҳони дастони ӯ бо об аз нӯги ангуштонаш ҷорӣ шуда мерезанд. Агар сари худро маҳс кашад, гуноҳони сари

ӯ бо об аз нӯги мӯйҳояш мерезанд. Баъд ӯ агар пойҳояшро то бучулак шӯяд, гуноҳони пойҳояш бо об аз нӯги ангуштони пойҳояш мерезанд. Агар шахси таҳораткарда, дар болои ҷойнамоз истода, ба намоз шурӯъ намуда ҳамду сано ва ситоиши Аллоҳ таъолоро кунад ва ӯро бузург донад, чи хеле ки Аллоҳ таъоло ба ин ситоиш сазовору арзанда аст, бо тамоми ҳастияш ба Худованд наздик мешавад ва ҳатман аз гуноҳ пок мегардад, ҳамчуноне, ки нав аз модар таваллуд шуда бошад.

ТАҲОРАТ

Таҳорат чист?

Ин шустан ва покиза кардани қисмҳои бадан, мувофиқи талаботи дин мебошад.

Чӣ корро бетаҳорат анҷом
додан мумкин нест?

Бе таҳорат:

- ✗ Мо наметавонем намоз хонем.
- ✗ Наметавонем тавофи хонаи Каъба кунем.
- ✗ Ба Қуръон даст расонида наметавонем.

Мо чӣ гуна таҳорат мекунем?

- 1 Дар дили худ гуфтан: «Ният кардам, таҳорат созам то намоз бар ман мӯбоҳ гардад (раво гардад)».
- 2 «Аъзуз биллоҳи минаш-шайтони раҷим, Бисмиллоҳир - раҳмонир - раҳим»- ро ба забон рондан.
- 3 Дастонро то ба оринҷ шустан.

- 4 Се маротиба бо
дасти рост ба даҳон
об гирифтани, ғарғара
кардан ва партофтан.

- 5 Се маротиба бо
дасти рост ба бинӣ об
гирифтани ва ба дасти чап
афшондан.

6 Рӯйро се маротиба аз пешонӣ то манаҳ шустан.

7 Се маротиба дасти рост, сипас дасти чапро бо оринҷ шустан.

8 Як маротиба бо дастони тар, чоряки сарро масҳ кашидан.

9 Як маротиба бо ангуштони хурди тар, қисми дохилии гӯшро тоза кардан, бо ангуштони калон, қисми берунии гӯшро ва бо ангуштони боқимонда гарданро масҳ кашидан.

10 Аз ангушти хурд сар карда, се маротиба шустани пой рост, сипас пой чап ҳамроҳи бучулак. Бо ин таҳорат ба охир мерасад.

Пайғамбар (с) мефармояд:

“Агар кадоме аз шумо таҳорат карда, ин амалро беҳтар ба ҷо оварда ва сипас мегӯяд: **«Ашҳаду алло илоҳа Иллаллоҳу ва ашҳаду анна Муҳаммадан абдуҳу ва расулуҳу»**. Яъне (Шаҳодат медиҳам, ки нест Худое ба ҷуз Аллоҳ ва Муҳаммад Расул ва бандаи Ӯст), ба рӯи вай ҳашт дари Биҳишт кушода мешаванд ва аз кадом даре, ки меҳаҳад, воридаи Биҳишт мегардад”.

(АбӯДовуд, Таҳорат 65; Тирмизӣ, Таҳорат 41)

ҶҶҶҶҶ ОБИ ХУНУК

Тоҳир соли хонишро бомуваффақият анҷом дод. Падару модараш гуфтанд, ки ӯ имсол хеле кӯшишу ғайрат намуда дар қатори хонандагони аълоҳони мактабашон ҷой гирифтааст, аз ин рӯ сазовори истироҳати хуби тобиствона шудааст ва хостванд ӯро ба деҳа ба назди тағояш равон кунанд. Ин хабар Тоҳирро хеле хушҳол намуд. Баъди чанд рӯз тағояш барои бурдани ӯ омад. Тоҳир ҳамеша аз тағояш дар бораи деҳа мепурсид, ба ӯ ҳама чиз шавқовар менамуд. Аз ҳама шавқовар барои ӯ ҷӣ хел зиндагӣ кардани тағобачаяш – Солеҳ буд. Чунки онҳо кайҳо боз якдигарро надида буданд.

Ба роҳи дуру дароз аз бегоҳӣ тайёри мидиданд. Тоҳир дар интизории саҳар аз ҳаяҷони бисёре ҳатто шаб хуб хоб нарафта буд.

Саҳарии барвақт Тоҳир бо тағояш ба роҳ баромада роҳи дарозро тай намуда, дар муддати 10 соат ба деҳа расиданд. Тоҳир бо Солеҳ унс гирифта, рафиқони ҷонӣ шуданд. Онҳо якҷоя дар соҳили дарёча аз гил хона

месохтанд, дучархасаворӣ мекарданд, то вақте ки тағояш ҳезум тайёр мекард, онҳо дар ҷангал бозӣ мекарданд.

Боре бегоҳӣ вақте, ки онҳо бо болиштҳо бозӣ мекарданд, бобои Алӣ онҳоро огоҳ намуд:

-Агар шумо хоб накунед, пагоҳ бо ҳамроҳии ман ба ҷарогоҳи тобиствона рафта наметавонед. Ман саҳарии барвақт меравам, касе ки аз хоб хеста наметавонад, дар хона мемонад.

Баъд аз ин огоҳӣ Тоҳиру Солеҳ зуд хоб рафтанд.

Саҳарии дигар, то дамидани субҳ бобои Алӣ бо набераҳояш ба роҳ баромад. Роҳ ба ҷарогоҳи тобиствона ки роҳи дароз ва теппаҳои баланд дошт, дар аввал барои бачаҳо бисёр осон менамуд. Вале вақте ки офтоб баромад ва ҳарорат баланд шуд, роҳ дар назарашон сангин ва беохир менамуд. Бобои Алӣ аз банди хар – лаҷом кашида, ба тарафи наберагон гашта онҳоро рӯҳбаланд кард:

-Ана, бачаҳо ҳамин ки ба паси ин баландӣ гузарем, дар лаби “Қўйи оби хунук” дам мегирем. Камтари дигар тоқат намоед!

Ин ном ба Тоҳир маъкул шуд

Бобоҷон “Қўйи оби хунук” дар кучост? Бобою Солеҳ табассум намуданд.

Набераам, “Қўйи оби хунук” дар паси ин теппа қорӣ аст. Касоне, ки ба чарогоҳи тобистона мераванд, дар назди қўйбори хунук дам мегиранд. Оби хуноки қўйбор, ки дар он пойҳои худро мегузоранд, мондагиро рафъ мекунад.

Агар роҳгузарон бо худ тарбузу харбуза биёранд, онҳоро низ дар оби хунук мегузоранд. Вақте, ки мисли ях хунук шуданд, онҳоро бурида бо иштиҳои том мехӯранд.

Эй бобо, мо ҳам бояд харбузаву тарбуз меовардем.

Бобои Алӣ ба хараки пурбор ишора намуда, хабари хушро гуфт:

-Дар як почай хурҷини ҳарак ғизо ва дар почай хӯрҷини дигар харбузаву тарбуз ҳаст. Чӣ хел ба чарогоҳи тобистона омада, бо худ харбузаву тарбуз нагирем?!

Хабари истироҳати дар пешистода ва харбузаву тарбузи хунук бачаҳоро хурсанд намуда буд. Лекин Қарақачани сустҳаракат онҳоро бозмедошт. Тоҳир ҳам шуда ба ғӯши ҳарак чизе пичир – пичир кард. Инро дида бобо ҳайрон шуд:

- Ту, чӣ Тоҳир, бо Қарақачан сухан мегӯӣ?

- Ман ба Қарақачан гуфтам, ки дар паси пӯшта туро пучоқҳои хуноки харбузаву тарбуз интизоранд. Бинед, чӣ хел вай тез-тез ба роҳ гаштан даромад.

Баъд аз чанд вақт аз дур қўйбор намудор шуд. Вақте, ки онҳо наздик шуданд, бачаҳо боборо гузошта худашон ба пеш давиданд. Онҳо пойафзолҳои худро кашида, пойҳои дар роҳ тафсонун мондашудаи худро ба қаъри

сангини қўйбор гузоштанд. Вале онҳо оҳ ғўён тез пойҳои худро аз об берун гирифтанд.

Маълум шуд, ки об дар ин ҷо дар ҳақиқат хунук будааст, бехуда ин қўйро “Қўйбори хунук” ном нагузоштаанд, -гуфт Тоҳир. Оби аз тарқиши харсанг ва зери дарахти баланд баромадаистода Тоҳирро ба ҳайрат оварда буд. Ў тааҷҷуби худро пинҳон карда наметавонист, ки чӣ хел аз тарқиши санг дар рӯзи тобистонии тафсон оби хунук мебарояд:

-Бобо,-чӣ хел дар ин рӯзи гарм ин об хунук аст? Ин қадар оби бисёр боз дар зери ин харсангҳо аз кучо пайдо мешаванд. Охир ин обро на насосҳо ва на мошинҳо аз он ҷо кашида намебароранд?

Ҷавоби бобо кӯтоҳ ва аниқ буд:

-Барои Аллоҳ таъоло, ки ин обро ва ин дунёро офаридааст ҳеҷ мушките нест, писарам. Агар Ў чизеро ки хоҳад, мегӯяд: «ШАВ!» (БОШ)- ва он мешавад, қувва тавоноии Ў беҳисоб аст.

Дар ин вақт бобои Алӣ аз хурчин харбузаву тарбузро гирифта ба об гузошт. Ва баъди чанде онҳо якҷоя бо хоҳиши том харбузаву тарбузи хунукро бо нону панир хӯрданд.

Баъд аз хӯрокхӯрӣ Солеҳ ва Тоҳир ба кӯҳ барои ҷамъовариҳои муруди кӯҳӣ баромаданд.

Вақте ки онҳо баргаштанд, бобои Алӣ дар лаби қўйбор нишаста даст мешӯст. Дастҳоро шуста ӯ се бор даҳон ва бинии худро бо об шӯст. Бо қафи дастони худ об гирифта се бор рӯи худро шӯст. Дастӣ рост, сипас дастӣ чапи худро то оринҷ шӯст. Бо дастони тари худ сари худро молида, даруни сурфаи ғӯш ва гардани худро бо ангиштони тар низ молиш дод. Дар охир пойҳояшро шӯст.

-Тоҳир аз бобо пурсид:

- Бобо барои чӣ ту таҳорат кардӣ, ҳоло вақти намоз нашудааст?

-Медонам, писарам, намози пешинро Худо агар хоҳад дар чарогоҳи тобистона мегузорам. Ман хостам барвақттар таҳорат созам.

Чунки доимо бо таҳорат будан низ ибодат аст. Аз ин кор одам савоби бузург мегирад, аз тарафи дигар доим бо таҳорат будан яке аз корҳои сабук ва фораи мебошад.

Солеҳ ва Тоҳир бо як овоз пурсиданд:

- Чӣ хел?

- Агар муъмин дар ҳолати ботаҳорат аз корҳои бад дури ҷӯяд, малоика ба ӯ савоби зиёд менависанд. Инчунин малоика шахси ботаҳоратро аз таъқиби қувваҳои бадӣ муҳофизат менамоянд. Дидед, кӣ чи қадар ин кори саҳл ва фоиданок аст, набараҳои ман!

Инро шунида, бачаҳо рӯҳбаландона остинҳои худро бар зада ба таҳораткунӣ шурӯъ намуданд.

Хӯрчинҳоро ба ҳар бор карда, бобои Алӣ ба бачаҳо муроҷиат намуд:

- Канӣ, бачаҳо ҳезед, то чарогоҳ боз ду соат роҳи дигар аст.

АҲАМИЯТИ ТАҲОРАТ

Таҳорат моро ба ибодат омода мекунад.

Пеш аз ҳамаи ибодатҳо масалан, пеш аз намозгузорӣ, ё хондани Қуръон мо аввалан омодагӣ мебинем, яъне таҳорат мекунем. Бо туфайли таҳорат мо пок шуда дар назди Аллоҳ таъоло меистем ва кӯшиш мекунем, ки муҳаббат ва хушҳолии ӯро ба даст орем.

Таҳорат моро покиза нигоҳ медорад.

Дар давоми рӯз маълум аст, ки беш аз ҳама панҷаҳои даст, даҳон, бинӣ, рӯй ва панҷаҳои пой ифлос мешаванд. Ба сабаби таҳорат мо дар як рӯз якчанд маротиба ин узвҳоро шӯста аз микробҳо озод мегардем ва аз бемориҳо эмин

мемонем. Бо воситаи тозагӣ мо саломатӣ, хурсандӣ ва оромӣ ба даст меорем.

Тозагии даҳон низ барои беҳдошти саломатӣ хеле муҳим аст. Чунки даҳон яке аз ҷойҳои дӯстдоштаи микробҳо мебошад. Шӯстани даҳон ҳангоми таҳорат гигиенаи даҳонро дар давоми рӯз нигоҳ дошта монени инкишофи микробҳо ва бӯи бади даҳон мешавад.

Таҳорат кори системаи гардиши хун ва асабро хуб мекунад.

Асоси саломатӣ, кори мӯътадили системаи асаб ва гардиши хун мебошад. Шӯстани узвҳо ангоми таҳорат кори системаҳои асаб ва гардиши хунро ба эътидол меорад ва саломатии бадани моро мустаҳкам менамояд.

Таҳорат рӯйро зебо мекунад

Таҳорат кори капиллерҳои рӯйро ба эътидол меорад, монеъи пайдоиши ожангҳо мегардад. Бинобар ин рӯи шахсоне, ки таҳорат мекунад равшан ва кушода аст. Пайғамбар (с) хабар додааст, ки дар қиёмат ӯ моро аз рӯйҳои бо таҳорат равшан шудаамон мешиносад.

Таҳорат рӯйро равшан намуда, дилро ором мекунад.

Таҳорат дилро аз ҳиссиётҳои бад пок месозад.

Мо дар вақти таҳорат ёди Аллоҳ таъоло мекунем. Мо аз шайтон дур шуда, ба малоикаҳо наздик мешавем. Яъне таҳорат моро аз гуноҳ ҳифз намуда, дили моро аз фикру ҳиссиёти бад тоза менамояд.

Баъди таҳорат мо тӯҳфа мегирем

Ҳар дақиқае, ки бо таҳорат ҳастем, аз гуноҳон ҳифз буда, дар дохили ибодат ҳисобида мешавем. Агар мо дар вақти аз дунё рафтан бо таҳорат бошем, ин марги ҳангоми ибодат мартабаи марги шаҳидро дорад. Ин атои бузурги Аллоҳ таъоло аст.

Аллоҳ таъоло мефармояд:

«Эй касоне, ки имон овардаед! Вақте ки шумо ба намозхонӣ шурӯъ мекунед, рӯйҳои худ ва дастони худро то оринҷ шӯед, (ба дастони тар) сари худро масҳ кашед, пойҳои худро то бучулак шӯед».

(Сураи Моид 6.)

ФАРЗҲОИ ТАҲОРАТ КАДОМҲОЯНД?

Фарзҳои таҳорат иборатанд аз:

1. Шӯстани рӯй. Як бор шӯстани рӯй аз ҷои сабзиши мӯйҳо дар пешонӣ то зери манаҳ ва то гӯшҳо.
2. Шӯстани дастон. Як бор шӯстани дастон то оринҷ.
3. Масҳи сар. Як бор бо дасти тар масҳ кашидани ҷаҳорияки сар.
4. Шӯстани пойҳо. Як бор шӯстани пойҳо бо бучулакҳо.

Фарз

Суннати Пайғамбар (с)-ро ба ҷо оварда
ҳангоми таҳорат кадом амалҳоро бояд
анҷом бидиҳем?

Ҳангоми
сохтани
таҳорат бояд:

- 😊 Рӯй ба сӯи қибла намудан.
- 😊 Ният ва гуфтани **«Аъзу биллоҳи мина-ш-шайтонир-раҷим, бисмиллоҳи-р - раҳмони-р-раҳим»**.
- 😊 Шӯстани даҳон ва бинӣ.
- 😊 Шӯстани дандонҳо бо мисвок ё шотка.
- 😊 Масҳи гӯшҳо ва гардан.
- 😊 Шӯстани узвҳои бадан се маротиба.
- 😊 Сар кардани шӯстани узвҳо аз тарафи рост.
- 😊 Риоя кардани тарзи тартиби шӯстӯшуи Пайғамбар (с).

Суннат

ШИКАНАНДАҲОИ ТАҲОРАТ ИБОРАТАНД АЗ:

Дар ҳолате,
ки:

- Шикастани ҳоҷати табиӣ.
- Баромадани бод.
- Баромадани хун, рим ва хуноба (зардоб).
- Ханда ҳангоми намоз, ки дигарон мешунаванд.
- Хоби такязада.
- Беҳушӣ.
- Қай бо пурии даҳон.
- Мастӣ.

Таҳорат
шикаста
мешавад

НУРИ УММАТОНИ МУҲАММАД (С)

Боре ҷаноби Расулulloҳ (с) гуфт:

- Меҳоҳам бародарони худро бубинам...

- Чӣ, мо бародарони Шумо нестем, ё Расулulloҳ? Пурсиданд аз ӯ.

Расулulloҳ (с) ҷавоб дод:

- Шумо саҳобাগони (дӯстони ҳамнишини) ман мебошед. Бародарони ман ононеанд, ки ҳоло таваллуд нашудаанд.

Саҳобাগон пурсиданд:

- Чӣ хел дар рӯзи Қиёмат он умматони худро, ки ҳоло ба дунё наомадаанд, мешиносед?

- Оё шахс аспи пешонисафед ва пойҳои сафеддоштаи худро дар мобайни галаи аспони сиёҳ намешиносад? Шумо чӣ фикр мекунед? – пурсид Пайғамбар (с).

- Албатта мешиносад, ё Расулulloҳ (с) ҷавоб доданд саҳобаҳо.

- Пайғамбар(с) гуфт:

- Бародарони ман низ дар рӯзи Қиёмат бо нури дар таҳорат равшангардидаи рӯйҳо, дастон ва пойҳо меоянд.

Ман ба назди ҳавзи Кавсар пеш аз онҳо меоям ва онҳоро бо равшании он қисми баданашон, ки аз таҳорат намудан пайдо шудааст, мешиносам.

(Муслим, Таҳорат, 39).

Пайғамбар (с) мегуфт:

«Он қисми бадани муъминон, ки оби таҳорат расидааст, равшании сафед медиҳанд».

(Муслим, Таҳорат, 40)

ҒУСЛ

Ғусл чист?

Ҳамаи ҷои баданро шуста ва ягон ҷои онро хушк намондан аст.

Аллоҳ таъоло мефармояд:

«Агар нопок бошед, ғусл кунед».

(Сураи Моид-6).

Чӣ корро бе ғусл кардан мумкин нест?

Бе ғусл:

- ✗ Намоз хондан.
- ✗ Тавоф кардан.
- ✗ Ба Қуръон даст расонидан.
- ✗ Қуръон хондан.
- ✗ Ба масҷид даромадан

Фарзҳои ғусл кадомҳоянд?

Ҳангоми сохтани ғусл:

1. Даҳонро шустан.
2. Биниро шустан.
3. Тамоми баданро, бе он ки ҷое аз бадан хушк монад, шустан.

Фарз

Дар кадом ҳолатҳо ғул кардан зарур аст?

- Дар ҳолати ҷунуб будан.
- Пас аз ба итмом расидани ҳайз дар занон.
- Баъди ба охир расидани нифос (муддати баъди таваллуди занон).

Ғул кардан фарз мебошад.

Мо чи гуна ғул мекунем?

Агар бадан нопок шуда бошад, аввал он ҷойро мешӯем.

Се маротиба бо об дандонҳо ва даҳонро то гулӯ мешӯем.

Панҷаҳои дастро хуб мешӯем.

«Ҳар як мусулмон, бояд рӯзи ҷумъа ғул кунад».

Се маротиба бодикқат биниро мешӯем.

(Тирмизӣ, Салот, 381)

Ният мекунем, ки бо воситаи ғул пок шавем.

Ҳамчуноне ки барои намоз таҳорат мекунем, таҳорат месозем.

«Аъзу биллоҳи мина-ш-шайтони раҷим Бисмил-лоҳи-р-раҳмони-р-раҳим»-ро ба забон рондан.

Ғул чи тавр иҷро карда мешавад?

Тамоми баданро аз сар то по мешӯем ва ягон ҷои хушк боқӣ намегузорем.

АҲАММИЯТИ ҒУСЛ

Ғусл моро рӯҳан пок мекунад

Дар ҳолати ҷанобат ғусл намудан ҳатмӣ буда, дар ин ҳолат ба ҷо овардани баъзе аз ибодатҳо манъ карда мешаванд. Баъди ғусл мо аз ҷанобат пок шуда оромии руҳӣ ба даст меорем.

Ғусл моро лоиқӣ ризояти Аллоҳ таъоло мегардонад

Ғусл ҳукми Аллоҳ таъоло аст. Мо ин амалро ба ҷо оварда фармоиши Аллоҳ таъолоро иҷро мекунем ва лоиқӣ ризогии ӯ мегардем. Ба ҷо овардани фармони Аллоҳ таъоло ҳамеша ба рӯҳу ҷон оромӣ осоиш меоварад. Аз ин нуқтаи назар ғусл - ин покию тозагии рӯҳ аст.

Ғусл баданро покиза намуда, хушҳолӣ мебахшад

Пӯсти бадан тани инсонро аз таъсири муҳити атроф муҳофизат намуда, инчунин вазифаи хориҷкуниро низ иҷро мекунад. Аз ин сабаб пӯст доим аз ҷангу чирк ифлос мегардад. Организм дар навбати худ доим ба берун арақ ва равғанро бо воситаи ғадудҳои махсус хориҷ мекунад, ки дар натиҷаи он

пӯст чиркин шуда, сӯрохиҳои арақ ва ҷарббарор маҳкам мегарданд. Дар ин ҳолат боиси осеб дидани нафаскашии пӯст мегардад. Дар вақти ғусл кардан бошад маҷроҳои ғадудҳо кушода шуда, пӯст тоза мешавад ва фаъолияти он хуб мегардад. Организм сабуқӣ ҳис мекунад, шахс хушҳол мегардад. Аз ин ҷиҳат ғусл – тозагии ҷисмонии бадан буда, фаъолияти онро хуб мегардонад.

Ғусл саломатии ҷисмонӣ ва рӯҳиро нигоҳ медорад

Ғусл, ки дар натиҷаи он бадан бо об шуста мешавад, шиддати статистикийи электрикийи баданро дур мекунад, гардиши хунро беҳ месозад, фаъолияти системаи асабро ба меъёр мувофиқ мегардонад ва стреси ҳаяҷонро кам мекунад.

Ғусл – покии ҷисмӣ ва солимии рӯҳии моро ҳифз намуда, баданро солим мегардонад.

Ҳангоми ғусл аз кадом амалҳо худдорӣ кардан лозим аст?

Ҳангоми ғусл:

- ☹ Обро барзиёд истифода бурдан.
- ☹ Бадани урён рӯйро ба тарафи Қибла намудан.
- ☹ Бемаврид сухан гуфтан.

Макрӯҳ

Барои дар вақти ғусл ба ҷо овардани суннати Пайғамбар (с) бояд ба ин амалҳо диққат диҳем.

Ҳангоми сохтани ғусл:

- 😊 Ният кардани ҳангоми ғусл.
- 😊 Гуфтани «Аъзу – Бисмиллоҳ...».
- 😊 Шустани даст ва узвҳои ҷинсӣ (шармгоҳ).
- 😊 Таҳорат кардан мисли таҳорати барои намоз.

Суннат

ҚУВВАИ ОБ

Фарид дар вақти хӯрдани наҳор донаи зайтунро аз як канори табақча ба дигар канори он меронд. Дар вақтҳои охир ӯ зуд – зуд ба ҳолати ғамгинӣ ва зикӣ гирифтोर мешуд, ки сабабашро ҳеҷ намефаҳмид. Дар ин сол ӯ ба синфи ҳашт гузашт ва ҳис мекард, ки дар бадан ва хулқу атвори ӯ тағйиротҳо пайдо шудаанд. Нохост қадаш зуд баланд шуд, овозаш ғафс шуд, дар болои лаби боло мӯйҳои сиёҳ, пайдо шуданд. Мисли пештара ӯ кам – кам бачагӣ мекард. Вале оҳиста – оҳиста ҳисси калонсолӣ дар ӯ ғалаба кардан гирифт ва одатҳои бачагонаи ӯ дар назараш нофорам менамуданд. Ин муҳолифатҳои ботинӣ ӯро ором намегузоштанд, бисёр фикр мекард, ҳаёлиҳои рангин ӯро гоҳо аз воқеият дур мекарданд. -

ӯ ба нохост бо шунидани овози падар аз ҷой як қад парид:

- Фарид ту боз дар ягон “дурӣ” ҳастӣ, писарам. Субҳонаи худро хӯр.

Агар таъхир кунӣ аз дарс дер мемонӣ.

Фарид аз “дунёи ҳаёли”-и худ баромада, ҷавоб дод:

- Ором бош падар, ман дер наместонам.

Ҳамаи ин тағйиротро падар барвақт ҳис карда буд ва мехост бо Фарид аз таҳти дил сӯҳбат намояд.

- Модару хоҳарат имрӯз беғоҳ ба меҳмонӣ ба хонаи холаат, мераванд. Мо бошем, падару писар, имрӯз беғоҳиро якҷоя мегузаронем аз таҳти дил сӯҳбат мекунем.

Чанд масъалаи муҳим аст, ки ман мехостам дар бораи онҳо бо ту ин беғоҳ сӯҳбат намоям.

Фарид ҷуздонашро гирифта, ба кӯча тохт. ӯ дар роҳ фикр мекард ва намедонист, ки падар дар бораи ҷӣ меҳоҳад бо ӯ сӯҳбат кунад. Фарид

қадамҳояшро тез- тез намуд то аз мактаб дер намонад ва аз муаллими чуғрофия Ирфонбой барои дермониаш танбеҳ нагирад.

Фарид ба синфхона даромада бо рафиқонаш аҳволпурсӣ кард ва дар қатори охир нишаст. То омадани муаллим бачаҳо, дар бораи бозии футбол, чӣ хел зада шудани гол, якравии доварон, 11 – метрае, ки хато рафта буд, хулоса дар бораи чизҳои нолозим сӯҳбат мекарданд.

Замоне, ки Ирфонбой дар назди дар намудор шуд, мағал нест шуд. Дар синфхона чунон оромӣ ҳукмфармо буд, ки ҳатто садои парвози паша шунида мешуд. Муаллим Ирфон – марди фарбеҳ, ки бори айнак парраҳои бинии ӯро ҳам карда буд, метавонист бо як нигоҳ ба сӯи талабагони ошӯбангез тартиботи лозимиро дар синфхона барқарор намояд. Ӯ ҳеҷ касро намеранҷонид ва иҷозат низ намедод, ки тартибот дар вақти дарсҳо вайрон шавад. Агар Худо накунад, ки ӯ касеро сарзаниш карда бошад, то охири дарс вақти муносиб ёфта бо ӯ ошӣ мекард ва хафагиро аз дилаш мебаровард.

Фарид, ки хобро дӯст медошт дар паси ҳамсинфони худ ҷои худро дар қатори охир муайян карда буд. Ҳамин ки овози Ирфон баланд шуд ҳамаи планҳои ӯ барбод рафтанд.

- Фарид! Писарам, барои чӣ ту дар қатори охирон нишастай? Анна чӣ қадар ҷой дар пеш ҳолӣ! Фарид аз барон гурехта ба жола зад. Бо дили нохоҳам ӯ ба пеш гузашта дар қатори якум нишаст. Ирфонбой бо овози баландаш ба фаҳмонидани дарс, шурӯъ намуд:

- Гӯш диҳед бачаҳо! Имрӯз ман ба шумоён дар бораи қувваи об нақл мекунам. Ин нақл дар бораи обест, ки шакли зарфери мегирад, ки дар он рехта шудааст, обест, ки оромона ба водӣ ҷорӣ мешавад, оби мулоими шаффофу хунук ва боз ин ҳамон обест, ки шилдирозсанон аз миёни кӯҳҳо ҷорӣ мешавад.

Дар навбати аввал шумо бояд

донед, ки бе об ҳаёт дар рӯи замин вуҷуд надорад. Одам метавонад, ки якчанд рӯз бе хӯрок зиндагӣ кунад, аммо бе об зиёда аз се рӯз зиндагӣ карда наметавонад. Офаридагори ба мо хабар медиҳад, ки ӯ ҳамаи махлуқотро аз об офаридааст. Иқлим ва ивазшавии боду ҳаворо, мо метавонем системаи ҳавотозакунӣ замин номем, ки дар зери таъсири мачроҳи океанӣ ба вуҷуд меоянд. Қатрачаҳое обе, ки дар зери таъсири нурҳои офтоб бухор мешаванд, абрҳоро ташкил медиҳанд. Абрҳо баъзан ҳазорҳо км. масофари тай намуда ба кӯҳҳо ва ҷангалҳои дурдаст рафта мерасанд ва ба ҳама ҳайвоноти растаниҳо ҳаёт мебахшанд. Ҳамаи мавҷудоти зинда бо об алоқаманданд.

Яке аз фаъолони синф, Фарид даст бардошта чизеро пурсон шуд:

- Муаллим, он чизеро ки шумо нақл кардед, мо дар дарсҳои биология ва сохти одам гузашта будем. Ҳамаи организмҳо мавҷудияти худро аз як ҳуҷайра сар карданд ки қариб пурра аз об ташкил ёфта аст. Ман мехоҳам, ки дар ин бора бешар маълумот дошта бошам.

- Ташаккур Фарид, чи хеле, ки гуфти шоҳаҳои илм ба якдигар муқобил нестанд. Аллоҳ таъоло ин дунёро чунин офаридааст, миллионҳо сол аст, ки заминро осмонро бо қонунҳои худ бе ягон зиддияту муқобилият идора мекунад. То ин дам дар бораи қувваи об сухан гуфтани мо танҳо тарафҳои фоидабахшуву гуворои онро дар назар доштем. Лекин дар он “хислат”-ҳои саркашӣ, пурталотумӣ ва хашмолудӣ низ дида мешаванд. Биёед дар ин бора сухан гӯем. Худатон дар бораи ин хислатҳои об фикр карда нақл кунед.

Дар синфхона дарҳол баланд шудани дастон шурӯъ гардид.

- Обхези, сел, муаллим...

- Сунами...

-Эрозияе, ки дарёҳои тезҷараён ташкил мекунанд

- Бурон ва туфон дар баҳр...

Вақте ки ҷавобҳо паи ҳам чун қатраи борон рехтан гирифтанд, Ирфонбой ғалоғулаи баланди синфро хомӯш намуда, давом дод:

-Ҳамаи ҷавобҳои шумоён дурустанд, дӯстон. Дар охири дарси худ мо фаҳмидем, ки об кадом қуввахоро дорост, вале ба қисми муҳимтари савол ана акнун омадем. Вақте ки мо сохти ҷисмони заминро меомӯзем, мебинем, ки водихо, пӯштаҳо, кӯҳҳо дар натиҷаи таъсири об пайдо мешаванд. Дар об қуввае ҳаст, ки мондашавиро ҳис намекунад, якравию кӯшиши ҳазорсолаҳои он кӯҳҳои баландеро, ки аз сангҳои калону мустаҳкам шакл гирифтаанд, вайрон карда, онҳоро то сатҳи водихо ҳамвору баробар мекунад. Дар резишгоҳҳои дарёҳои ба баҳрҳо резанда водихои ҳосилхезе пайдо мешаванд. Ва шумо низ агар аз об ибрат гирифта, ҳамин хел мустаҳкам, боғайрату матину пуртоқат бошед, он гоҳ масъалаҳои ҳалталаби шумо низ ҳал хоҳанд шуд, агар чи онҳо мисли кӯҳҳо ниҳоят бузург бошанд ҳам об шуда, нест мешаванд.

Фарид ҳеҷ вақт интизор набуд,

ки дарси ҷуғрофия ин қадар шавқовар мегузарад. Ӯ саҳар вақте ки китоби ҷуғрофияро ба ҷуздонаш мегузошт фикр мекард: «Дар ягон қатори охири нишаста хоб мекунам». Омӯзиши харитаҳои нофаҳмои ҷуғрофӣ, ахбори нофорам дар бораи минтақаҳои ҷуғрофӣ, ҷойҳои канданиҳои фойданок, ҷойҳои зисти муайяни растанию ҳайвонҳои алоҳида, завқи Фаридро ба ҷуғрофия хунук намуда буд. Аммо дарси имрӯза фикрҳои ӯро дигар намуданд. Фарид ҳис намуд, дар дарёҳо, водихо, шаршараҳои кӯҳӣ, дар обе, ки аз мобайни панҷаҳои дасти мо мерезад, ҳикмате ҳаст, ки қодир аст он моро роҳнамо гардад.

Вақте ки ӯ ба хона омад, аз ошхона бӯи болаззати моҳибирён ба мошомаш зад. Падару писар бо иштиҳо моҳӣ ва хуришҳои тару тозаро истеъмол намуданд. Падар хуб медонист, ки Фарид шириниро дӯст медорад. Бинобар ин аз мағозаи қаноддӣ харидани кулчақанди бомаззаро барояш фаромӯш накарда буд. Дастурхонро ҷамъ намуда, косаву табақро шӯста, онҳо ба зал барои ҷойхури гузаштанд. Фарид то ҳол фикр мекард,

ки дар бораи ҷӣ падараш меҳоҳад бо ӯ сӯҳбат кунад. Падар низ интизор буд, ки шароити мусоиде барои сӯҳбат пайдо шавад.

Падар як қурт чой нӯшида ба суҳан гуфтан шурӯъ намуд:

- Нигоҳ кун Фарид, одамон таваллуд шуда калон мешаванд, давраи кӯдакию ҷавониро аз сар гузаронида, калонсол мешаванд, пир шуда сипас мефавтанд. Ту ҳоло 15 – сол дорӣ. Ту дар ҳамон синну соли қарор дорӣ, ки бо кӯдакӣ хайрухуш карда ба ҷавонӣ балоғат қадам мегузорӣ. Тағйиротҳое, ки дар ту рух дода истодааст, ману модарат низ мебинем. Ҷӣ қадаре, ки мо Аллоҳ таъолоро ситоиш накунем ин ҳоло ҳам кам аст. Мо туро ва хоҳарчаатро - ду фарзанди солимиро дороем. Писарам! Ин ҷо ҳеҷ ҷои тарсу ҳаросе нест. Баъди чанд вақте ҳаяҷону изтироб дар тану дили ту ором мегардад, ту мебинӣ, ки ҷавонӣ низ мисли кӯдакӣ зебо аст. Дар ин вақт ту баъзан хобҳои ҳархела мебинӣ, ҳис мекунӣ, ки ҷойҳои ту каме

тар шудааст. Дар ин ҳолат бояд таҳорату ғусл кунӣ. Давраи ба балоғатрасӣ ин замонест, ки бояд ту ба анҷом додани вазифаҳои динии худ шурӯъ намой. Ғусл бошад шартӣ аввалин ва ҳатмии ҳамаи ибодатҳо мебошад. Барои ғусл намудан бояд даҳону биниро шӯста, баъд ҳамаи баданро бо об бояд шӯст, то он даме ки ягон ҷои хушк дар бадан намонад. Аз ману модарат, метавонӣ ҳамаи чизҳои нофаҳморо дар ин бора пурсӣ.

- Ва фаромӯш накун, мо доим аз ту ва корҳои неки ту миннатдорем, гуфта, падар суҳани худро ба охир расонид. Фарид ба суҳанони падараш бодикқат ғӯш доду гуфт:

- Ташаккур, падар. Худо аз шумо розӣ бошад. Сипас Фарид дар ин бора фикр карда ба ҳаммом даромад. Аввал нияти вузӯро барои хондани намоз карда, баъд вузӯ намуд. Вақте ки обро ба биниаш кашид, каме ноҳинҷориро ҳис намуд. Баъди ин ӯ тани худро бо собун покиза шуст. Сипас ҳалати дарозро пӯшида ба ҳуҷраи худ гузашт. Мӯяшро шонакунон дар бораи дарси ҷуғрофия фикр намуд. Суҳан дар бораи қувваи об мерафт. Аммо як тарафи савол бечавоб монда буд. Маълум мешавад, ки об на танҳо ҷаҳони зоҳирӣ, инчунин ҷаҳони ботинии моро ташаккул меодааст.

Фарид ғусли худро ба ҷо оварда, ба фикрҳои ғӯтавар шуд. Маълум мешавад, ки ғусл на фақат тан, балки рӯҳро низ пок менамояд ва яке аз ибодатҳои муҳим ба ҳисоб меравад. Ба ҷои хоб даромада, Фарид нохост худ ба худ андеша намуд: «Ман ҳоло дар бораи қувваи об бештар фаҳмидам». Баъди чанде ӯ орому осуда ба хоб рафт.

ТАЯММУМ

Таяммум чист?

Таяммум ин покизашавӣ ба воситаи хок ва ё чизҳои ба хок монанд мебошад.

Аллоҳ таъоло ҳукм мекунад:

(Агар касе аз шумоён) об ёфта наметавонад, ба василаи хок ва ё чизҳои ба хок монанд таяммум намуда ба рӯй ва дастонатон масҳ кашед”.

(Сураи Моид-6)

Дар кадом ҳолат таяммумро ба ҷо меоваранд?

Дар ҳолате, ки агар мо барои таҳорат ё ки ғусл миқдори оби басанда наёбем, ё ин ки бо сабаби беморӣ ва ё дигар сабабҳои дигар обро истифода бурда натавонем.

Ба ҷои таҳорат ва ғусл ба ҷо меоварем.

Таяммумро анҷом медиҳем.

Таяммум чӣ гуна анҷом дода мешавад?

- 1 Калимаи “Аъзу- бисмиллоҳ...” ба забон оварда.
- 2 Ният карда муайян бояд кард, ки таяммум ба ҷои таҳорат ё ғусл анҷом дода мешавад.
- 3 Кафи дастонро ба хоки покиза зада онҳоро ба рӯй мемолем.
- 4 Дубора кафи дастонро ба хок зада онҳоро аз банди даст то ба ориҷ мемолем. Аввал бо кафи дасти чап дасти ростро, сипас бо кафи дасти рост дасти чапро маҳс мекашем.

Фарзи таяммум кадом аст?

Фарзҳои
таяммум
иборатанд аз:

1. Ният нардан
2. Маҳс кардани рӯй ва дастҳо то ба ориҷ бо кафи дастҳои дар хоки покӣ задашуда.

Фарз

ҒОРИ ЧОРОҚТЕППА

Имрон саҳари барвақт бо ҳамроҳии падараш ба мактаб рафт. Клуби мактабии ҷӯяндагон, ки Имрон дар он аъзо буд, дар рӯзҳои якуми истироҳати июн барои ба лагери тобистона рафтан тайёр мидид. Вақте, ки Имрон ба мактаб омад, автобуси мактабӣ аллакай тайёр буд ва ҳама барои рафтан омода буданд. Баъди чанд лаҳзае автобус ба тарафи лагер ба ҳаракат даромад. Роҳбари клуб муаллими забони туркӣ Исмоилбой барномаи дар пешистодаи клубро бо балангӯяк эълон дошт:

- Дӯстон, дар навбати аввал меҳонам ба самъи шумо расонам, ки мақсади сайёҳати мо ҳам истироҳат кардан ва ҳам дониши худро баланд бардоштан мебошад. Мо ҷойхоеро мебинем, ки то ин вақт надида будем ва вақти худро хушҳолона дур аз шуруғҳои шаҳр мегузаронем.

Автобус моро дар лагери «Санавбарзор» фуруд меорад. Дар он ҷо мо хаймаҳоро зада ба бозиҳои гуногун машғул мегардидем. Дар рӯзи дуюми сайёҳат мо ба ғори Чороқтеппа меравем, ки дар масофаи ду соатаи роҳи пиёда аз лагер ҷойгир аст. Ин ғор бо расмҳои худ, ки дар замони қадим аз тарафи одамони давраи ибтидоӣ нигорида шудааст, машҳур мебошад.

Аз шумо як хоҳиш дорам – гуфт роҳбалади мо- ҳамаи қоидаҳоро риоя намоед, аз гурӯҳ қафо намонед ва ба

тозагӣ риоя намоед. Набояд фаромӯш кард, агар мо тозагии муҳити атрофро риоя намоем, пеш аз ҳама худамон дар муҳити тозаву озода зиндагӣ мекунем ва онро ба ояндагони худ поку тоза месупорем. Ин яке аз вазифаҳои асосии мо мебошад.

Баъди сайёҳати якумин – соата мо ба лагер расидем. Аввал хаймаҳоро тақсим намудем. Баъди чанд вақт бо роҳбарии муаллим хаймаҳо барқарор карда шуданд. Дар хаймаи аз ҳама калон ошхона ва мизҳоро ҷойгир карданд. «Пешвои қабила» Исмоилбой карнай навохта ҳама бошандагони лагерро дар гирди худ ҷамъ кард.

- Дӯстон, ҳоло соат 11-00. Соати 13-00 барои таъми нисфирӯзӣ ҷамъ мешавем. Ҳоло бошад шумо озод ҳастед. Ман ба шумо таъкид мекунам, аз бошишгоҳ дур наравед. Хоҳиш

мекунам, ки се каси шумо ба ман дар тайёр кардани хӯрок ёри расонед.

Бачаҳо озодиро ҳис карда ба гурӯҳҳо чудо шуда ба бозиҳои гуногун машғул гардиданд. Бозӣ дар гилеми сабзи алафин, дар зерӣ офтоби хуррами баҳорӣ ва бӯи санавбарзори ба машом расида истода, барои бачаҳое шаҳреки аз ин неъматӣ табиат дар канор монда буданд, хурсандии калон буд.

Вақти хӯрокхӯрӣ низ фаро расид. Бачаҳо дар назди ҷӯйбор баъди кашмакш ва ғалогулаи хурсандона дасту рӯйҳои худро шуста ҷойҳои худро дар мизҳои хаймаи калон ишғол намуданд. Дар ҳавои тоза онҳо гурусна монда буданд. Онҳо дар як мижа задан таоми табақчаҳои худро хӯрда тамом карданд.

Баъд аз таоми нисфирӯзӣ дар алафзори сабз ҳама якҷоя намоз хонда, ибодат ва ҳамду сипоси офарандаи ҳамаи ин зебоӣҳо - Аллоҳ таъолоро ба ҷой оварданд. Сипас пайшиносони

ҷавон бо муаллим Исмоилбой то бегоҳ дар ҷангал сайругашт намуданд. Ва баъд ба бошишгоҳ баргашта, барои даргиронидани гулхан ҳезум ҷамъ карданд. Вақте, ки онҳо ба бошишгоҳ баргаштанд, ғизои бегоҳӣ онҳоро интизор буд, онро рафиқони навбатдорашон тайёр карда буданд.

Баъди намози бегоҳӣ бачаҳо дар гирди гулхани тафсон ҷамъ шуда ҳар кас ҳунару маҳорати худро нишон медод, яке суруд мехонд, дигаре ҳодисаеро нақл мекард, касе рафиқонашро механдонд. Онҳо ҳатто эҳсос накарданд, ки вақт чӣ хел гузашт.

Дар зерӣ чироси малаҳҳо бачаҳо ба хаймаҳои худ тақсим шуда, бо таассуротҳои ҳархелаи рӯзи гузашта зуд хоб карданд.

То дамидани субҳ ҳама баъди шунидани овози Исмоилбой аз хоб хестанд. Агар дар хона волидайн бачаҳои худро маҷбурӣ аз хоб меҳезонданд, дар ин ҷо дар ҳавои тозаи ҷангал онҳо аз

хоб сер карда, хуб истироҳат намуданд. Вақте ки онҳо таҳорат намуда намозҳои бомдодӣ хонданд, аз хоб нишонае ҳам намонд. Баъд онҳо саф ороста бо муаллимони Умар ва Исмоилбой ба машқи пагоҳирӯзӣ машғул шуданд. Оҳ, агар рӯзҳои истироҳати шаҳр низ ҳамин хел мегузаштанд. Дар шаҳр онҳо то нисфирӯзӣ хоб рафта баъд ба корҳои беҳуда машғул мешуданд. Баъди машқи ҳамаи бошандагон барои наҳорӣ давиданд, ки алақай дар хаймаи калон барои онҳо тайёр буд. Наҳорӣ ба зудӣ анҷом ёфт, чунки ҳама мехостанд, зудтар ба ғори Чороқтеппа ба тамошо бираванд.

Исмоилбой гуфт:

- Ҷавонон, роҳи мо пиёда ду соата аст. Бояд, ки бо худ тӯшаи роҳ, оби нӯшидани ва барои аз офтоб эмин мондан, соябонҳо гиред.

Имрон ва дӯстони ӯ як қатор шуда бо пайраҳаи бориқе ба сӯи ғори Чороқтеппа, ба баландии кӯҳ раҳсипор шуданд. Ним соати аввали роҳ онҳо хурсандона мерафтанд, шӯҳӣ мекарданд, давода мекарданд, баъд роҳ онҳоро шалпар кард. Офтоб қиём карда буд ва он мисли сахари он қадар форами набуд. Аз гармӣ гулӯю забон хушк мешуд.

Вақте ки гурӯҳ ниҳоят ба баландии кӯҳ расид, бачаҳои мондаву хаста гардида аз дидани дарахти ягонаи ғубайро хеле хурсанд шуда, дар зерӣ сояи он дароз кашиданд. Бачаҳо, ки ба саёҳати дурудароз одат накарда буданд, ниҳоят хаста шуданд.

-Чӣ, бачаҳо? Наход, ки монда шуда бошед? – бачаҳои хастагардидаро таҳрик менамуд «пешвои қабила» - Исмоилбой.

- Ҷамъ шавед саёҳатро ба ғор сар мекунем.

Ғоре, ки ба он бачаҳо бо як қатор аз дасти якдигар дошта аз байни ду шахпора гузашта мебароманд, якбора онҳоро ба ҳайрат овард. Равшани ва гармии офтоб дар берун монд ва онҳо бошанд, ба хунокии яхмонанду торики ғор фуру рафтанд, мисли он ки ба ягон яхдон даромада бошанд. Муаллим Умар

бо лампа деворҳоро равшан намуда дар бораи ғор сухан мегуфт:

- Дӯстон мо бо шумо ҳоло метавонем саҳифаҳои таърихеро варақ занем, ки онро инсон ҳазорҳо сол пеш навишта буд. Ин нишона аз замонҳои қадим то ба имрӯз расидааст. Ҳар як мавзӯи он дар навбати аввал нофаҳмо намуда, аз нуқтаи назари таърих ахбороти муҳимро дар бар мегирад. Нақшҳои болои санге, ки мо онҳоро дида истодаем ба мо дар бораи тарзи ҳаёти одамони онвақта, таомхӯрии онҳо ва дигар шароити зиндагии ривоят мекунад...

Саёҳати шавқовари ғор ба охир расид. Бачаҳо барои дамгирӣ ҷамъ шуданд, ғизо хӯрданд, истироҳат намуданд ва баъди рафти хастагӣ боз чунбишу зиндадилӣ баргашт. Бо фармони муаллим Умар онҳо барои баргаштан омода шуданд:

- Шогирдони азиз, чӣ хеле, ки мо имрӯз ба нақша гирифта будем, ғори Чороқтеппаро тамошо кардем. Ҳоло вақти намози пешин, баъди хондани намоз мо бояд ба бошишгоҳ баргардем.

Малик, ки дар обдонаш об тамои шуда буд пурсид:

- Муаллим, оби ман тамои шуд. Ва ман фикр мекунам, ки оби дигарон низ тамои шудааст. Дар наздикии на ҷӯй асту на чашмаю на деҳа, ки мо об пайдо кунем. Мо барои намоз чӣ хел таҳорат мекунем?

Муаллим Умар ҷавоб дод:

- Саволи хуб! Малик! Ман низ мехостам инро ба шумо фаҳмонам. Дини мубини Исломи ҳеҷ вақт одамро бо вазифаҳои сангин пурбор намекунад. Яъне, дини Исломи ҳаёти инсонро на вазнин, балки сабук мегардонад.

Алӣ дасташро барои сухан гуфтан ба боло бардошт:

-Яъне, мо ҳоло намоз намехонем, ҳамин тавр муаллим?

- Не, Алӣ, - ҷавоб дод муаллим, - мусулмон барои нахондани намози ягон баҳонае надорад. Вақте ки об нест ва то қазо шудани намози имконияти ёфтани об

ҳам нест, мо метавонем таяммум карда намоз гузорем. Дар аввал нияти таяммум ба ҷои таҳорат мекунем. Сонӣ оҳиста ҳарду кафи дастро ба замини пок зада ба рӯй мемолем. Дуюм бор кафи дастро зада дастони худро то оринҷ мемолем. Ана ҳамин хел содда аст, бачаҳо.

Алӣ боз пурсид:

- Муаллим мо метавонем баъди таяммум он ибодатхоро, ки баъди таҳорат ба ҷо меорем, анҷом диҳем?

- Албатта, Алӣ, мо метавонем ҳама ибодатхоро ба ҷо орем ба шарте, ки пеш аз хондани намози баъдина боз таяммуми нав кунем – ҷавоб дод муаллим.

Бачаҳо, аз фаҳмидани чизи нав хурсанд гардида ва якҷоя бо муаллим таяммум намуданд. Баъди намози ҷамоъат гурӯҳ ба сӯи бошишгоҳ баргашт. Баъди баргаштан ба бошишгоҳ бачаҳо ба сӯи ҷӯйча медаванд ва қатор шуда оби хунукро менӯшиданд, аммо аз оби мусаффо ҳеҷ сер намешуданд.

Рӯзи якшанбе ҳангоми ғуруби офтоб бачаҳо бошишгоҳро тарк намуданд. Вақти Имрон ва рафиқонаш дар ин ҷо бисёр судманду пурбаракат гузашт. Онҳо бисёр чизхоро, ки пеш аз ин надида ва нашунида буданд, дарк намуданд. Ва ин чиз барои онҳо мисли дарсҳои мактаб хастакунанда набуд. Баръакс, саёҳат дар лагер хеле шавқовар ва мароқангез гузашт. Имрон бори охирон аз тирезаи автобус ба баландии Чороқтеппа, ки аз дур ба лонаи уқобон монанд буд, назар афканд. Имрон дар бораи нақшаҳои саёҳат дар соли оянда фикр карда истода, дар китфи рафиқаш Бурҳон хобаш бурд.

САВОЛҶО

Дониши худро месанҷем - 1

Дурустӣ ва нодурусти гуфтаҳои зеро нишон диҳед.

* Се бор шустани ҳар узви бадан суннат аст.	☐ ҲА	☐ НЕ
* Бе таҳорат тавофи Каъба дуруст аст.	☐ ҲА	☐ НЕ
* Сарфи зиёдати об ҳангоми таҳорат макрӯҳ аст.	☐ ҲА	☐ НЕ
* Хоби ғелида ё таъзада таҳоратро намешиканад.	☐ ҲА	☐ НЕ
* Дар вақти таҳорат аз болои бандинаи захм маҳс кардан мумкин аст.	☐ ҲА	☐ НЕ

ХУДРО МЕСАНҶЕМ 1

1. Фарзҳои таҳорат кадоманд?

- а) Шустани даҳон
- б) Шустани бинӣ
- в) Масҳи сар
- г) Масҳи гӯш

2. Кадоме аз инҳо дар таҳорат фарз нест?

- а) Шӯстани даст то оринҷ
- б) Шӯстани пой то бучулак
- в) Шӯстани рӯй
- г) Шӯстани даҳон

3. Кадоме аз инҳо суннатҳои таҳорат ҳисобида мешаванд?

- а) Шӯстани рӯй
- б) Шӯстани пой ва бучулак
- в) Шӯстани бинӣ
- г) Масҳи сар

4. Кадоме аз инҳо таҳоратро намешикананд?

- а) Хунравӣ
- б) Ханда
- в) Хоб
- г) беҳушӣ

5. Кадоме аз инҳо таҳоратро мешикананд?

- а) Хамёза кашидан
- б) Гиря
- в) Сухан гуфтан
- г) Қазои ҳочат

Ба ҷои ҳолӣ калимаҳои дохили қавсро гузored

(мисвоқ / се борӣ / суннат / макрӯҳ / фарз).

- ❁шӯстани узвҳои бадан ҳангоми таҳорат суннат аст.
- ❁ Бо тартиб шӯстани узвҳо ҳангоми таҳорат аст.
- ❁ Шӯстани дандонҳо бо..... ё шотка суннат аст.
- ❁ Пош додани об ва ҳангоми таҳорат пошидани об ба либосҳо аст.
- ❁ Як бор шусти пойҳо то буҷулак аст.

Дониши худро месанҷем - 2

❁ Шӯстани даҳон ва бинӣ ҳангоми ғусл фарз аст.	☐ ҲА	☐ НЕ
❁ Ғусл нокарда ба Қуръон даст расонидан мумкин нест.	☐ ҲА	☐ НЕ
❁ Ғусл нокарда ба масҷид даромадан мумкин, аммо намоз хондан мумкин нест.	☐ ҲА	☐ НЕ
❁ Ният шартӣ таяммум нест.	☐ ҲА	☐ НЕ
❁ Шахси таяммумкарда имконияти истифодаи обро пайдо кунад, таяммуми ӯ намешиканад.	☐ ҲА	☐ НЕ

Худро месанҷем - 2

1. Фарзҳои ғусл кадомҳоянд?

- а) Шӯстани пойҳо
- б) Шӯстани бинӣ
- в) Масҳи сар
- г) Масҳи гӯш

4. Кадоми инҳоро бе ғусл иҷро кардан мумкин аст?

- а) Намоз
- б) Хондани Қуръон
- в) Хӯрдан
- г) Тавофи Каъба

2. Дар кадом ҳолат ғусл лозим мегардад?

- а) Ҳолати ҷунуб
- б) Хунравӣ ё римравӣ аз бадан
- в) Қазои ҳоҷат
- г) Қай бо пурии даҳон

5. Кадоми инҳо таяммумро намешикананд?

- а) Гиря
- б) Қазои ҳоҷат
- в) Ёфтани об барои таҳорат
- г) Хунравӣ аз бинӣ

3. Кадоме аз инҳо боиси макрӯҳоти ғусл мешаванд?

- а) Сарфи зиёдати об
- б) Сухан гуфтан бе маврид
- в) Бо аврати кушода ба тарафи Каъба гаштан
- г) Ҳамаи гуфтаҳои боло

* * *

Ба ҷои холигӣ калимаҳои дохили қавсро гузоред (2)

(фарз / таяммум / макрӯҳ / даҳон / бинӣ / суннат).

- ❁ Ҳангоми ғусл шустани фарз аст.
- ❁ Ғусл кардани занон баъди ҳайз аст.
- ❁ Ҳангоми ғусл шӯстани дастон ва шармгоҳҳо аст.
- ❁ Ҳангоми ғусл бо аврати кушода ба тарафи Каъба гаштан аст.
- ❁ Ҳангоми наёфтани об барои таҳорат ё ғусл карда мешавад.

МЕЪРОҶИ МУЪМИН / СУТУНИ ДИН

НАМОЗ

- ❁ Намоз чист?
- ❁ Чаро мо намоз мехонем?
- ❁ Намоз ба мо чӣ медиҳад?
- ❁ Намоз барои кӣ фарз аст?
- ❁ Намудҳои намоз.
- ❁ Азон ва иқомат.
- ❁ Мо чӣ тавр намоз мехонем?
- ❁ Тартиби хондани намозҳои фарз.
- ❁ Дуо ва тасбеҳоти баъди намоз.

- ❁ Фарзҳо, воҷибот ва суннатҳои намоз.
- ❁ Биёед намозҳоро фурӯтанона бихонем.
- ❁ Ҳолатҳое, ки намозро фосид мекунанд.
- ❁ Намозҳои боҷамоат.
- ❁ Намуди намозҳои боҷамоат.
- ❁ Намози бемор ва мусофир, намози қарз.
- ❁ Саҷдаи саҳв ва саҷдаи тиловат.
- ❁ Вақтҳое, ки хондани намоз макрӯҳ аст.
- ❁ Намозҳои Пайғамбари Худо (с).

НАМОЗИ АВВАЛИН

Хеле саҳари хунук буд! Вақте ки ман ҷойҳои гармро гузошта, пойҳои лучи худро ба пойафзоли хунук даровардам, ба тамоми бадани ман ларза паҳн шуд...

Субҳ ҳоло надамида буд. Ман аз тиреза нигоҳ кардам. Дар манораи начандон калони кӯҳнаи Масҷиди кӯҳна, ки ниҳоят баланд буд, ҳоло ягон кас набуд. Лекин дар пешдолони манора сояи муаззини ҷавон намудор шуд. Ман саҳттар дар ҷомаи худ печидам. Азонеро, ки рӯҳи хоболуди маро бедор мекард, гӯш карда, намози аввалине, ки понздаҳ сол пеш хонда будам, ба ёдам омад.

Модари аз ҳама меҳрубони ман понздаҳ сол пеш маро барои хондани намози аввалин бедор кард. Ба фикрам он вақт низ мисли ҳозира зимистон буд. Ман дар катчаи хурдакае дар хучраи худ, ки дар ҳамсоягии хучраи модарам буд меҳобидам. Модарам бо дастонаш мӯйҳои маро сила карда, аз хоб бедорам кард:

- Хез, Умарҷон!

Умарҷон, писарам, хез...

Ман чашмонамро кушодам.

- Модар... Ҳоло торик аст ку?

Ў аз кунҷи қоши

чапи ман бўса карда, вақтро ғанимат дониста, маро аз зери бағалам бардошт.

Калӯшҳои хурди худро пӯшида, чашмонро бо муштакҳоям молида, аз ҷоям хестам, тез аз долони торик гузашта ба хучраи модарам даромадем. Дар оташдон ҳезумҳои хушк шақаросзанон месӯхтанд.

- Ана Парвин низ хест...

Парвина аз оташдон кӯзаи зарди мисинро гирифт. Бовар намекардам, ки ӯ низ меҳезад. Модарам гуфт:

- Парвин ҳар саҳар меҳезад.

Ман ҳайрон шудам, ки чаро Парвин ҳар саҳар меҳезаду ман не.

Остинҳои маро барзаданд, ман ба сатил ҳам шудам.

Модарам гуфт:

- Ту ин хел монда мешавӣ ва курсичаро гузошт, то ман нишинам.

Таҳорат карда барои гармшавӣ ман ба назди оташдон рафтам ва баргашта дидам, ки чӣ хел модарам ҷойнамозхоро густурд.

Баъд рӯймоли сабзро ба сар карда, маро ҷеғ зад.

- Биё...

Ман омадам. Ман ҳоло хеле хурду қадпаست будам, ки дар як ҷойнамоз бо модарам ҷой гирифтам.

Вақте ки ӯ намозро сар карда, дастонашро то шонахони боло бурд, ман ҳайрон шуда мисли ӯ такрор кардам. Суннати намозро тамом

карда, ӯ табассум карда, гуфт:

Писарам, ту духтарча ҳастӣ? Охир, занҳо ин тавр намоз мехонанд. Ту мард ҳастӣ, ту бояд дастонатро ба гӯшҳо барӣ.

Ва бо дастони гарми худ дастони маро гирифта нишон дод, ки чӣ тавр такбир мекунанд:

- Ана ин тавр.

Ман ислоҳ шудам ва намоз гузоштам.

Ҳангоми дуохонӣ ман пурсидам:

- Чӣ хел ман дуъо кунам, модар?

Ӯ сар ҷунбонид. Ва танҳо баъди дуои худро хондан, ба ман нишон дод:

- Бигӯ: «Ё Аллоҳ, шукрион мекунам,

ки ман мусулмонам... Аз ту илтиҷои бандагӣ дорам, ки ватанамонро аз душманон нигоҳ дорӣ, аз ту талаб дорам, ки ба ҳамаи мусулмонони бемор, камбағал, дармонда мадад кунӣ», барои худат талаб намо то одами хуб бошӣ ва шайтон натавонад ба ту ғолиб ояд.

Баъди намоз модарам ҷойнамоzero ҷамъ карда пурсид, ки хоб кардан меҳоям? Хоб кунам ё не? Ростӣ кӣ дар ҳайрат будам чӣ гӯям ба модарам. Ман ягон ҷавоб наодоам.

- Ин тавр бошад, рав китобхояро биёр, дарсхоятро месанҷем.

- Хуб.

Ман зуд дари даҳлезро кушода, китоби дар болои миз кушодаи худро гирифта, ба назди модарам давидам.

Ман бе ягон хатогӣ ҷавоб меодам.

Бегоҳиҳо модарам ба ман мегуфт:

- Пеш аз хоб рафтан дарсҳои худро се маротиба бихон. Баъд малоикаҳо дар хоб онҳоро ба ту меомӯзонанд.

Шояд малоикаҳо дар ин шаб маро омӯзониданд. Модарам маро таърифу таҳсин гуфта, сарамро сила карда гуфт: То мактаб рафтан ҳоло вақт аст. Рафта хоб кун ва маро ба кат хобонд. Ман хоб рафтан намехостам ва модарамро мушоҳида менамудам. Дар нимторикӣ бо рӯймоли сабзи худ ӯ ба фариштаи афсонавӣ монандӣ дошт. Модарам дар даст Қуръон гирифта дар назди тиреза нишаст ва бо овози маҳини худ ба хондан шурӯъ намуд. Ин овози сеҳрнокро, ки дар дили ман таъсире амиқе мегузошт,

шунда, рӯи софи модарамро, ки ҳангоми хониш мечунбид, дида, хоби ман бурд. Модарам мисли малоика менамуд. Дар назарам чунин менамуд, ки гӯё ҳангоми китобхонӣ фариштаҳо дар гирди модарам давр мезаданд ва бо парҳои нозуки худ мисли модарам сари маро сила мекарданд.

(Умар Сайфиддин)

НАМОЗ ЧИСТ?

Ҳар як махлуқи зиндаи рӯи замин бо роҳҳои гуногуни ба худ хос ибодати Худоро ба ҷо оварда Ёро ҳамду сано мегӯянд. Намоз – ин ибодат аст, ки дар худ тамоми ибодатҳои махлуқро таҷассум менамояд. Аз сабаби он ки намоз ибодати муҳим аст, Пайғамбар (с) онро «сутуни дин» номидааст.

Намоз маънои «дуохонӣ», «дуохонии хайр» дошта «меъроҷи мӯъмин» ба ҳисоб меравад: яъне воҳӯрии мусулмон бо Худои худ мебошад. Бо воситаи намоз мо имконияти дар як рӯз панҷ маротиба бо Худованд мулоқот карданро пайдо менамоем. Аз таҳти дил бандагии худро ба Ё нишон медиҳем, изҳор мекунем, ки доим мӯхтоҷи Ёем.

Намоз - изҳори миннатдории мо ба Аллоҳ таъоло аст. Ҳангоми намозхонӣ мо ба Аллоҳ таъоло барои неъматҳои атокардааш шукргузори намуда, ишқу муҳаббати худро изҳор мекунем. Аз ин рӯ намоз бузургтарин

арзи иззату эҳтиром аст, ки онро танҳо ба Аллоҳ таъоло метавон баён кард.

Ғайр аз ин намоз – дуоест ба хотири арзи бандагӣ дар назди Аллоҳ таъоло ва талаби мағфирати гуноҳ аз даргоҳи Ё.

Агар мухтасар ва кӯтоҳ карда гӯем, намоз – ин сутуни дин, равшании рӯҳ, асоси зиндагии рӯҳии мо ва аз ҳама ибодати зебоест, ки моро ҷисман пок намуда, ҳаёти рӯҳии моро эҳё мегардонад.

Пайғамбар Муҳаммад (с) гуфтааст:

«Намоз – равшанӣ дар дили инсон аст. Бигузор касе хоҳад бо ин равшанӣ роҳ ёбад ва кӯшиш кунад, ки равшании дилаш зиёда гардад».

(Тирмизӣ, Даъват 85)

БАРОИ ЧӢ МО НАМОЗ МЕХОНЕМ.

Намоз – ин вазифаи бандагии мо дар назди Аллоҳ таъоло мебошад. Аллоҳ таъоло моро халқ кард ва ҳар лаҳза ҳаёти моро таъмин мекунад. Мо намоз меҳонем то ки ба Худо наздик шуда миннатдорӣ ва муҳаббати худро ба Ӯ изҳор кунем.

Худо бо неъматҳои фаровонаш моро таъмин намудааст. Мо бояд шукргузор бошем. Мо намоз меҳонем, то ин ки шукри Аллоҳ таъолоро барои неъматҳояш ба ҷо оварем.

Мо ба камбағалон садақа дода, шукронаи неъматҳои Аллоҳро мекунем. Вақте ки рӯза медорем шукри саломатӣ ва неъматҳои гуногуни додаи Ӯро мекунем.

Мо намоз хонда шукронаи Худовандро мекунем, ки Ӯ моро офарид ва ба мо тану ҷон дод. Пайғамбар (с) гуфтааст: «Ҳамчун шукрона барои ҳар

як бугум ва ҳар як устухон садақа бояд дод. Бинобар ин ҳар як тасбеҳ садақа аст, ҳар як такбир садақа аст, ба некукорӣ даъват кардан садақа аст, аз бадӣ дурӣ чустан садақа аст. Ду ракаъат намози Зуҳо ҳамаи инҳоро дар якҷоягӣ доро мебошад». (Муслим, Мусофирон, 84).

Ин даъвати Пайғамбар (с)-ро қабул намуда, мо намозҳои худро бояд бодикқат ва саъю кӯшиши комил хонем. Бо ҳамин роҳ мо шукронаи Аллоҳро барои неъматҳояш, барои тану ҷони худ баҷо оварем.

Аллоҳ таъоло мефармояд:

«Чунон намоз хон ва ибодати маро кун, ки маро ба ёд орий».

(Сураи “То-ҳа”, 14)

Худованд мефармояд:

«Эй муъминон! Рукуъу сачда намоед, сачдаи Худои худро намоед, неки кунед, -шояд шумо хушбахт шавед».

(Сураи Ҳач, 77)

НАМОЗ БА МО ЧӢ МЕДИӢАД

Дар намоз бисёр манфиату фоидаҳо барои тану ҷони мо ва ҷамъияте, ки мо дар он зиндагӣ мекунем вучуд доранд. Намунаҳое, ки аҳаммияти намозро нишон медиҳанд иборатанд аз:

**Намоз имконият медиҳад, ки мо
Аллоҳро хубтар ёд кунем**

Худои бузург ба мо хабар медиҳад, ки «танҳо дар ёд кардани Аллоҳ дил оромӣ пайдо мекунад». Ёди Худованд, ки мо Ёро аз ҳама бештар дӯст медорем, ёди номи Ё рӯҳи маҳзуни моро тасаллӣ дода, дилро фараҳ, рӯҳу ҷонро бошад оромӣ мебахшад.

Аз ҳама роҳи хуби ёди Худо кардан ин хондани намоз мебошад. Намоз ин неъмат бузургест, ки ба мо ато шудааст. Қиммати ин неъматро Пайғамбар (с) хуб дониста, доим ба хондани намоз мешитобид. Ва ин амали худро чунин арзёбӣ намудааст: «Хурсандии ман дар намоз аст».

**Намоз дар бораи ҳаёти абадӣ ва
рӯзи Қазо моро хотиррасон мекунад**

Дар ин дунё бисёр чизҳое ҳастанд, ки моро аз ёди ҳаёти абадӣ дур менамоянд. Одамони ҳаёти абадӣ ва рӯзи Қазоро фаромӯш сохта, ба ҳамаи бадихо қодир ҳастанд. Бинобар ин, ба мо лозим аст, ки доим дар бораи ҳаёти абадию ҷовидона андешаву тафаккур намоем.

Аз таҳти дил хондани панҷ вақт намоз дар як рӯз моро аз ҳаёти ҷовидона, охират, рӯзи Қазо гӯшзад мекунад. Ин чизҳоро мо дар хотир дошта, бадӣ нахоҳем кард ва боиси озори касе нахоҳем гашт.

Аллоҳ таъоло мефармояд:

Эй мӯъминон! Собиру намозгузор бошед. Дар ҳақиқат Аллоҳ бо собирон аст!».

(Сураи Бақара -153).

Аллоҳ таъоло мефармояд:

«Оромии дил дар ёди Аллоҳ нест?»

(Сураи Раъд-28).

Аллоҳи бузургвор мефармояд:

«Дар аввалу охири рӯз аввалу охири шаб намоз гузored. Дар ҳақиқат корҳои нек корҳои бодро дур месозанд. Ин – барои онҳоест, ки ба ёд меорad».

(Сураи Бақара 153).

Аллоҳи таъоло фармудааст:

«Намоз хон, он (турo) аз корҳои зишт нигоҳ медораd».

(Сураи Анкабут 45).

Намоз инсонро аз гуноҳ пок мегардонад

Намоз ин воҳӯрӣ бо Худованд аст. Ҳангоми барпо кардани намоз мо дар рӯ ба рӯи Худои худ меистем. Вақте ки мо гуноҳ карданӣ шавем, хондани намоз ва дар рӯ ба рӯи Аллоҳ таъоло истоданро ба хотир оварда, ҳамоно аз нияти бади худ даст мекашем. Бо ҳамин роҳ мо дили худро аз ҳиссиётҳои зишт пок менамоем, дастону дигар узвҳои худро аз корҳои бад нигоҳ медорем.

Намоз ахлоқи моро муҳофизат мекунад

Намоз ин имконияти хуби дарк кардани гуноҳу, хатогиҳо ва тавба кардан мебошад. Дар намоз мо аз Аллоҳ паноҳ металабем, ба Ӯ меорем, ки Ӯ ҳамамо мебинад, мешунавад ва чизе аз Ӯ пинҳон наместонад. Аз ин рӯ мо дар корҳои худ бодикқату хушманд шуда ахлоқи худро беҳтар менамоем.

Намоз ҳаёти моро пурбаракат мегардонад

Мо намоз хонда, вақти худро мувофиқи намозҳои рӯз тақсим менамоем. Саҳарӣ мо намози бомдод мехонем. Вақте ки ҳама мардумон хобанд, мо як қисми корҳои худро анҷом медиҳем. Мо аз дуои Пайғамбар (с) ғолибонаи худро мебардорем, ки гуфтааст: «Ӯ Аллоҳ, соатҳои аввали уммати маро бобаракат гардон».

Дар вақтҳои вазнини рӯз дар намозҳои пешин ва аср мо зикри Худо карда ба ӯни худ фараҳ мебахшем. Дар намоз мо истироҳат мекунем, рӯҳан сабук гардида нерӯи тозае ба худ зам менамоем. Ин дамгирӣ ба мо имконият медиҳад, ки мо зиёдтар ва беҳтар кор менамоем. Дар намозҳои шому хуфтан мо корҳои имрӯзаи худро ҷамъбаст намуда

бо роҳати оромӣ ба хоб меравем, чунки фарзҳои Худовандро ба ҷо овардем.

Намоз ба мо тозагиро меомӯзад

Вақте ки мо таҳорат мекунем, он қисмҳои баданро, ки бештар ифлос мешаванд, тоза менамоем. Мо диққат медиҳем, ки тану либос ва ҷойнамози мо доим тоза бошанд. Дар як рӯз якчанд маротиба таҳорат карда, мо ба тозагӣ одат мекунем.

Боре Расулulloҳ (с) аз саҳобагон пурсид:

Шумо чӣ фикр доред? Агар дар назди хонаи якеи аз шумоён дарё гузарад ва он шахс дар як рӯз панҷ маротиба худро дар он об шӯяд, дар бадани ӯ чирк менамояд ё не?

Саҳобагон ҷавоб доданд: «Не, дар бадани ӯ ягон чирк наместонад». Расулulloҳ (с) гуфт: «панҷ вақт намоз хондан дар як рӯз ба ин монанд аст. Бо воситаи хондани панҷ вақт намоз дар як рӯз Аллоҳ таъоло гуноҳонро мешӯяд».

(Бухорӣ, Муслим, Масоҷид 283).

НАМОЗ БАРОИ КӢ ФАРЗ АСТ?

Панҷ маротиба намоз хондан ин ибодате мебошад, ки дар шаби Меъроҷ фарз гардонида шуд. Барои мусулмони соҳибақл ва болиғ, панҷ вақт хондани намоз фарз аст.

Намоз фармони ҳатмии Аллоҳ мебошад. Касоне, ки аз танбалӣ намоз намехонанд, гуноҳи азим мекунанд.

Дини мо, тарафдори он аст, ки бачаҳоро аз хурдӣ ба намозхонӣ одат кунем. Расулulloҳ (с) ба мо тавсия медиҳад, ки бачаҳоро аз синни ҳафт солағӣ намозхонӣ омӯзонем. Вай таъкид мекард, ки пас аз синни даҳсолағӣ, онҳо бояд мунтазам намоз хонанд.

Расулulloҳ (с) мегуфт:

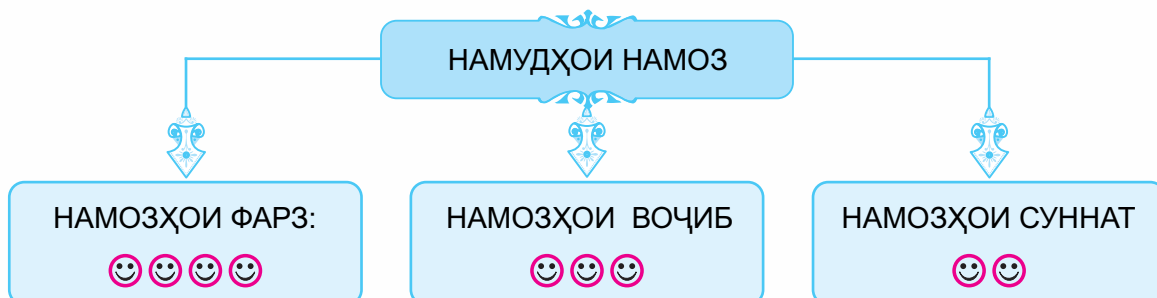
«Аввалин чизе, ки рӯзи Қазо аз банда пурсида хоҳад шуд, ин намоз хоҳад буд. Агар намоз бенуқсон бошад, кас ғоида ба даст меорад ва агар нуқсондор бошад, боиси зарари он шахс мегардад».

(Тирмизӣ, Мавоқит, 188).

НАМУДҲОИ НАМОЗ.

Намозҳо ба се намуд ҷудо карда мешаванд: Фарз, Воҷиб ва Суннат.

А) НАМОЗҲОИ ФАРЗ:

Се намуди намозҳои фарз:

1. НАМОЗИ ПАНҶВАҚТА

а) Намози Бомдод: 4 рақъат мебошад. 2 рақъат суннат ва 2 рақъат фарз.

Аввал намози суннат хонда мешавад ва сипас намози фарз.

б) Намози Зухр (Пешин): 10 рақъат мебошад. 4 рақъат суннат, сипас 4 рақъат фарз ва дар охир 2 рақъат суннат хонда мешавад..

Аллоҳ таъоло мефармояд:

«Дар ҳақиқат, намоз барои эътиқодмандон қатъиян дар вақти муайян ҳукм карда шудааст».

(Сураи Нисо-103).

в) **Намози Аср**: 4 рақъат мебошад.

4 рақъат фарз хонда мешавад.

г) **Намози Шом**: 5 рақъат мебошад.

Аввал се рақъат фарз ва сипас 2 рақъат суннат хонда мешавад.

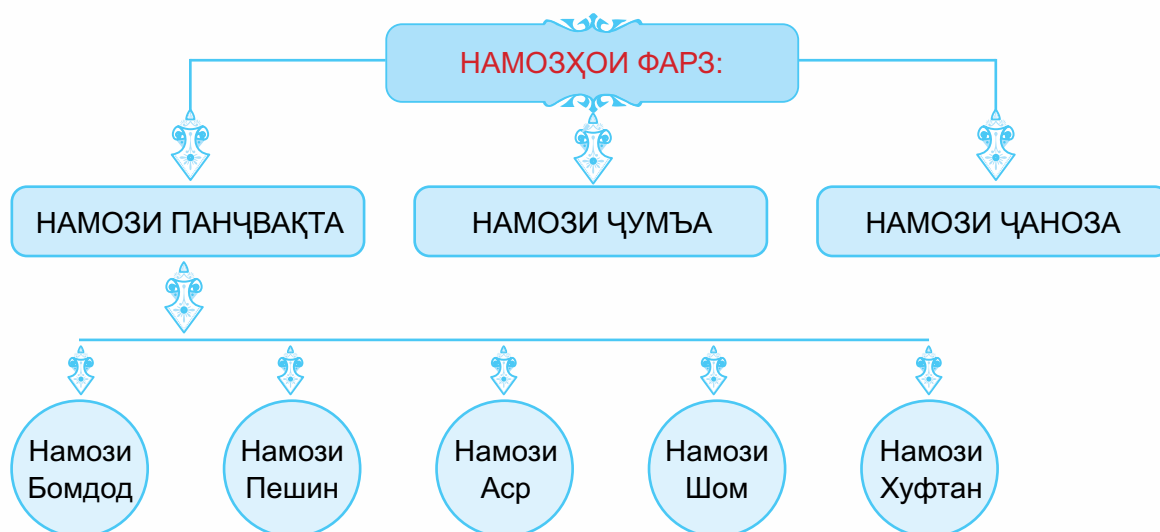
д) **Намози Хуфтан (Ишо)**: 9 рақъат мебошад. Аввал 4 рақъат фарз, сипас 2 рақъат суннат хонда мешавад. Баъди намози хуфтан 3 рақъат намози Витр хонда мешавад. Ин намози воҷиб аст.

Миқдори рақъатҳо дар намозҳо

	Суннати аввал	Фарз		Суннати охир	Витр	Ҷамағӣ
Бомдод	2	2		-	-	4
Пешин	4	4		2	-	10
Аср	-	4		-	-	4
Шом	-	3		2	-	5
Хуфтан	-	4		2	3	6+3
						32

2. **НАМОЗИ ҶУМЪА**: Рӯзи ҷумъа ба ҷои намози пешин хонда мешавад.

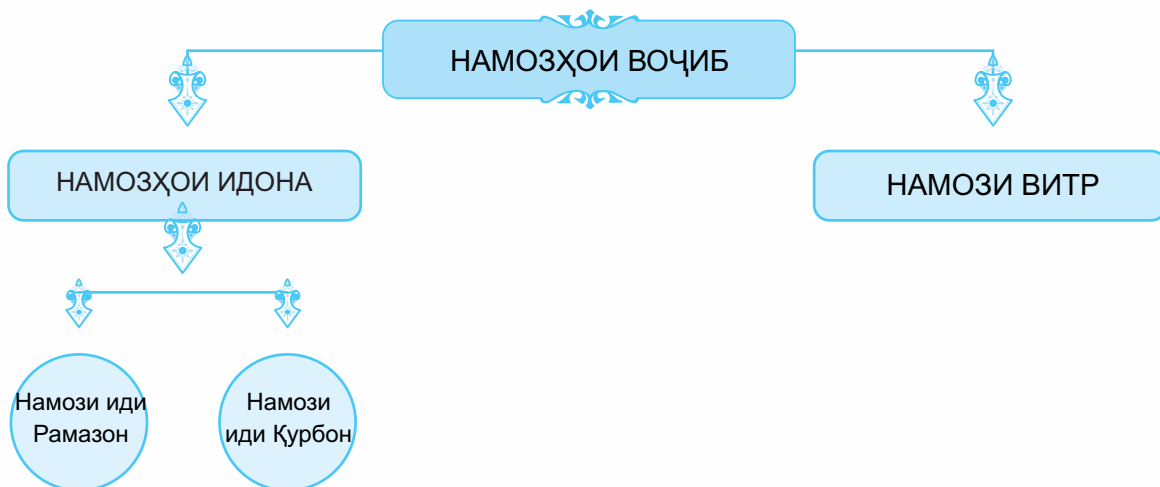
3. **НАМОЗИ ҶАНОЗА**: Аз дуо ва илтиҷо барои мусулмони фавтида иборат мебошад.

б) Намозҳои воҷиб:

1) Намозҳои ҳар ду ид: Намозҳои ҳар ду ид аз 2 рақъат иборат буда бо ҷамоат барпо карда мешаванд.

2) Намози витр: Ин намоз 3 рақъат буда пас аз намози хуфтан гузошта мешавад. Хондани қазои намози витр низ воҷиб мебошад.

В. Намозҳои суннат

Намозҳое, ки Расулulloҳ (с) илова ба намозҳои фарз ва воҷиб хондааст.

Вобаста ба алоқамандӣ бо намозҳои фарз, ин намуди намоз ба ду қисм ҷудо мешавад:

1. Бо намозҳои фарз алоқаманд

Ин намозҳо қабл ва баъд аз фарз хонда мешаванд.

а) Намози суннати намозҳои панҷвақта:

Ин намозҳои суннат қабл ва баъд аз фарз хонда мешаванд. (Масалан, суннати намози бомдод).

б) Намозҳои суннати намози ҷумъа:

Ин намозҳо қабл ва пас аз фарзи намози ҷумъа хонда мешаванд. (суннати аввал ва охири намози ҷумъа).

2. Бо намозҳои фарз алоқаманд набуда.

Ин намозҳо суннатҳои аввал ва охири ягон намози фарз набуда, балки ҷудо мебошанд.

Намунаҳои намозе, ки Расулulloҳ (с) хондааст:

а) Намози Таровиҳ.

Намози суннат, ки аз бист рақъат иборат мебошад ва дар моҳи Рамазон баъди намози хуфтан то намози витр хонда мешавад.

б) Намози Таҳачҷуд.

Намозе мебошад, ки аз ду то дувоздаҳ рақъат дорад ва пас аз намози хуфтан то субҳ хонда мешавад.

в) Намози Зухро.

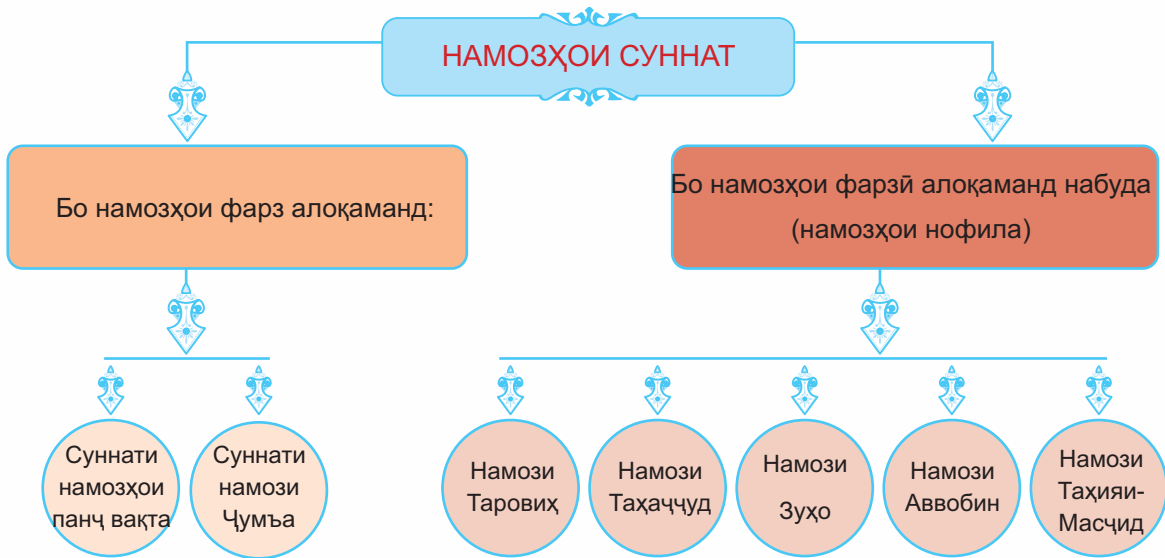
Намозе мебошад, ки аз ду то дувоздаҳ рақъат дорад ва як соат пас аз баромадани офтоб ва як соат пас аз ғуруби офтоб хонда мешавад.

г) Намози Аввобин.

Намозе мебошад, ки аз ду то шаш рақъат дорад ва пас аз намози хуфтан хонда мешавад.

д) Намози Таҳияи масҷид.

Намози ду рақъатае мебошад, ки пас аз ба масҷид даромадан ва пеш аз нишастан хонда мешавад.

Бо бештар намоз гузоштан ба ман кӯмак намо!

Яке аз саҳобагони Расулulloҳ (с) Рабаи ибни Каъб, ки инчунин бо номи Абуфирас машҳур буд, ба Пайғамбари Худо (с) хидматҳои зиёде кардааст ва Пайғамбар (с) аз хидматҳои ӯ хеле розӣ буд, мегӯяд:

«Рӯзе бегоҳӣ ман барои Пайғамбари Худо (с) оби таҳорат тайёр кардам ва ӯ (с) ба ман чунин гуфт:

Рабаи! Чизеро, ки талаб дорӣ аз ман бипурс!

Ман гуфтам:

-Барои фикр кардан ба ман каме вақт деҳ ва ман ба ту мегӯям, ки чӣ меҳоҳам.

Ман чунин фикр кардам: «Сарвати ин дунё бебақо аст, вале неъмати ман ба қадри кофӣ аст, гӯё худаш ба назди ман меояд. Беҳтараш аз Пайғамбари Худо (с) хоҳиш намоям, ки коре барои дунёи дигарам бикунад. Зеро вай дар

назди Аллоҳ таъоло мӯътабар аст». Вақте ба назди Пайғамбари Худо (с) омадам, вай пурсид.

-Ба кадом қарор омадӣ, Рабаи?

Ё, Расулллоҳ, (с) меҳоҳам дар биҳишт бо ту бошам.

Аз ту хоҳиш дорам то аз Аллоҳ талаб намой, ки маро аз Дӯзах наҷот диҳад.

-Ту дигар чизе намехоҳӣ, пурсид Пайғамбар (с).

- Ман танҳо ҳаминро меҳоҳам,- гуфтам.

Пайғамбар (с) фармуд:

- Ин тавр бошад бо бисёр намоз хондан ва зиёд сачда кардан, дар ин кор ба ман кӯмак намо.

(Муслим, Салот, 226).

ФАРЗҲОИ НАМОЗ

Намоз дуvozдаҳ фарз дорад. Шаштои онро бояд пеш аз намоз ба ҷо оварӣ ва шаштои дигарашро дар вақти намоз. Ҳатто агар як фарз хато шавад, намоз адонашуда ҳисобида мешавад. Ин фарзҳо чунин мебошанд:

а) Фарзҳои беруни намоз

Ин фарзҳои беруни мебошанд, ки онҳо бояд то оғози намоз ба анҷом расанд. Онҳо ҳаматарафа, ҳам зоҳиран ва ҳам ботинан моро барои хондани намоз омода меkunанд. Онҳоро «Шароити намоз» ҳам меноманд, ки иборатанд аз:

1. Пок шудан аз ҳадас: пок шудан бо воситаи таҳорат, ғусл ва ё таяммум аз нопокии ботинӣ, ҳадас номида мешавад.

2. Пок шудан аз наҷас: тоза кардани либос, бадан ва ҷои намоз аз наҷосат.

3. Сатри аврат: тани мардон бояд аз ноф то ба зонӯ бояд пӯшида бошад ва занҳо бояд ба ҷуз даст, пой ва рӯй ҳамаи бадани худро бипӯшонанд.

4. Вақт: расидани вақти намоз. Намозҳои фарз ва воҷиб вақти муайяни худро доранд. Намози қабл аз вақт, дуруст нест. Нахондани намоз дар вақташ, гуноҳи азим аст.

5. Истиқболи Каъба: намозро сар карда рӯйро ба сӯи Каъба гардонидан зарур аст. Агар ҳангоми намоз рӯйро ба дигар тараф гардонӣ, намоз фосид мешавад.

6. Ният: нияти хондани намоз. Дар намозҳои ҷамоат, ба имоми ҳозирбуда ният карда мешавад.

Ин шартҳоро ба ҷо оварда, намозро оғоз мекунем.

Пайғамбари Худо (с) гуфтааст:

Ибни Масъуд (р) ривоят кардааст: «Ман пурсидам: “Ё Расулulloҳ! (с) Қадом амалҳо ба Худо хуш меоянд?”»

-Намози дар вақташ хондашуда,-
ҷавоб дод ӯ.

-Ва пас аз ин?- пурсидам ман.

- Муносибати нек бо падару модар,-
ҷавоб дод ӯ.

-Ва пас аз ин?- пурсидам ман.

- Ҷиход дар роҳи Аллоҳ, таъоло-
ҷавоб дод ӯ.

(Бухорӣ, Мавоқит, 5)

Ҳангоми намоз, ба Каъба рӯй
оварда, бо дил ба Аллоҳ рӯй овар!
Зеро, ки қиблаи дил ин Аллоҳ
мебошад.

(Мавлоно Ҷалолиддини Румӣ)

б) Фарзҳои дарунии намоз.

Инҳо фарзҳои мебошанд, ки бояд дар вақти намоз ба ҷо оварда шаванд. Инҳоро «Рукҳои намоз» низ меноманд.

1. Такбири ифтитоҳӣ: пеш аз шурӯъ намудани намоз такбири «Аллоҳу Акбар» гуфтан зарур аст.

2. Қиём: рост хондани намоз, агар ягон чиз халал нарасонад.

3. Қироат: дар намоз хондани на камтар аз се оят аз Қуърони маҷид.

4. Рукӯъ: кардани таъзими, ки дастон дар болои зонуҳо гузошта мешаванд.

5. Сачда: сачдае, ки ҳангоми он, пешонӣ, бинӣ, кафи дастон, зонуҳо ва кафи пойҳо ба замин мерасанд.

Пайғамбар (с) гуфтааст:

«Банда ҳангоми сачда ба Худои худ наздиктар аст».

(Муслим, Салот, 215).

6. Қаъдаи охир: Дар охири намоз, ҳангоми хондани «Ат-Таҳиёт» нишастан.

АЗОН

Калимаҳои «азон ва муаззин» чӣ маъно доранд?

Азон ин даъвати мусулмонон ба намоз буда, вақти намозро хабар медиҳад. Шахсе, ки азон мегӯяд, муаззин номида мешавад.

Намоз кай ва чӣ тавр хонда мешавад?

Ҳангоми фаро расидани вақти намоз, азон бо овози баланд аз манора гуфта мешавад. Бо азон мусулмонон панҷ маротиба ба намоз даъват карда мешаванд.

Ҳангоми шунидани азон чӣ кор бояд кард?

Азонро шунда, бояд аз паси муаззин калимаҳои азонро такрор намоем. Чӣ тавре ки Пайғамбари Худо (с) омӯзондааст, дуои азонро бихонем!

Пайғамбар (с) гуфта аст:

«Агар одамон медонистанд, ки хондани азон ва гузоридани намоз дар сафи пеш чӣ гуна нақарист, барои ин маҷбур мешуданд, ки қуръакашӣ кунанд, онҳо ба ҷуз ин амалро иҷро кардан дигар илоҷе надоштанд».

(Бухорӣ, Азон 9; Муслим, Салот).

Пайғамбар (с) низ мегуфт:

«Агар азонро шунед, пас аз муаззин калимоташро такрор кунед».

(Бухорӣ, Азон, 7).

Маънои калимаҳои азон

الله أَكْبَرُ	Аллоҳу Акбар (4-бор)	Аллоҳ Бузург аст
أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ	Ашҳаду алло илоҳа илаллоҳ (2)	Шаҳодат медиҳам, ки нест худое ба чуз Аллоҳ
أَشْهَدُ أَنْ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ	Ашҳаду анна Муҳаммада-р- Расулуллоҳ (2)	Шаҳодат медиҳам, ки Муҳаммад Расули Ӯст.
حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ	Ҳая ала-с-салоҳ (2)	Шитобед ба сӯи намоз
حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ	Ҳая ала-л-фалоҳ (2)	Шитобед ба сӯи наҷот.
الله أَكْبَرُ	Аллоҳу Акбар (2)	Аллоҳ Бузург аст.
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ	Ло илоҳа илаллоҳ (1)	Нест худое ба чуз Аллоҳ

Калимаҳои ҳамаи азонҳо як хел мебошанд. Танҳо дар азони бомдод баъди калимаҳои Ҳая алассалоҳ, ду маротиба Ас-салоту хайрун минаннавм хонда мешавад. (яъне, намоз аз хоб беҳтар аст).

Азон ба мо чиро хотиррасон мекунад?

Азон ба мо хотиррасон мекунад, ки вақти намоз фаро расид. Намоз ибодати хоси мусулмонхост ва азон нишон медиҳад, ки дар ин маҳал мусулмонон зиндагӣ мекунад.

Азони панҷ вақта ба мо якка худоиро башорат медиҳад. Дар дилҳои мо эътиқоди вучуд доштан ва ягона будани Аллоҳ ва Расули Ӯ будани Муҳаммад (с)-ро зиёд мекунад. Ва аз он огоҳ месозад, ки мақсади зиндагии мо ва роҳи наҷот танҳо дар ибодат ба Аллоҳ мебошад.

ИҚОМАТ

Иқомат чист?

Иқомат ин даъвати ба намоз бархостан мебошад, ки пеш аз намозҳои фарз гуфта мешавад.

Чӣ касе ва дар кадом ҳолат иқоматро меҳонад?

Пеш аз намози ҷамоат муаззин бо овози баланд иқомат мегӯяд. Мардоне, ки танҳо намоз мегуздоранд, бо овози паст иқомат мегӯянд. Занҳо иқомат намегӯянд.

Калимаҳои иқомат қариб ба азон монанданд, вале пас аз калимаҳои ҳая ала-л-фалоҳ, ду маротиба қад қомати-с-салот гуфта мешавад. (яъне, намоз саршуд). Азонро оҳангнок ва дар байни ҳар як ҷумла бо каме танаффус меҳонанд, вале иқомат зуд, аниқ ва бетанаффус хонда мешавад.

Пайғамбар Муҳаммад (салла-л-лоҳу ва саллам) гуфтааст: "Ҳар касе, ки азонро шунида баъди он ин дуоро меҳонад, шафоати ман ӯро дар Рӯзи Қазо вочиб мегардад..

اللَّهُمَّ رَبِّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ النَّامَةِ
وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ أَتِ سَيِّدَنَا مُحَمَّدٍ أَلَوْ سَبِيلَهُ
وَالْفَضِيلَةَ وَالْدَّرَجَةَ الرَّفِيعَةَ
وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتَهُ
إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ

"Эй Аллоҳ, ту, ки соҳиби ин даъвати комила ва намози хондани ҳастӣ, ато фармо Муҳаммад (салла-л-лоҳу ва саллам)-ро васила ва фазилат ва ӯро бар мақоми маҳмуд мутамаккин фармо, мақоме, ки бо эшон ваъда фармудай, ҳамоно Ту ваъдаро вафо хоҳӣ кард" (Бухорӣ, Азон 8)

Калимаҳои иқомат :

- Аллоҳу Акбар (4)
- Ашҳаду алло илоҳа илаллоҳ (2)
- Ашҳаду анна Муҳаммадан Расулуллоҳ
- Ҳай алассалоҳ (2)
- Ҳай алафалоҳ (2)
- Қад қомати салоту қад қомати салоҳ (2)
- Аллоҳу Акбар (2)
- Ло Илоҳа илаллоҳ (1)

МО ЧӢ ТАВР НАМОЗ МЕХОНЕМ?

Пеш аз намоз таҳорат мекунем. Аъзои баданро, ки пинҳон доштан зарур аст, мепӯшонем. Ба ҷои тоза ва ё ҷойнамоз истода рӯямонро ба Каъба мегардонем. Сипас, нияти намози даркориро ба забон меорем. (Масалан, «Ният кардам,

бигзорам... (ду, се, чор) ракъати фарзи (суннати) намози бомдоро вақте ки бар ман аст рӯй овардам ба Қибла, Қиблаи ман ба ҷиҳати Каъба (иқтидо кардам ба имоми ҳозир истода») холисан лиллоҳи таъоло»

1. Рақъат

1 - МАРДҲО.

Дастҳоро ба боло мебардоранд (ангуштони бузургро ба нармии гӯшҳо расонда) ва «Аллоҳу Акбар» мегӯянд.

1 - ЗАНҲО.

Дастҳоро то баробари китф бардошта, «Аллоҳу Акбар» мегӯянд.

Пайғамбар Луқмон (алайҳи салом)
ба писараш панд медод:

“Эй писараки ман, намозро барпо
дор ва ба кори писандида бифармо ва
аз нописандида манъ кун ва ба ҳар чӣ ба
ту бирасад, сабр кун! Бо дурустӣ ки ин аз
корҳои мақсуд аст”

(Сураи “Луқмон”, 17)

2 МАРДҲО.

Дасти ростро болои дасти чапи худ қарор дода, ангушти бузург ва хурди дасти ростро бар банди дасти чап ҳалқа намуда се ангушти боқимондаро бар болои дасти чап гузошта дастонро ба зери ноф мениҳанд.

Дар ин ҳолат дуои «Субҳонака»-ро мехонем, сипас, сураи «Фотиҳа» ва кадом сураеро, ки бошад мехонанд.

2 ЗАНҲО.

Кафи дасти ростро болои пушти дасти чап қарор дода болои сина мениҳанд. Дар ин ҳолат дуои «Субҳонака»-ро мехонанд, сипас, сураи «Фотиҳа» ва кадом сураеро, ки бошад мехонанд.

3 МАРДҲО

“Аллоҳу Акбар” гуфта ҳам мешаванд. Дастонро ба зону гузошта, пушту камару сарро ба якдигар баробар намуда ба рукӯъ мераванд ва се маротиба «Субҳона Раббия-лазим» мегӯянд.

3 ЗАНҲО

“Аллоҳу Акбар” гуфта ҳам мешаванд. Дастонро ба рӯи зонуҳо гузошта, нисбат ба мардон камтар ҳам мешаванд. Дар рукӯъ се маротиба «Субҳона Раббия-л-азим» мегӯянд.

4 МАРДҲО

«Самиъаллоҳу лиман ҳамидаҳ»-
гуфта сарро аз рукӯъ баланд намуда
рост меистанд. Дастонро рост мекунад
ва «Раббано лака-л-ҳамд» мегӯянд

4 ЗАНҲО

«Самиъаллоҳу лиман ҳамидаҳ»-
гуфта сарашонро аз рукӯъ баланд намуда
рост меистанд. Дастонро рост намуда ва
«Раббано лака-л-ҳамд» мегӯянд.

5 МАРДҲО

«Аллоҳу Акбар» гӯён ба сачда
меравад. Дар сачда бинӣ ва пешонӣ
ба замин расонида мешавад. Оринҷо
ба замин намерасанд. Ангуштони пойҳо
аз замин канда нашуда ба тарафи қибла
баргардонида мешаванд. Дар ин ҳолат,
се маротиба «Субҳона Раббия-л-аъло»
мегӯянд.

5 ЗАНҲО

«Аллоҳу Акбар» гӯён ба сачда
меравад. Дар сачда бинӣ ва пешонӣ
ба замин расонида мешавад. Шикаро
ба ронҳо часпонида оринҷоро ба замин
ниҳода бозуҳоро ба шикам мечаспонанд.
Ангуштони пойҳо аз замин канда
нашуда ба тарафи Қибла баргардонида
мешаванд. Дар ин ҳолат, се маротиба
«Субҳона Раббия-л-аъло» мегӯянд.

6 МАРДҲО

Сипас, «Аллоҳу Акбар» гӯён
менишинанд. Бояд ба кафи пойи чап,
ки ба тарафи рост гардонида шудааст,
нишинем. Кафи пойи рост ба замин така
карда ба пеш нигаронида шудааст.
Дастон дар болои зонувон гузошта
мешаванд.

6 ЗАНҲО

Сипас, «Аллоҳу Акбар» гӯён
мешинанд. Бояд ба рони пойи чап, ки
нуки пойҳо ба тарафи рост бароварда
шудааст, нишинанд. Дастон дар болои
зонувон гузошта мешаванд.

7 МАРДҲО

«Аллоҳу Акбар» гуфта, бори дигар сачда мекунад ва се маротиба «Субҳона Рабия-л-аъло» меғунд.

7 ЗАНҲО

«Аллоҳу Акбар» гуфта, бори дигар сачда мекунад ва се маротиба «Субҳона Рабия-л-аъло» меғунд.

8 МАРДҲО

“Аллоҳу Акбар” гӯён барои рақъати дуввум рост мешаванд.

8 ЗАНҲО

“Аллоҳу Акбар” гӯён барои рақъати дуввум рост мешаванд.

II. Рақъат

9 МАРДҲО

Дасти ростро ба болои дасти чап мегузоранд ва бо ангушти бузургу ангушти хурди дасти рост банди дасти чапро медоранд ва дастонро дар зерини ноғи медоранд.

Дар ин ҳолат, дуои «Субҳонака»-ро меҳонем, сипас сураи «Фотиҳа» ва ягон сураи медонистагиро меҳонанд.

9 ЗАНҲО

Дасти ростро ба болои дасти чап мегузоранд ва дастонро болои сина мегузоранд.

Дар ин ҳолат, дуои «Субҳонака»-ро меҳонанд, сипас сураи «Фотиҳа» ва ягон сураи медонистагиро меҳонанд.

10 МАРДҲО

“Аллоҳу Акбар” гуфта ба рукӯъ мераванд ва се маротиба «Субҳона Рабия-л-ъазим»-ро талаффуз мекунад.

10 ЗАНҲО

“Аллоҳу Акбар” гуфта ба рукӯъ мераванд ва се маротиба «Субҳона Рабия-л-ъазим»-ро талаффуз мекунад.

11 МАРДҲО

«Самиъаллоҳу лиман ҳамидах» гуфта аз рукӯъ бармеҳезанд. Дастҳоро рост намуда ва «Раббано лака-л-ҳамд» меғунд.

11 ЗАНҲО

«Самиъаллоҳу лиман ҳамидах» гуфта аз рукӯъ бармеҳезанд. Дастҳоро рост мекунад ва «Раббано лака-л-ҳамд» меғунд.

12 МАРДҲО

“Аллоҳу Акбар” гӯён сачда мекунанд ва се маротиба «Субҳона раббия-лаъло» мегӯянд.

13 МАРДҲО

“Аллоҳу Акбар” гуфта, аз сачда бармехезанд ва каме менишинанд.

14 МАРДҲО

“Аллоҳу Акбар” гӯён сачда мекунанд ва боз се маротиба «Субҳона раббия-лаъло» мегӯянд.

15 МАРДҲО

Сипас, “Аллоҳу Акбар” гуфта, менишинанд. Бояд ба кафи пойи чап, ки ба тарафи рост гардонида шудааст, нишинанд. Кафи пойи рост ба замин така карда ба пеш нигаронида шудааст. Дастон дар болои зонувон гузошта мешаванд. Дар ҳолати нишаста, дуоҳои «Ат-таҳиёт», «Аллоҳума салли», «Аллоҳума борик», «Раббано отино» ва ё «Аллоҳуммағфирлӣ»-ро мехонанд.

12 ЗАНҲО

“Аллоҳу Акбар” гӯён сачда мекунанд ва се маротиба «Субҳона раббия-лаъло» мегӯянд.

13 ЗАНҲО

“Аллоҳу Акбар” гуфта, аз сачда бармехезанд ва каме менишинанд.

14 ЗАНҲО

“Аллоҳу Акбар” гӯён сачда мекунанд ва боз се маротиба «Субҳона раббия-лаъло» мегӯянд.

15 ЗАНҲО

Сипас, “Аллоҳу Акбар” гуфта, менишинанд. Бояд ба рони пойи чап, ки нуки пойҳо ба тарафи рост бароварда шудааст, нишинанд. Дастон дар болои зонувон гузошта мешаванд. Дар ҳолати нишаста, дуоҳои «Ат-таҳиёт», «Аллоҳумма салли», «Аллоҳума борик» ва «Аллоҳуммағфирлӣ»-ро мехонанд.

16 МАРДҲО

Баъди хондани ин дуоҳо, сарро ба тарафи рост мегардонанд ва «Ассалому алайкум ва раҳматуллоҳ» мегӯянд, сипас сарро ба тарафи чап гардонида бори дигар салом медиҳанд. Намози ду рақъата ҳамин тавр хонда мешавад.

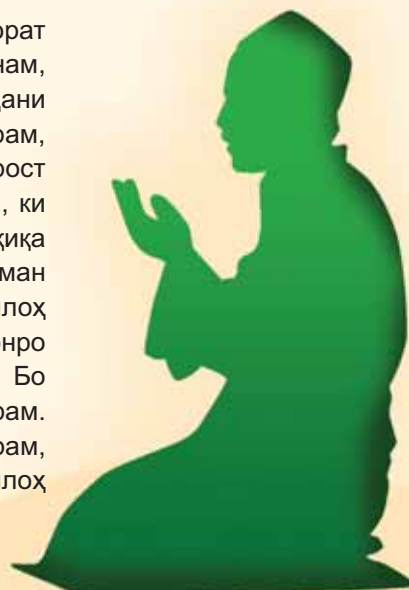
16 ЗАНҲО

Баъди хондани ин дуоҳо, сарро ба тарафи рост мегардонанд ва «Ассалому алайкум ва раҳматуллоҳ» мегӯянд, сипас сарро ба тарафи чап гардонида бори дигар салом медиҳанд. Намози ду рақъата ҳамин тавр хонда мешавад.

Аз Ҳотам дар мавриди намозаш пурсиданд.

Гуфт: «Бо наздик шудани намоз, ман бо диққат таҳорат мекунам, ба ҷои намозгузорӣ меравам, менишинам, ҳуши худро ба ҷояш меорам ва сипас, барои хондани намоз бармехезам. Каъбаро байни ду абрӯям мегузорам, Пули сиротро дар зери по, Биҳиштро аз тарафи рост ва Дӯзахро аз тарафи чап ҷой медиҳам. Мефаҳмам, ки Азроил дар болои сари ман ҳузур дорад ва ҳар дақиқа метавонад ҷони маро бигирад. Ва шояд ин намози ман охирин бошад. Бо тарс ва умедворӣ дар рӯ ба рӯи Аллоҳ қарор мегирам. Бодиққат такбирро мекунам. Қуръонро мекунам ва дар бораи маънии он фикр мекунам. Бо фӯрӯтанӣ ба рукӯъ меравам ва сачдaro ба ҷо меоварам. Самимона намозро ба ҷо меоварам, аз он дар хавотирам, ки дуои ман мустаҷоб мегардад ё не? Ва аз Аллоҳ меҳоям, ки ба ман меҳрубон бошад».

ТАРТИБИ ГУЗОРИДАНИ НАМОЗҲОИ ФАРЗ

НАМОЗИ БОМДОД	Ракъати аввал	Ракъати дуввум		
СУННАТИ НАМОЗИ БОМДОД (2)	Такбири ифтитоҳ Субҳонака Аъзуз бисмиллоҳ Сураи «Фотиҳа» Як сура Рукӯъ Сачда	Бисмиллоҳ Сураи «Фотиҳа» Як сура Рукӯъ Сачда Аттаҳиёт Салавотҳо Аллоҳуммағ- фирлӣ Салом		
ФАРЗИ НАМОЗИ БОМДОД (2)	Такбири ифтитоҳ Субҳонака Аъзуз бисмиллоҳ Сураи «Фотиҳа» Як сура Рукӯъ Сачда	Бисмиллоҳ Сураи «Фотиҳа» Як сура Рукӯъ Сачда Ат-Таҳиёт Салавотҳо Аллоҳуммағ- фирлӣ Салом		

НАМОЗИ ПЕШИН	Ракъати аввал	Ракъати дуввум	Ракъати севвум	Ракъати чаҳорум
СУННАТИ АВВАЛИ НАМОЗИ ПЕШИН (4)	Ракъати ифтитоҳ Субҳонака Аъзуз бисмиллоҳ Сураи «Фотиҳа» Як сура Рукӯъ Сачда	Бисмиллоҳ Сураи «Фотиҳа» Як сура Рукӯъ Сачда Ат-Таҳиёт	Бисмиллоҳ Сураи «Фотиҳа» Як сура Рукӯъ Сачда	Бисмиллоҳ Сураи «Фотиҳа» Як сура Рукӯъ Сачда Аттаҳиёт Салавотҳо Аллоҳуммағ- фирлӣ Салом

ФАРЗИ НАМОЗИ ПЕШИН (4)	Такбири ифтитоҳ Субҳонака Аъзуз Бисмиллоҳ Сураи «Фотиҳа» Як сура Рукӯъ Сачда	Бисмиллоҳ Сураи «Фотиҳа» Як сура Рукӯъ Сачда Аттаҳиёт	Бисмиллоҳ Сураи «Фотиҳа» Як сура Рукӯъ Сачда	Бисмиллоҳ Сураи «Фотиҳа» Як сура Рукӯъ Сачда Аттаҳиёт Салавотҳо Аллоҳуммағ- фирлӣ Салом
СУННАТИ БА ОХИР РАСОНАНДАИ НАМОЗИ ПЕШИН (2)	Такбири ифтитоҳ Субҳонака Аъзуз Бисмиллоҳ Сураи «Фотиҳа» Як сура Рукӯъ Сачда	Бисмиллоҳ Сураи «Фотиҳа» Як сура Рукӯъ Сачда Аттаҳиёт Салавотҳо Аллоҳуммағ- фирлӣ Салом		

НАМОЗИ АСР	Ракаъати аввал	Ракаъати дуввум	Ракаъати севвум	Ракаъати чаҳорум
ФАРЗИ НАМОЗИ АСР (4)	Такбири ифтитоҳ Субҳонака Аъзуз Бисмиллоҳ Сураи «Фотиҳа» Як сура Рукӯъ Сачда	Бисмиллоҳ Сураи «Фотиҳа» Як сура Рукӯъ Сачда Аттаҳиёт	Бисмиллоҳ Сураи «Фотиҳа» Рукӯъ Сачда	Бисмиллоҳ Сураи «Фотиҳа» Рукӯъ Сачда Аттаҳиёт Салавотҳо Аллоҳуммағ- фирлӣ Салом

НАМОЗИ ШОМ	Ракъати аввал	Ракъати дуввум	Ракъати севвум	
ФАРЗҲОИ НАМОЗИ ШОМ (3)	Такбири ифтиҳо Субҳонака Аъзу бисмиллоҳ Сураи «Фотиҳа» Як сура Рукӯъ Сачда	Бисмиллоҳ Сураи «Фотиҳа» Як сура Рукӯъ Сачда Аттаҳиёт	Бисмиллоҳ Сураи «Фотиҳа» Рукӯъ Сачда Аттаҳиёт Салавотҳо Аллоҳуммағ- фирлӣ Салом	
СУННАТИ НАМОЗИ ШОМ (2)	Такбири ифтиҳо Субҳонака Аъзу Бисмиллоҳ Сураи «Фотиҳа» Як сура Рукӯъ Сачда	Бисмиллоҳ Сураи «Фотиҳа» Як сура Рукӯъ Сачда Аттаҳиёт Салавотҳо Аллоҳуммағ- фирлӣ Салом		

ФАРЗИ НАМОЗИ ХУФТАН (4)	Такбири ифтиҳо Субҳонака Аъзуз Бисмиллоҳ Сураи «Фотиҳа» Як сура Рукӯъ Сачда	Бисмиллоҳ Сураи «Фотиҳа» Як сура Рукӯъ Сачда Аттаҳиёт	Бисмиллоҳ Сураи «Фотиҳа» Рукӯъ Сачда	Бисмиллоҳ Сураи «Фотиҳа» Рукӯъ Сачда Аттаҳиёт Салавотҳо Аллоҳуммағ- фирлӣ Салом
СУННАТИ БА АНҶОМРА- СОНАНДАИ НАМОЗИ ХУФТАН (2)	Такбири ифтиҳо Субҳонака Аъзуз Бисмиллоҳ Сураи «Фотиҳа» Як сура Рукӯъ Сачда	Бисмиллоҳ Сураи «Фотиҳа» Як сура Рукӯъ Сачда Аттаҳиёт Салавотҳо Аллоҳуммағ- фирлӣ Салом		

НАМОЗИ ВИТР	Ракъати аввал	Ракъати дуввум	Ракъати сеvvум	
НАМОЗИ ВИТР (3)	Такбири ифтиҳо Субҳонака Аъзуз Бисмиллоҳ Сураи «Фотиҳа» Як сура Рукӯъ Сачда	Бисмиллоҳ Сураи «Фотиҳа» Як сура Рукӯъ Сачда Аттаҳиёт	Бисмиллоҳ Сураи «Фотиҳа» Як сура Дуои Қунут Рукӯъ Сачда Аттаҳиёт Салавотҳо Аллоҳуммағ- фирлӣ Салом	

ДУО ВА ТАСБЕҲОТИ БАЪДИ НАМОЗ

Баъди анҷоми ҳар намоз хонда мешавад:

اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ تَبَارَكْتَ
يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ

“Аллоҳумма антас-салому ва минка-Салому таборакта ёз зал-ҷалоли вал-Икром

سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ
وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ

“Субҳоналлоҳи валҳамдуллоҳи ва ло илоҳа иллаллоҳу валлоҳу акбар ва ло ҳавла ва ло қуввата илло биллоҳи-л-ъалийи-л-ъазим”.

“Аъзу биллоҳи мина-ш-шайтони-р-раҷим. Бисмиллоҳи-р-раҳмони-р-раҳим” гуфта “Ояталкурсий”-ро меҳонанд.

Сипас, пай дар пай азкори зеринро меғӯем:

33 маротиба **سُبْحَانَ اللَّهِ** Субҳон
Аллоҳ, 33 маротиба **الْحَمْدُ لِلَّهِ** Алҳамду
лиллоҳ ва 33 маротиба **اللَّهُ أَكْبَرُ** Аллоҳу
Акбар, баъд меғӯем:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ الْمَلِكُ وَلَهُ
الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ
سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَلِيِّ الْأَعْلَى الْوَهَّابِ

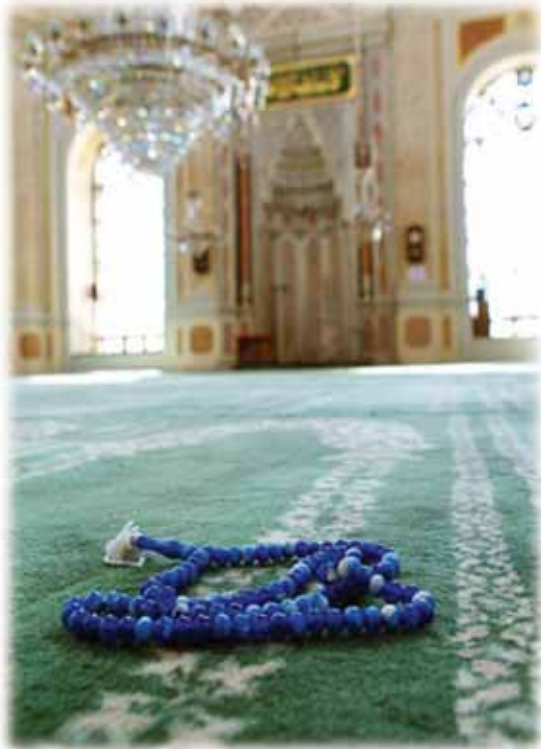
“Ло илоҳа иллаллоҳу ваҳдаҳу ло шарика лаҳу лаҳу-л-мулку ва лаҳу-л-ҳамду ва ҳува ъало кулли шайъин қадийр. Субҳона раббия-л-ъалийи-л-ваҳҳоб”. Сипас, кафи дастҳоро кушода ба даргоҳи Аллоҳ Таъоло дуо мекунем ва

кафи дастҳоро ба рӯй мерасонем.

Пайғамбар (с) баъди анҷоми ҳар як намоз дуо меҳонд ва мо низ бо пайравӣ аз он Ҳазрат (с) он дуъоро меҳонем:

Эй Аллоҳ! Ту рабби ман ҳастӣ, ба ҷуз Ту аҳаде сазовори ибодат нест, Ту маро офаридӣ ва ман бандаи Туям ва ман бар ҳасби тоқати хеш бар аҳд ва ваъдаи ту қоим ва устуворам ва аз бади амали худ ба Ту паноҳ меоварам ва ба неъматии Ту, ки бар ман инъом шуда, иқрор мекунам ва ба гуноҳи хеш ҳам эътироф дорам, пас маро биомурз, зеро ҷуз Ту омурзандае нест.

Худоё! Туро мадҳу ситоиш меғӯям. Парвардигоро! Ту Худованди барҳақ ҳастӣ! Ҳар он чи ки Ту ваъда кардаӣ ҳақ ва рост аст! Каломи Ту ҳақ аст! Дар Охират дидорбинӣ бо Ту ҳақ ва рост аст. Биҳишт ҳақ аст! Дӯзах ҳақ аст! Бозгашт ба Рӯзи ҷазо ҳақ асту рост! Ҳамаи пайғамбарон ҳаққанд! Мухаммад (с) пайғамбари

барҳақ аст!

Эй Аллоҳ! Ба ман мадад намо то Туро ёд кунам ва барои неъматҳои додаат шукр гӯям ва сипосгузор бошам ва чунон ибодату бандагӣ намоям, ки сазовори Ту бошад.

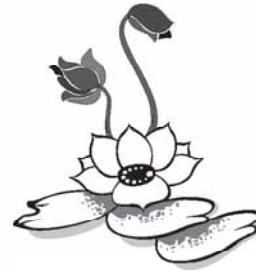
Худоё! Тоату ибодати пур аз нуқсони моро ба даргоҳат қабулу мақбул гардон. Ту ҳамагонро мешунавӣ ва ҳама чизро медонӣ.

Худоё! Эй донандаи ниҳону ошкоро ва эй офарандаи осмонҳову замин ва эй Парвардигори ҳар чиз, гувоҳӣ медиҳам ба ин, ки нест маъбуди барҳақ, магар Ту. Паноҳ мебарам ба Ту аз шарри нафсам ва аз шарри шайтон ва аз ин, ки маро ба ширк биандозад ва аз ин, ки нисбат ба худ муртакиби бадӣ шавам ва ё сабаби бадiero бар мусалмоне гардам.

Худоё! Гуноҳони гузаштаву оянда ва ниҳону ошкори маро биомурз ва аз гуноҳоне, ки дар он зиёдаравӣ кардам

ва гуноҳоне, ки Ту ба он аз ман огоҳтарӣ даргузар ва маро мавриди баҳшиш ва раҳмати худ қарор бидеҳ.

Худоё! Ман аз Ту илми судманд, ризқи ҳалол ва амали мақбул мецоҳам.

Боре Пайғамбари Худо (с) дасти Муоз ибни Ҷабалро гирифт ва гуфт: “Эй Муоз! Қасам ба Худо, дар ҳақиқат, туро хеле дӯст медорам”. Дар ҷавоби ин Муоз ба Пайғамбар (с) чунин гуфт: “Ман ҳам Шуморо бисёр дӯст медорам.” Пайғамбар (с) афзуд: “Эй Муоз, баъди ҳар намоз ҳатман ин дуоро бихон:

اللَّهُمَّ اَعِنِّي عَلَى ذِكْرِكَ وَ شُكْرِكَ وَحَسَنِ عِبَادَتِكَ

Эй Аллоҳ! Ба ман мадад намо то Туро ёд кунам ва барои неъматҳои додаат шукр гӯям ва сипосгузор бошам ва чунон ибодату бандагӣ намоям, ки сазовори Ту бошад.

(Абӯдовуд, Витр 26)

ВОҶИБОТИ НАМОЗ ☺☺☺

Воҷиб амри зарурие мебошад, ки барои иҷрои намоз ба ҷо овардани он ҳатмист. Агар аз рӯи иштибоҳ ё ин ки фаромӯшӣ амали воҷибе ба ҷо оварда нашавад, дар охири намоз сачдаи саҳв анҷом дода мешавад.

Воҷиботи намоз ин аст:

- ☺ Хондани сураи “Фотиҳа” дар намоз.
- ☺ Баъди сураи “Фотиҳа” замми сура намудан.
- ☺ Хондани сураи “Фотиҳа” пеш аз дигар сура ва оёт.
- ☺ Ҳангоми сачда пешонӣ ва биниро ба замин расонидан.
- ☺ Дар намозҳои се ва чаҳор рақъата баъди ҷалсаи (нишаст) аввал хондани “Ат-таҳиёт”
- ☺ Ҳамаҷониба ва пурра ба ҷо овардани рукнҳо (таъдили аркон). Яъне рост истодан дар вақти қиём, дар вақти рукӯъ пуштро рост доштан (занон бошад каме онро ҳам менамоянд).

Рост истодан баъди рукӯъ. Дар байни ду сачда нишастан. Дар вақти ба ҷо овардан ҳар амал каме таваккуф намудан зарур аст.

- ☺ Дар ҷалсаи аввал ва охири намоз хондани “Ат-таҳиёт”.
- ☺ Ба ҷо овардани такбири “Қунут” ва хондани дуои “Қунут” дар намози Витр.
- ☺ Баъди анҷоми намоз ба тарафи рост ва чап салом додан.
- ☺ Ба ҷо овардани сачдаи саҳв дар ҳолати фаромӯшӣ ва ё саҳв намудани воҷиботи намоз.
- ☺ Дар ду ду рақъати намозҳои бомдод, шом, хуфтан ва идҳо, ҷумъа, тарових ва дар се рақъати намози витри Рамазон (дар сурати бо ҷамоат хондани намоз) имом дар қироат ҷаҳр (бо овози баланд) меҳонад.
- ☺ Дар намозҳои пешин ва аср хуфия (бо овози паст) қироат намудани сураи “Фотиҳа” ва дигар сураву оятҳо.

Намозатро аз сари нав гузор

Боре Пайғамбари Худо (с) масҷид омада дар ғӯшаи нишаст. Саҳобагон дар гирди Ӯ (с) давра зада нишастанд. Дар ҳамин вақт марде ворида масҷид гардид ва ба намозхонӣ шурӯъ кард. Вай гумон надошт, ки Пайғамбар (с) ўро наззора мекунад. Намозро ба таври худ анҷом дода, ба назди Пайғамбар (с) омад ва ба ӯ салом дод. Пайғамбар (с) саломашро

ҷавоб дод ва ба ӯ гуфт: “Бирав ва намозатро аз сари нав гузор, ту онро то ба ҳол нагузоштаӣ”.

Он шахс рафта аз сари нав намозро адо кард. Боз Пайғамбар (с) ба ӯ гуфт: “Бирав намозатро аз сари нав гузор, ту онро то ба ҳол нагузоштаӣ”. Ин амал се маротиба такрор гардид. Сипас, он мард ба Пайғамбар (с) рӯй оварда гуфт:

“Қасам ба Худованде, ки туро ба пайғамбарӣ фиристодааст, ман дигар тарз хонда наметавонам. Маро биомӯз, ки намози дуруст чӣ гуна гузошта мешавад. Пайғамбар (с) ба омӯхтани ӯ шуруъ намуда гуфт: “Барои хондани намоз рост истода, аввалан такбир гӯй. Сипас, аз Қуръон чанд ояте, ки хондани онҳо бароят мушкилӣ намекунад, қироат кун. Баъд рукӯро анҷом бидеҳ. Дар ин ҳолат як чанд

лаҳза ором бигир. Се маротиба “Субҳона Раббия-л-ъазим” бигӯй. Баъдан сачда намо. Дар ин ҳолат низ як чанд лаҳза ором бигир. Се маротиба “Субҳона Раббия-л-аъло”-гуфта бинишин. Дар ҳолати нишастан низ чанд лаҳза қарор бигир ва ҳамаи рақъатҳои намозро ҳамин тарз анҷом бидеҳ.

(Бухорӣ, Азон, 95; Муслим, Салот, 45; Тирмизӣ Салот, 110)

СУННАТҲОИ НАМОЗ

- ☺ Хондани азон ва иқомат дар намозҳои панҷвақтаи фарз ва намозҳои ҷумъа
- ☺ Баъди такбири таҳрима (такбири аввал) хондани дуои “Субҳонака”.
- ☺ Гуфтани “Аъзу...” ва “Бисмиллоҳ...” дар рақъати аввал баъди дуои “Субҳонака” ва гуфтани “Бисмиллоҳ” дар рақъатҳои минбаъд пеш аз сураи “Фотиҳа”.
- ☺ Баъди хондани сураи “Фотиҳа” имом ва муқтадӣ бо овози паст “Омин” мегӯянд.
- ☺ Дар рукӯ ва сучуд бештар аз се маротиба тасбеҳ гуфтан.
- ☺ Дар вақти рукӯ “Субҳона Раббия-л-ъазим” ва дар вақти сучуд: “Субҳона Раббия-л-аъло” гуфтан.
- ☺ Байни қиём, рукӯ, сучуд, такбири интиқолот (Аллоҳу Акбар) гуфта, аз як рукн ба рукни дигари намоз гузаштан.
- ☺ Ҳангоми аз рукӯ рост шудан “Самиъа-л-лоҳу ли манҳамидаҳ” ва баъди рост шудан “Раббано лака-л-ҳамд” гуфта мешавад
- ☺ Ҳангоми рукӯ ва сучуд на камтар аз се маротиба тасбеҳ хондан.

ОДОБИ НАМОЗ

Намоз тартибу одоби худро дорад. Риоя намудани одоби намоз ба он рӯҳу тавоноӣ мебахшад. Баъзе шартҳои одоби намоз чунинанд:

- ☺ Дар қиём ба ҷои сачда, дар рукӯъ ба пойҳо, дар нишаст (чаласа) ба зону, дар вақти салом додан ба китфҳо нигоҳ кардан
- ☺ Дар рукӯъ сачда бештар аз се маротиба тасбеҳ гуфтан
- ☺ Дар вақти намоз ҳамеша, бояд дар ёд дошт, ки мо дар рӯ ба рӯи Аллоҳ таъоло истодаем.

Аз донишманде пурсиданд: “Мӯъмин чӣ тавр метавонад дар намоз ҳолати хушӯъ (фурутанӣ)-ро соҳиб гардад?”

Ӯ ҷавоб дод:

1- Бояд чизи ҳалол ҳӯрад.

2- Дар вақти таҳорат кардан бо диққат бошад ва дар хотир дорад, ки барои намоз омодагӣ мебинад.

3- Ҳангоми тақбири аввал дарк кунад, ки дар назди Аллоҳ Таъоло истодааст ва бояд намозро бо ин ҳиссиёт ба анҷом расонад.

4- Берун аз намоз ҳамеша дар ёди Аллоҳ Таъоло бошад ва фаромӯш накунад, ки Аллоҳ ҳамеша моро мебинад.

МАКРҶҲОТИ НАМОЗ ☹☹

- ☹ Дар вақти намоз безарурият ба тан ва либосҳо даст бурдан;
- ☹ Намоз гузоштан дар ҳолати наздик будан ба шикастани таҳорат.
- ☹ Ҳангоми намози бо ҷамоат танҳо хондани намоз, дар ҳолате ки дар сафҳо ҷои ҳолӣ мавҷуд аст.
- ☹ Нагузоштани сутура, агар ҳангоми гузоштани намоз аз пеши намозхон эҳтимолияти гузаштани ҷондори зинда бошад;
- ☹ Нахондани тасбиҳ ҳангоми рукуъ ва сачда ё инки кам аз се маротиба хондан.
- ☹ Дар рақъати дуввум хондани сура ё ояте, ки аз рӯи ҷойгиршавӣ дар Қуръон аз сурае, ки дар рақъати

аввал хонда шудааст, пеш аст. Масалан, дар рақати аввал сураи “Ихлос”-ро хонда, дар рақъати дуввум сураи “Кавсар”-ро хондани ҷои нест.

☹ Ҳангоми намоз ба чизе таъаҷҷиб намудан.

☹ Дар вақти хондани намоз ба рӯи каси дигар нигоҳ кардан.

☹ Дар вақти сачда танҳо пешониро ба замин расонидан.

☹ Ҳангоми сачда ба ҷои зонуҳо аввал дастҳоро ба замин расонидан.

Кӣ ба намоз омада буд?

Халифа Ҳорунааррашид дар яке аз рӯзҳои моҳи Рамазон ба Баҳлули Доно гуфт:

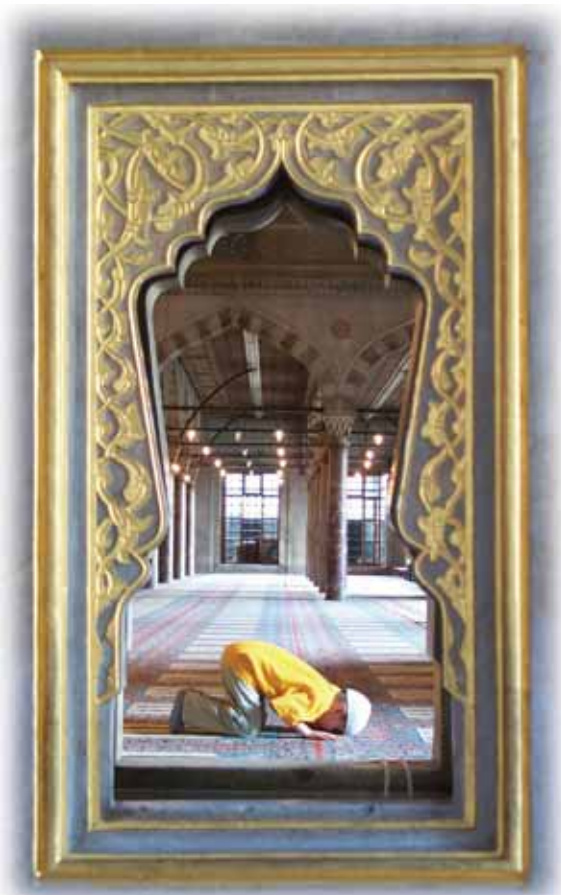
- Дар вақти намози шом ба масҷид рав ва ҳамаи намозгузоронро ба зиёфат даъват кун.

Вақти намози шом фаро расид. Дар масҷид аз як саф бештар одамон ҳозир буданд. Азон дода шуд. Баъди намоз Баҳлули Доно бо гурӯҳе иборат аз панҷ нафар назди халифа ҳозир гардид. Ҳорунааррашид дар ҳайрат афтада гуфт:

- Ҳамин қадарро хабар кардӣ!? Ман гуфта будам, ки ҳамаи намозгузори намози шомро ба зиёфати дарбор даъват кун. Аз он миқдор шумо танҳо чанд нафареро овардаед!?

- Баҳлул ҷавоб дод:

- Султони ман! Шумо амр намуда будед, ки касонеро даъват кун, ки намоз мегузоранд, на касонеро, ки ба масҷид меоянд. Баъди намоз ман назди дари баромад истодам ва аз ҳама чунин суол кардам: "Имом дар намоз кадом сураҳоро хонд?" Бисёре аз ҷамоат ба ёд оварда натавонистанд, ки имом кадом сураҳоро хонда буд. Ва ононро ки ба хотир оварданд, ба назди шумо ҳозир намудам. Одамони ба масҷид омада бисёр буданд, аммо дар асл намозро танҳо ин шахсон гузоштанд. Ва ман амри Шуморо ба ҷо оварда, онҳоро ба дарбор овардам.

БИЁЕД НАМОЗРО БО ТАВОЗЎЌ ГУЗОРЕМ

Агар мо ба қору шугли худ муҳаббатӣ рағбат дошта бошем, онро аз таҳти дил иҷро мекунем. Баъзан ҷунон саргарми он мешавем, ки ҳатто касе моро фарёд кунад ҳам, овози ӯро намешунавем ва бештар вақт диққат ҳам намедихем, ки дар атроф чӣ ҳодиса рух медиҳад. Хушӯ – дарку фаҳмиши ин чиз аст, ки ҳангоме мо намоз мегузорем, дар ҳузури Аллоҳ Таъоло мебошем. Хушӯ даст кашидан ва дур гаштан аз ҳамаи қору амал ва фикру ҳаёли дигар дар вақти намоз ва билкул дода шудан ба намоз мебошад.

Мо ҳангоми дидорбинӣ аз касе, ки ӯро бениҳоят дӯст медорем, ба зудӣ ҷудо шудан намеҳохем. Чанд соатеро бо ҳам мегузаронем, вале ҳис намекунем, ки вақт чӣ тавр мегузарад. Ҳангоми ҷудой ғамгин шуда, охи сард кашида мегӯем: "Вақт чӣ қадар зуд мегузарад".

Дар вақти сӯҳбат бо касе ба қорҳои дигар машғул шудан аз рӯи одоб нест. Магар ҳамин тавр нест? Ҳамчунин ҳангоми сӯҳбат бо Аллоҳ Таъоло, яъне намоз, дар

бораи дигар чизҳо фикр кардан ва ба дигар корҳо машғул будан, низ ҳаргиз аз рӯи одоб нест. Вақти намоз набояд ба фикри масъалаҳои марбути кор, мактаб, оила, дӯстон, барномарезии корҳо ва амалҳои ба ҳамин монанд банд гардад. Ба Каъба рӯй оварда мо бояд дилу ҳуши худро танҳо ба ёди Аллоҳ Таъоло машғул дорем. Дар бораи маънии ояҳои хондашуда фикру андеша кунем, ё дар бораи он фикр кунем, ки мо дар назди Офаридгори коинот қарор дорем. Ин амал маъноии изҳори эҳтиром нисбат ба Худовандро дорад. Ҳангоме ки мо дар ҳузури Аллоҳ Таъоло қарор мегирем ва забони мо ба зикру дуо мекунад ва оятҳои нозил кардаи Ёро меҳонад, дар ин ҳолат набояд дигар масъалаҳо моро нороҳат гардонанд. Агар баъдан Худованд аз мо бипурсад: “Эй бандаи ман, ман бо ту будам, аммо ту бо кӣ будӣ?” Мо чӣ ҷавоб хоҳем дод?!

Бинобар ин, мо бояд вақти ҳар намозро чун воҳурии ду дӯст ва ё чун вақти воҳурии банда бо Парвардигори худ қабул кунем.

Мо набояд ҳар намозро чун бори гароне доништа, ҳар чӣ зудтар аз он роҳи халосиро ҷӯё гардем, балки онро чун изҳори муҳаббат ба Худованди худ ва лаҳзаи воҳурӣ бо Ӯ доништа, аз таҳти дил интизори ин воҳурӣ бошем. Дар ин сурат, иншоаллоҳ, мо ҳолати хушӯро ба даст оварда метавонем.

Аллоҳ таъоло мефармояд:

Ба дурустӣ ки мӯъминон растагор шуданд. Ҳамон касоне, ки дар намози хеш хушӯ доранд (ниёишкунандаанд)”.
(Сураи “Мӯъминун” 1-2)

Аллоҳ таъоло мефармояд:

«Эй касоне, ки имон овардаед, аз сабру намоз ёрӣ бичӯед! Бо дурустӣ ки Худо бо собирон аст!»

(Сураи Бақара 153.)

Мо намозро шурӯъ намуда, дар бораи бузургии Аллоҳ Таъоло андешида мегӯем: “Аллоҳу Акбар” ва дар назди Аллоҳ Таъоло бандавор ҳозир мегардем. Дар назди Аллоҳ Таъоло бо тавозӯ дастҳоро пеш гузошта рост меистем. Худ оятҳоро хонда, ё чун имом онҳоро хонад, гӯш карда, дар бораи он меандешем, ки чӣ тавр Аллоҳ Таъоло ба василаи ин оятҳо бо мо сухан мегӯяд. Дар бораи бузургии Аллоҳ Таъоло фикр карда дар пеши Ӯ ҳам шуда, рукӯро ба ҷо меоварем. Бо эҳтиром рост шуда, бо тамоми ҳастӣ Аллоҳ Таъолоро таъзим намуда, сачда мекунем. Дар ин лаҳзаҳо ёдовар мешавем, ки дар назди Павардигори худ қарор дорем ва мегӯем: “Субҳона раббия-л-аъло” (эй Худованди Бузурги ман, ту аз ҳамаи нуқсонҳо орий

мебошӣ). Фикру андеша мекунем, ки мақсуд аз офариниши мо ибодати Аллоҳ Таъоло ва мадҳу ситоиши Ӯ мебошад. Мо омода ҳастем, ки ҳама чизи худро баҳри Ӯ қурбон кунем. Дигар рақъатҳоро низ бо чунин ҳиссиёт ба ҷо меоварем. Сипас, дар назди Аллоҳ Таъоло нишаста, эҳтиёҷоти беохири худро назди Худованд иқрор шуда, ба Ӯ бо дуоҳои “Ат-таҳиёт...”, “Аллоҳумма саллӣ...”, “Аллоҳумма борик...”, “Аллоҳуммағфирлӣ...” ва “Раббано отино...” муроҷиат мекунем. Бо камоли эҳтиром, аз он ки мо ибодати ба Худованди худ писандидаро ба ҷо овардаем, ба одамон ва малоикаҳои дар тарафи рости чапи худ ҷой дошта салом дода, сипас намозро ба итмом мерасонем.

ҲОЛАТҲОИ БОТИЛКУНАНДАИ НАМОЗ

- ❦ Шикастани таҳорат дар вақти намоз.
- ❦ Ба ҷо наовардани яке аз фарзҳои намоз.
- ❦ Хӯрдан ва нӯшидан дар вақти намоз.
- ❦ Ба касе салом додан, ё ҷавоби саломро гардонидан ё ба касе гап задан
- ❦ Гиристан бо сабабҳои дунявӣ, ё аз дард нолидан, "оҳ" ва "уф" гуфтан. (Бо вучуди ин, гиристан аз тарси азоби Аллоҳ таъоло ва ё аз шиддати муҳаббат ба ӯ намозро ботил намекунад).
- ❦ Хандаи ороми шахси намозхон намозро мекунад. (Хандае, ки дигарон мешунаванд, намоз ва таҳоратро ботил мегардонад).
- ❦ Аз тарафи Қибла рӯйро гардонидан.
- ❦ Дар рамоз тавре рафтор кардан, ки бинанда гумон кунад, ки он шахс намозгузор нест.
- ❦ Хато хондани Қуръон, ки боиси тағйири маънӣ мегардад, намозро ботил мегардонад.
- ❦ Баромадани офтоб дар вақти хондани намози бомдод (субҳ).
- ❦ Сулфаи бесабаб (дар ҳолати дардмандӣ ё сулфаи нохост намоз ботил намегардад).
- ❦ Хондани оят аз рӯи мусҳаф (аз рӯи Қуръон).
- ❦ Агар шахси таяммум карда дар намоз обро бинад ва инчунин гузаштани вақти маҳс.

НАХОСТАМ БА БОЗИИ ӯ ХАЛАЛ РАСОНАМ

Вақти намози пешин ё намози аср буд. Пайғамбари Худо (с) набераҳояш Ҳасан ва Ҳусайнро дар болои кифтҳои мубораки худ шинонида ба масҷид омад, ӯ (с) ба меҳроб расид, Ҳасан ва Ҳусайнро ба рӯи фарш гузошт, баъд такбири иқомат гуфта, ба намоз шурӯъ намуд. Саҳобагон низ барои намозхонӣ омода шуданд. Ҳазрати Пайғамбар (с) дар вақти ин намоз сачдaro аз вақти муқаррарӣ бештар идома дод. Дар ҳамин ҳолат яке аз наберагони ӯ (с) дар китфи мубораки Пайғамбар (с) бозӣ мекард. Баъди он ки намоз ба охир расид, саҳобагон гуфтанд:

Эй Расулulloҳ (с)! Вақте ки Шумо сачдaro дуру дароз мекардед, мо гумон кардем, ки ба Шумо чизе рӯй додааст, ё ин ки барои Шумо ваҳй омадааст." Пайғамбар (с) ҷавоб дод: *"Чунин нашудааст. Танҳо набераам Ҳангоми сачда болои китфи ман баромад. То вақте ки ӯ нафаромад, ман дар ҳолати сачда мондам. Шитоб накардам, то ки ба бозии ӯро халал нарасонам"*. (Насой, Татбиқ, 82).

АҲАМИЯТИ НАМОЗИ БО ҶАМОАТ

Калимаҳои “имом” ва “ҷамоат” чӣ маъно доранд?

Он касе, ки дар намоз пеш мегузарад ўро имом мегӯянд. Ҳар касоне ки аз паси имом намоз мегузоранд, ҷамоат номида мешаванд. Якҷоя намоз гуштани се нафар ҷамоат ҳисобида мешавад.

Барои чӣ масҷидро “Хонаи Худо мегӯянд?”

Масҷид биное мебошад, ки дар он ҷо мусалмонон гирд омада, бо ҷамоат намоз мегузоранд. Ба он хотир масҷидро “Хонаи Худо” меноманд, ки мусалмонон дар он ҷо намозу ибодат ва парастии Аллоҳ Таъолоро анҷом медиҳанд.

Афзалияти намози бо ҷамоат дар чист?

Пайғамбари Худо(с) ҳамеша бо ҷамоат дар масҷид намоз мегузошт ва инро ба мо низ таъкид кардааст. Ў(с) мефармояд, ки намози бо ҷамоат, назар ба намози танҳо гузошта шуда, бисту ҳафт маротиба аҷри бештар дорад. Пайғамбар (с) тарк намудани намози бо ҷамоатро наменвисандид ва бо ҷамоат барпо доштани намозро сифати беҳтарини мусалмон меҳисобид.

Пайғамбари Худо (с) ба мо хабари хушро расонида мегӯяд, ки шахсе бодикқат таҳорат сохта, барои хондани намози боҷамоат меравад, дар ҳар қадами мондаи ӯ як гуноҳаш баҳшида шуда, як савоб дар Номаи Аъмолаш навишта мешавад.

Намози бо ҷамоат ба мо чӣ медиҳад?

Пайғамбар Муҳаммад (с) мефармояд:

Пайғамбар Муҳаммад (с) мефармояд: “Намози бо ҷамоат, гузошташуда, аз намози танҳо хондашуда, бисту ҳафт маротиба аҷри бештар дорад”.

(Бухорӣ. Азон 30)

Намози боҷамоат дар дили мусалмонон ҳисси муҳаббат ва бародариро бедор мегардонад. Мусалмонон барои гузоштани намоз дар масҷид ҷамъ мегарданд. Вақти омаду рафт ва анҷоми намоз бо ҳамдигар вохӯрда, аз қору бор ва зиндагии яқдигар огоҳ шуда, дар ҳолати зарурӣ ба ҳамдигар дастӣ мададу кӯмак дароз мекунанд.

Ҳангоми хондани худба ва амри маъруфу наҳй мункар ва дигар сӯҳбатҳо мо ҳукму фармон ва он чизҳои манъ кардаи Шариати дини Исломо ро фаҳмида мегирем, дар бораи ҳаёт ва ахлоқи Пайғамбари Худо Муҳаммад (с) донишу маърифати худро бештар мегардонем. Дар вақти ибодати дастҷамъонаи Аллоҳ Таъоло мо хушнудӣ ва осоиши беҳадду ҳисобро эҳсос мекунем. Малоикаҳо атрофи моро фаро мегиранд, лутфу меҳрубонии Аллоҳ таъоло аз мо дур

Пайғамбар Муҳаммад (с) мефармояд:

Савоби бештарро он касоне мегиранд, ки ба масҷид аз дур пиёда меоянд. Савоби шахси дар интизори имом ба хоҳири гузоштани намоз нишаста, хеле бештар аст, аз савоби он шахси танҳогузоре, ки намозро хонда, сипас ба ҷойгоҳи хоб мебарояд

(Бухорӣ. Азон 31)

Пайғамбар Муҳаммад (с) мефармояд:

Ҳар касе ки дар хона мувофиқи нишондод таҳорат намуда, ба яке аз “Хонаҳои Худо” барои ба ҷо овардани яке аз фарзҳои Аллоҳ Таъоло меравад, ҳар як қадами ӯ як гуноҳашро шуста, мартабаашро як дараҷа боло мекунад.

(Муслим. Масҷид, 282)

намегардад. Худованди мутаъол ибодати сарҷамъонаро дӯст медорад ва ба туфайли ин гуна ибодат саҳву хатоҳои дар намоз кардаи моро мебахшад.

Ҳангоми намоз сафҳоро чӣ гуна бояд орошт?

Барои барпо доштани намоз дар сафҳои аввал мардон, дар миёна бачаҳо ва занон бошад, дар сафҳои охир меистанд. Агар аз паси сари имон як нафар муқтадӣ ният кунад,ӯ аз тарафи дасти рост имон ҷой мегирад.

Дар вақти намоз сафҳо бояд рост бошанд ва одамон дар бари якдигар ҷунон зич истанд, ки ҷои холигӣ намонад. Дар ҳолати дар сафи пештар будани ҷои холи, истодан дар сафи оқиб дуруст набуда, боиси макрӯҳии намоз мегардад

Пайғамбари Худо Муҳаммад (с) таълим менамуд:

Сафҳоро рост доред. Ҷойҳои холиро пур кунед. Ба бародаре, ки барои рост кардани саф нохост аз дасти шумо мегирад, хушмуомила бошед. Ҳаргиз дар саф ҷои холи нагузоред, ки онро эҳтимол шайтон ишғол мекунад. Аллоҳ таъоло он шахсонеро ки сафҳоро ҷафс медоранд, хушнуд мегардонад. **Аллоҳ таъоло он шахсонеро ки сафҳоро мустаҳкам намедоранд аз лутфу карамаш маҳрум мегардонад.**

(Абӯдовуд, Салот,93)

Муҳаммад(с) такид медошт, ки сафи рост яке аз шартҳои намоз мебошад. Худи Пайғамбар(с) байни сафҳо гашта онҳоро рост менамуд ва ҳукм мекард: "Як нафар наздик, дигаре дур наистед, то дилҳои шумо аз якдигар фарқ накунанд."

(Абӯдовуд, Салот,93)

Ҳукми намози бо ҷамоат мувофиқи нишондоди шариат чист?

Ба ҷо овардани намози ҷумъа бо ҷамоат фарз ҳисобида шуда, гузоштани

Одоби масҷид.

Ворид гардидан ба масҷид одоб ва тартиби худро дорад ва риояи онҳо барои ҳамаи шахсони ба масҷид омада ҳатмӣ мебошад:

- ❁ Ба масҷид бо таҳорат ва бо пойи рост даромадан.
- ❁ Аз масҷид бо пойи чап баромадан.
- ❁ Бо пойафзол ва ё ҷуроби чиркин дар рӯи ҷойнамоз ва гилемҳои масҷид гаштан мумкин нест. Ҳангоми ба масҷид даромадан пойафзолро кашида, бо иззату икром вориди он мегарданд.
- ❁ Амалҳое, ки боиси нороҳатии атрофиён мегарданд, нодуруст мебошанд, аз он ҷумла пеш аз даромадан ба масҷид хӯрдани пиёз, сирпиёз, кашидани сигор ва нос манъ аст.
- ❁ Ҳангоми нишастан бояд рӯй ба сӯи Қибла бошад. Дар масҷид пойҳоро кушод монда нишастан, дод задан, мағал намудан, дар мавзӯи дунё сӯҳбат намудан манъ мебошад.
- ❁ Агар дар масҷид қироати Қуръон карда шавад ва ё ки вазъ гӯянд бо эҳтиромона нишаста гӯш намудан зарур аст.
- ❁ Шахсони деромада дар ҷойҳои наздики холи нишаста, набояд ба сафҳои пеш ҳаракат намоянд, то ин ки дигар намозгуздоронро нороҳат нагардонанд.

дигар намозҳо бо ҷамоат суннати муаккада мебошад. Бе сабаб тарк намудни намозҳои бо ҷамоат муҳолифи суннати Пайғамбари Худо Муҳаммад (с) мебошад.

Намози бо ҷамоат чӣ тавр гузошта мешавад?

Пеш аз намози бо ҷамоат имом нияти хондани намоз ва имоматии намози бо ҷамоатро мекунад. Ҳар касе, ки азми хондани намози бо ҷамоатро дорад, бояд дар ният ӯ муайян кунад, ки дар намоз ба имом пайравӣ хоҳад кард.

Ин ҷо дида мебароем, ки намози бо ҷамоати фарзи пешин чӣ гуна гузошта мешавад.

1. Аввал ният мекунем: “Ният кардам бигзорам чор рақъат намози фарзи пешинро, вақте ки бар ман аст, рӯй овардам ба Қибла, Қиблаи ман ҷиҳати Каъба, иқтидо кардам ба имоми ҳозир истода, холисан ли-л-Лоҳи Таъоло”

2. Баъди Такбири таҳримаи имом, муқтадиён пас аз имом онро бо овози паст такрор мекунад. (Ҳамин тариқа, намозгуорон пас аз имом тамоми такбирҳои имом гуфтаро пеши худ такрор мекунад).

3. Баъд дастҳоро ба ҳам пайваста дуои “Субҳонака”-ро паст хонда ором меистанд. Дар давоми рақъатҳои минбаъда дар ҳолати қиём ҳеҷ кас аз муқтадиҳо дигар чизе намегӯяд. (Дар дигар намозҳои ҷаҳрия баъди сураи “Фотиҳа” намозгузорони паси сари имом бо овози паст “Омин” мегӯянд).

4. Дар вақти рукӯъ ҷамоат се маротиба бо овози паст “Субҳона Раббия-л-ъазим” мегӯяд. Имом “Самиъа-л-Лоҳу ли ман ҳамидаҳ” гуфта, рост мешавад ва онҳое, ки аз паси сари ӯ намоз меҳонанд, боло шуда, пеши худ мегӯянд: “Раббано лака-л-ҳамд”.

5. Ҷамоат ҳангоми сучуд пеши худ “Субҳона Раббия-л-аъло”-ро се маротиба меҳонад.

6. Дар вақти ҷалсаи аввал имом ва муқтадиҳо бо овози паст “Ат-таҳиёт”-ро меҳонанд, дар вақти ҷалсаи охир бошад “Ат-таҳиёт”, “Салавот” ва дуои “Аллоҳуммағфирлӣ”-ро меҳонанд ва пас аз имом ба тарафи рост ва чап салом медиҳанд.

Шахсони бо ҷамоат намозгузоранда дар вақти такбир, рукӯъ ва ростшавии минбаъда, дар вақти сачда ва ростшавии баъди сачда ва инчунин ҳангоми “салом” додан бояд имомро пайравӣ намоянд ва на аз ӯ пеш гузаранд ва на аз ӯ ақиб монанд.

Агар мо аз намози боҷамоат ақиб монда бошем, чӣ тавр онро анҷом медиҳем?

Агар шахси ақибмонда фурсат ёфта, ният кард, такбир гуфта, пеш аз рост шудан имом аз рукӯъ, рукӯъ намуд, дар ин ҳолат рақъати хондаи ӯ ба ҳисоб гирифта мешавад.

Он шахсоне, ки дар рақъати дуввум ҷамоатро дарёфтанд, ният карда, такбир гуфта, аз паси имом ўро пайравӣ мекунад. Дар ҷалсаи охир фақат “Ат-таҳиёт”-ро меҳонанд, баъд чун имом ба тарафи рост салом дод, “Аллоҳу Акбар” гуфта, салом надода аз ҷалса бармеҳезанд, то ки мустақилона он як рақъати бо имом нахондари ба таври зерин гузоранд:

Якум рақъат

- *Субҳонака
- *Аъзу...Бисмиллоҳ
- *Сураи “Фотиҳа”
- *Як сура
- *Рукӯъ
- *Сучуд
- *Нишастани охир
- Ат-таҳиёт
- Салавот
- Аллоҳумағфирлӣ
- *Салом

Он шахсе, ки дар рақъати сеюм ҷамоатро дарёфт кард, ният карда, такбир гуфта, аз паси имом ўро пайавӣ мекунад. Дар ҷалсаи охир фақат “Ат-таҳиёт”-ро меҳонанд. Сипас, чун имом ба тарафи рост салом дод, “Аллоҳу Акбар” гуфта, салом навода, бармехезанд, то ки ду рақъати бо имом нахондари ба ин тарз гузорад:

Агар мо дар рақъати ҷаҳорум ба ҷамоат пайвастем, бо имом яқоя рақъати чорумро мегузорем ва дар ҷалсаи охир танҳо “Ат-таҳиёт”-ро меҳонем. Сипас, чун имом ба тарафи рост ба салом додан шурӯъ намуд, “Аллоҳу Акбар” гуфта, бармехезем ва бо тарзи зерин боқимондаи намозро ба ҷо меорем:

Рақъати аввал	Рақъати дуввум	Рақъати сеюм
*Субҳонака	*Бисмиллоҳ	*Бисмиллоҳ
*Аъзу...Бисмиллоҳ	*Сураи “Фотиҳа”	*Сураи “Фотиҳа”
*Сураи “Фотиҳа”	*Як сура	*Рукӯъ
*Як сура	*Рукӯъ	*Сучуд
*Рукӯъ	*Сучуд	*Нишастани охир
*Сучуд		-Ат-таҳиёт
*Нишастани аввал		-Салавот
-Ат-таҳиёт		-Аллоҳумағфирлӣ
		*Салом

Агар мо дар рақъати сеюми намози шом ҷамоатро дарёфтем, баъд аз он ки имом салом дод, бархоста ду рақъати боқимондари бо тарзи зерин адо мекунем:

Агар шахси ақибмонда баъд аз он, ки имом аз рукӯи рақъати охир рост шуд, ворида намоз гардид, дар ин сурат пас салом додани имом аз ҷой бархоста ҳамаи рақъатҳои намозро мустақилона ба ҷо меорад.

Дар намози бо ҷамоат шахс дар он сурат намозро дарёфта ҳисобида мешавад, ки агар ӯ ба намоз то вақти имом ба салом додан шурӯъ намудан, ворида намоз гардида бошад.

Шахси ақибмондае, ки намозро дарёфтааст, баробари шахсоне, ки аз аввали намоз то охири намоз аз паси имом намоз хондаанд, савоб мегирад.

Рақъати аввал	Рақъати дуввум
*Субҳонака	*Бисмиллоҳ
*Аъзу...Бисмиллоҳ	*Сураи “Фотиҳа”
*Сураи “Фотиҳа”	*Рукӯъ
*Як сура	*Сучуд
*Рукӯъ	*Нишастани охир
*Сучуд	-Ат-таҳиёт
*Нишастани аввал	-Салавот
-Ат-таҳиёт	-Аллоҳумағфирлӣ
	*Салом

НАМОЗҲОИ БО ҶАМОАТ

А. НАМОЗИ ҶУМЪА

Рӯзи ҷумъа барои мусалмонон рӯзи муборак мебошад. Дар ин рӯзи сайид мардон таҳорат намуда, либосҳои зебо пӯшида ба сӯи масҷид равон мешаванд. Дар ин рӯз бародарони ҳамдин ҷамъ мегарданд ва намози ҷумъаро бо ҷамоат мегуздоранд.

Намози ҷумъа аз чанд рақъат иборат аст ва дар кадом вақт гузошта мешавад?

Дини мубини Ислом ба мусалмонон таълим медиҳад, ки чун вақти намоз фаро расад, ҷамаи корхоро як тараф гузошта, аз паи ба ҷо овардани намоз бошанд.

Барои барпо намудани намози ҷумъа имом ва ақалан ҷамоати на камтар аз се нафар лозим аст.

Ин намоз аз 10 рақъат иборат буда, дар рӯзи ҷумъа, дар вақти намози пешин барпо гардида, онро иваз мекунад. Шахсони намози ҷумъаро бо сабабе тарк намуда, баъди анҷоми намози ҷумъа ба ҷои он намози пешинро меҳонанд. Намози ҷумъа танҳо бо ҷамоат хонда мешавад.

Барои кӣ намози ҷумъа фарз мебошад?

Намози ҷумъа барои мардони солим ва ба синни балоғат расида фарз мебошад.

Барои кӣ намози ҷумъа фарз нест?

Намози ҷумъа барои занон, бачаҳо, беморон ва парасторони беморон, мусофирон, дар озодӣ набудагон ва маъҷубон (шал, кӯр) фарз нест. Агар ин одамон ба ҳар ҳол ин намозро гузорад, намози онҳо қабул гардида, ҳисобида шуда, намози пешин аз зимаи онҳо соқит мегардад.

Шароити ба ҷо овардани намози ҷумъа:

1. Дар вақти намози пешин гузошта шавад.

2. Пеш аз барпо гардидани намоз хутба хонда мешавад.

3. Ҷое, ки намози ҷумъа барпо мешавад, бояд барои ҷама дастрас бошад.

4. Ба ғайр аз имом на камтар се нафар мард, бояд ҳозир бошанд.

5. Бояд, ки имом аз роҳбарияти динии мусалмонони ин маҳал иҷозати гузаронидани намози ҷумъаро дошта бошад.

Аллоҳ таъоло мефармояд:

«Эй мӯъминон, чун дар рӯзи ҷумъа азон барои намоз дода шавад, пас, ба сӯи ёд кардани Худо бишитобед ва хариду фурӯшро бигузored! Агар медонед, ки барои шумо беҳтар аст»

(Сураи Ҷумуъа, 9)

Аллоҳ таъоло мефармояд:

«Ва чун намоз тамоми карда шавад, дар замин пароканда шавед ва фазли Худоро бичӯед ва Худоро бисёр ёд кунед, то бошад ки растагор шавед!»

(Сураи Ҷумуъа, 10)

Пайғамбари Худо Муҳаммад (с)гуфтааст:

«Агар аз гуноҳҳои кабира канорагирӣ кунед, намози панҷвақта кафорати гуноҳҳои сағираи байни намозҳо, пас намози ҷумъа барои гуноҳони байни ду намози ҷумъа кафорат мегардад.»

(Муслим, Таҳорат 14)

Намози ҷумъаро мо чӣ гуна барпо медорем?

- ✿ Баъди азони вақти намози пешини рӯзи ҷумъа аввал 4 рақъат намози суннат гузошта мешавад.
- ✿ Ин намоз чун намози суннати пеш аз намози фарзи пешин хонда мешавад.
- ✿ Баъд имом барои хондани хутба ба минбар мебарояд.
- ✿ Сипас азони дуюм хонда (дода) мешавад.
- ✿ Баъд аз он имом аз ҷой хеста, рост истода худба мехонад. Ҷамоат ором нишаста хутбаро гӯш мекунанд, ки хондан ва шунидани он фарз мебошад.
- ✿ Баъди анҷоми хутба иқомат хонда шуда намози ҷумъа шурӯъ мегардад. Ҷамоат аз паси сари имом ният карда, ду рақъат намози фарзи ҷумъаро мехонад. Баъди фарз 4 рақъат намози суннати ҷумъа, ки чун суннати намози пеш аз пешин гузошта мешавад, хонда мешавад.

Б. НАМОЗҲОИ ИД.

Мусалмонон дар як сол ду иди динӣ доранд: Иди Рамазон ва иди Қурбон. Дар рӯзҳои ин ду ид мусалмонон чун нишонаи шукру сипос ба Аллоҳ Таъоло ду рақъат намози идро мегузоранд.

Хондани Намози ид барои кӣ воҷиб аст?

Барои он касоне, ки намози ҷумъа фарз мебошад, намозҳои ид барояшон воҷиб аст.

Намозҳои идро чӣ тавр мегузоранд?

Намозҳои ид тақрибан 45-50 дақиқа пас аз баромадани офтоб барпо карда мешаванд.

Хутбаи намози идро кай мехонанд?

Хутбаи намози идро баъди намоз мехонанд. Хондани хутба дар рӯзҳои ид суннати Пайғамбар (с) мебошад.

Дар ин хутба имом дар бораи маъно ва моҳияти ид сӯҳбат намуда, ба муносибати рӯзи ид ҷамоатро табрик гуфта, оиди он амалҳое, бояд мусалмонон дар рӯзҳои ид анҷом бидиҳанд, таълиму дастур медиҳад. Дар рӯзи ид мусалмонон ҳамдигарро муборакбод намуда, он шахсоне, ки байни худ кинаву адоват доранд, оштии мешаванд.

Такбири ташриқ чӣ маъно дорад?

Калимаҳои такбири ташриқ:

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ
اللَّهُ أَكْبَرُ وَلِلَّهِ الْحَمْدُ

“Аллоҳу Акбар, Аллоҳу Акбар, ло илоҳа иллаллоҳу ва-л-лоҳу Акбар, Аллоҳу Акбар ва лиллоҳи-л-ҳамд”.

Маънои такбири ташриқ “Аллоҳ бузург аст, Аллоҳ бузург аст, нест худое ба ғайри Аллоҳ, Аллоҳ бузург аст ва ҳамаи ҳамду сано махсуси Аллоҳ аст”.

Такбири ташриқ чист ва кай онро меҳонанд?

Такбирҳое, ки дар рӯзҳои Иди Қурбон баъди анҷоми намозҳои фарз гуфта мешаванд, “такбири ташриқ” номида мешаванд. Ин такбирро аз рӯзи Арафа, яъне як рӯз пеш аз Иди Қурбон аз намози бомдод сар карда, то рӯзи чоруми ид, то намози аср, баъди ҳар фарз гуфта мешавад.

Ин такбир барои ҷамоат ва барои ҳар фард дар алоҳидагӣ воҷиб ба ҳисоб меравад. Мардон ин такбирро бо овози баланд, занон бошад пеши худ бо овози паст меҳонанд.

В.НАМОЗИ ҶАНОЗА

Намози ҷаноза дуоест, ки аз барои мусалмони ғавтида хонда мешавад. Намози ҷаноза одатан бо ҷамоат гузаронида мешавад. Ҷамоат барои намози ҷаноза шарт буда наметавонад. Агар ҷанозаро як нафар мард ва як нафар зан гузошта бошанд, пас фарз ба ҷо оварда мешавад.

Мақоми намози ҷаноза мувофиқи нишондоди шарият чист?

Намози ҷаноза фарзи кифоя мебошад. Матлаби сухани мазкур ин аст, ки ин намоз ба ҳар як мусалмон, ки аз майит хабар дошта бошад, фарз аст. Лекин агар аз ҷумлаи онҳо чанд нафар барои адои намози ҷаноза иқдом намоёнд, фарз аз зиммаи ҳама соқит гардад. Вале, агар мусалмонҳо аз намози ҷаноза оғаҳи дошта, касе аз онҳо ба намози ҷаноза ҳозир нагардад, дар он сурат масъулият ва гуноҳ барои анҷом надодани фарз бар зиммаи ҳамаи мусалмонони дар он маҳал буда, гузошта мешавад.

Намози ҷаноза чигуна барпо карда мешавад?

Дар намози ҷаноза рукӯъ ва суҷуд вучуд надорад. Дар ин намоз ният ва чор такбир мавҷуд аст.

Тобутро бо ҷасади майит дар назди ҷамоат мемонанд ва имом рӯ ба рӯи синаи он меистад. Ҷамоат аз паси сари имоми рӯй ба сӯи қибла ниҳода саф мегиранд.

Дар ният муайян намудани ба кӣ ҷаноза хонда мешавад, шарт ва зарур мебошад.

Ният кардам, бигзорам ҷаҳор такбироти салоти ҷанозаро, сано мар Худоро, дуруд мар Муҳаммади Мустафоро, савобашро бахшидам мар ин майити мутавафоро, вақте ки бар ман аст, рӯй овардам ба қибла, қиблаи ман ба ҷиҳати Каъба, иқтидо кардам ба имоми ҳозиристода, холисан ли-л-Лоҳи Таъоло”.

Баъди анҷоми ният имом бо овози баланд, ҷамоат бошад бо садои паст “Аллоҳу Акбар” меғоянд ва ин такбири аввал мебошад, сипас чун дар дигар намозҳо дастҳо гузошта мешаванд. Имом ва ҷамоат бо овози паст дуои “**Субҳонака**”-ро меҳонанд. Сипас, дастҳоро набардошта имом бо овози баланд ва дигарон бо овози паст “Аллоҳу Акбар” - такбири дуввумро меғоянд. Сипас, имом ва ҷамоат бо овози паст “**Салавот**”-ро меҳонанд. Ҳамин тавр, дастҳоро набардошта, такбири сеюмро меғоянд. Сипас имом ва ҷамоат бо овози паст дуои намози ҷанозаро меҳонанд. (Агар мутавафо мард бошад, дуо барои ин мард, агар он зан бошад дуо барои ин зан, агар писари ноболиғ бошад дуо барои писар ва агар духтари ноболиғ бошад дуо барои духтари ноболиғ хонда мешавад). Агар намозгуздорон ин дуоро надонанд, пас дуои “**Қунут**”-ро меҳонанд. Агар инро ҳам надонанд он вақт дуои “**Раббанно отино**”-ро меҳонанд. Баъд дастҳоро набардошта, такбири чорумро меғоянд, ҳеҷ чиз нахонда аввал ба тарафи рост, баъд ба тарафи чап салом медиҳанд.

Пайғамбар (с) гуфтааст:

Агар ҳар касе, ки ба савобу мағфират боварӣ дорад ва ин чизро аз Аллоҳ таъоло интизор аст, ғавтидаро то (гуристон) ҳамроҳи мекунад, намози (ҷаноза) меҳонад ва дар он ҷо то ўро дафн кардан мемонад, ў бо сабоби дукарата бар мегардад, миқдори ҳар қадами он баробараст бар кӯҳи Ўҳуд. Касе, ки намози ҷанозаро хонда, вале дар маросими дафн иштирок накардааст, ў бошад ба савоби яккарата бармегардад.

(Бухорӣ, Ҷаноза, 59)

Баъди намози ҷаноза ба аҳли оила ва хешу табори шахси ғавтида изҳори тассалият карда, оятҳои Қуръонро тиловат карда, савоби онро ба рӯҳи шахси ғавтида мебахшанд.

Пайғамбар (с) гуфтааст: *“Ҳар касе, ки ба савобу мағфират боварӣ дорад ва ин чизро аз Аллоҳ Таъоло интизор аст, ғавтидаро то (гӯристон) ҳамроҳӣ мекунад, намози (ҷаноза) меҳонад ва дар он ҷо то ўро дафн кардан менамояд, ў бо ду қирот савоб бармегардад, ки миқдори ҳар кадоми он ба кӯҳи Ёҳуд баробар аст. Касе, ки намози ҷанозаро хонда, вале дар маросими дафн иштирок накардааст, бо як қирот савоб бармегардад”.* (Бухорӣ, Ҷаноиз, 59).

Г. НАМОЗИ ТАРОВИҲ

Намози таровиҳ дар моҳи шарифи Рамазон хонда мешавад. Ин намоз аз 20 рақъат иборат мебошад. Намози таровиҳ ҳам барои мардон ва ҳам занони рӯзадор ва онҳое, ки бо сабабҳои беморӣ ва мусофират рӯза нагирифтаанд, суннати муаккада мебошад.

Оё намози таровиҳро дар танҳой хондан мумкин аст?

Пайғамбар Муҳаммад (с) гоҳе танҳо ва баъзан бо ҷамоат меҳонд ва ҳеҷ гоҳ гузоштани онро тарк накардааст. Дар замони хилофати Умар (р) бо ҷамоат гузаронидани

намози таровиҳ шурӯъ гардид, ки он то рӯзҳои мо идома дорад.

Аз ин рӯ намози таровиҳро метавон ҷи дар масҷид ва ҷи танҳо гузошт.

Бо вучуди ин хондани намози таровиҳ дар масҷид суннат мебошад ва барои хондани ин намоз дар ин ҷо савоби бисёр ваъда гардидааст.

Намози таровиҳ кай ва ҷи гуна барпо мегардад?

Намози таровиҳро танҳо баъд аз намози хуфтан мегузоранд. Намози витр одатан дар моҳи Шафи Рамазон баъди намози таровиҳ гузошта мешавад. Дар намози 20 рақъатаи таровиҳ баъди ҳар рақъати дуввум ва ё чаҳорум “салом” дода мешавад. Агар намози таровиҳ чаҳор рақъатӣ хонда шавад, онгоҳ ин намоз ба монанди намози суннати намози пеш аз фарзи пешин гузошта мешавад, яъне баъд ҷаласаи аввал, баъди хондани ду рақъат, дуои “Ат-таҳиёт” хонда мешавад.

Пайғамбар Муҳаммад (с) гуфта аст:

Ҳар шахсе, ки дар моҳи Рамазон таровиҳ меҳонад ва ба моҳи муборак будани он боварӣ дошта, бо умеди гирифтани савоб фақат аз барои Аллоҳ рӯза медорад, ҳамаи гуноҳҳои гузаштааш бахшида мешаванд.

(Муслим Мусофирин 174)

НАМОЗИ БЕМОР

Ҳангоми беморӣ ҷи тавр намоз мегузорем?

Дардини мубини Ислом мушкилиест. Офаридагори имкону тавоноии офаридаи Худо ба эътибори гирифта, чунин ибодатро ҳукм намудааст, ки он барои ҳар як инсон дастрас буда, метавонанд сари вақт намозхояшонро хонанд. Агар мо бо сабаби беморӣ рост истода натавонем, бояд намозхоямонро дар ҳолати нишаста адо намоем. Агар бемор нишаста натавонад дар ин сурат намозро ба паҳлӯ дароз шуда, ё дароз кашида, рукӯъ ва сучудро бо ҳаракати сар анҷом медиҳад. Агар ин ҳам ғайри имкон бошад, дар ин ҳол ҳаракатҳои

намоз (рукӯъ ва сучуд)- ро бо ишораи чашм ба ҷо меорад.

Агар имкони ҳам намудани тан набошад, пас рукӯъ ва сучудро бо ҳам намудани сар анҷом медиҳанд. Бо чунин тарз ба ҷо овардани рукнҳоро имо ва ишора меноманд.

Дар ҳолате ки мо намозро ҳатто бо имову ишора ҳам хонда наметавонем, ҷи бояд кард?

Агар ҳатто имкони ишораи чашм ҳам надошта бошем, онгоҳ намозро дар дил мегузорем ва ё онро чун қарз барои вақти дигар монда, баробари шифо ёфтани онро адо менамоем.

НАМОЗИ МУСОФИР

Мо кай мусофир ҳисобида мешавем?

Мо агар аз ҳудуди шаҳри таваллуд ё иқомати худ ба мақсади сафар хориҷ гашта, (масофаи на кам аз 18 соат роҳро бо тариқи пиёда, қадами миёна) аз 90 км бешар масофаро тай намуда, бо мақсади камтар аз 15-рӯз истоданро ният кунем, мусофир ҳисобида мешавем.

Мусофирии мо аз кай шурӯъ гардида ва кай анҷомёфта ҳисобида мешавад?

Мо замоне, ки аз ҷои доимии истиқоматамон берун шудем, мусофир ба шумор рафта, вақте ки ба маҳали зист расидем, мусофир ҳисобида намешавем.

Дар роҳ мо чӣ тавр намоз мегузорем?

Роҳи сафар мушкилоти ба худ хоссеро дорад, аз ин рӯ ди ни Ислом ба мусофир баъзе сабӯкиҳоро дода аст. Намозҳои фарзи аз чор рақъат иборат бударо (пешин, аср ва хуфтан) мусофир қаср (яъне ду рақъатӣ) меҳонад. Намозҳои фарз аз ду се рақъат (бомдод, шом) иборат буда, қаср хонда намешаванд. Агар вақти мо маҳдуд бошад, мо метавонем намозҳои суннатро нахонем. Агар мусофир барои гузоштани намозҳои суннат вақт дошта бошад, ӯ ин намозҳоро кӯтоҳ накарда пурра меҳонад.

Дар сафар мо намозҳои бо ҷамоатро чӣ гуна мегузорем?

Агар мусофир пушти сари имоми муқим намоз хонад, тамом бихонад.

Агар имом мусофир бошад, он касони муқиме, ки аз паси сари ӯ нияти намоз намудаанд, чӣ гуна намоз мегузоранд?

Агар имом мусофир бошад, пас аз хондани ду рақъат салом дода намозро тамом мекунад ва муқтадиёни муқимӣ бидуни салом додан баланд шаванд ва ду рақъати дигарро бихонанд.

БАЁНИ НАМОЗҲОИ ҚАЗО

Намози қазо чист?

Намозе, ки баъд аз гузоштани вақташ хонда мешавад, онро намози “қазо” мегӯянд.

Мақоми намози қазо мувофиқи нишондоди шариат чист?

Намозе, ки дар вақташ гузошта мешавад онро намози “Адо” меноманд. Ба сифати қарз ҳамаи намозҳои фарз ва витри воҷиби дар вақташ нахондари адо намудан, фарз мебошад. Дар вақташ беузр нахондани намоз гуноҳи азим ҳисобида мешавад. Агар чунин шуда бошад, бояд тавба кард.

Намози қазо чӣ тавр гузошта мешавад?

Фарзи намози бомдод ҳамроҳи суннаташ бояд то ними рӯзи (то он вақте, ки офтоб ба қиём нарасида бошад) ҳамон рӯз хонда шавад. Намозҳои суннати бомдоди қазогардидаи рӯзҳои гузашта, қазо гузошта намешаванд. Қазоии намозҳои фарз ва витри воҷиб хонда шуда, намозҳои суннат қазо хонда намешаванд.

Нияти гузоштани намози қазо чӣ гуна мебошад?

Нияти намози қазои пешин чунин аст: “Ният кардам бигзорам чор рақъат қазои фарзи намози имрӯзаи пешинро, вақте ки бар

ман аст, рӯй овардам ба қибла, қиблаи ман ба ҷиҳати Каъба холисан ли-л-Лоҳи Таъоло”.

Агар қазоҳои намоз бештар бошад ва намозгузор надонад, ки барои кадом рӯз қазои намозро хонад, дар ин сурат ӯ метавонад чунин ният кунад: “Ният кардам бигзорам ду рақъат қазои намози фарзи бомдоди (аввалро ё охирро) вақте, ки бар ман аст, рӯй овардам ба қибла, қиблаи ман ба ҷиҳати Каъба холисан ли-л-Лоҳи Таъоло”. Барои гузоштан қазои дигар намозҳо,

масалан пешин аср ва хуфтан низ чунин ният карда мешавад.

Намозҳои қазоиро кай мегузоранд?

Барои барпо намудани намозҳои қазой вақти муайяне нест. Онро дар ҳар вақт, чӣ рӯз ва чӣ шаб гузошта мешавад. Ба ғайр аз вақтҳои макрӯҳ, ки ҳангоми тулӯи офтоб, ғуруби офтоб ва қиёми он ҳеҷ гуна намоз хонда намешавад.

Шайтон моро аз намоз дур мекунад

Намоз ибодати бузург ба шумор меравад ва алббата шайтон сайъ мекунад то ки ҳушу ёди моро аз намоз дур гардонад. Ҳангоме ки вақти намоз фаро мерасад ва мо мехоҳем, ки барои хондани намоз омодагӣ бинем, шайтон ноаён ба назди мо меояд ва пичирос мезанад: “Ҳоло вақт ҳаст. Ту ҳоло кори бисёре дорӣ... Ба онҳо машғул шав... Чӣ хел монда шудай аз хоб сер накардаӣ, ҳоло камтари дигар хоб кун”. Ҳамин тавр, ӯ моро аз роҳ мезанад ва намегузорад, ки мо намозамонро дар вақташ бе қазо қардани он хонем.

Баъзан, ӯ бо воситаи одамони дигар ин корро анҷом медиҳад, то ки мо намозамонро тарк кунем. Вақте ки мо дар миёни одамон бошем, ӯ чунин фикрро ба мо талқин мекунад: “Ҳоло вақт аст. Ту чизе гуфтан мехоҳӣ, то ба охир онро бигӯӣ... Боз ба рафиқат сӯҳбат намо. Вақте ки ӯ рафт, баъд намозатро мехонӣ”. Агар дар ин ҳолат мо чунин андеша кунем: “Аз барои Аллоҳ Таъоло ҳатман бояд намоз гузошт. Чӣ қадаре ки пештар хонем, ин ҳамон қадар хуб аст” ва намозро барпо намуда, онро дар вақташ адо намоем, ҳамин тавр бар шайтон ғолиб мебароем.

Яке аз роҳҳое, ки бештар шайтон истифода мекунад, ин кӯшиши ҳар чӣ зудтар ба охир расонидани намоз

мебошад. Ӯ моро маҷбур месозад, ки шитоб кунем: “Ту корҳои зиёде дорӣ, ки бояд онҳоро ба охир расонӣ. Шитоб кун то зудтар намоз анҷом ёбад”. Вай ба хоҳири мо ҳамаи он корҳоеро мерасонад, ки бояд мо онҳоро зудтар анҷом диҳем ва сайъ мекунад, ки мо ҳарчӣ зудтар намозро тамом кунем, гӯё мо тамоман вақт надошта бошем. Дар асл бошад, агар мо ба ҳаёти ҳаррӯзаи худ нигарем, бе ягон мушкили мебинем, чӣ қадар вақтро мо беҳуда мегузаронем.

Барои он ки шайтон моро аз намоз боздорад, ӯ чунон макру ҳилаеро истифода мекунад, ки ҳатто мо тассавур карда наметавонем. Шайтон ба назди одами камбағал ва нодор омада ӯро талқин мекунад: “Намоз на аз барои шумост. Вай барои онҳоест, ки Аллоҳ ба онҳо неъмату сарват додааст”. Беморонро низ мегӯяд: “Намозро як сӯ гузор, Аллоҳ гуфтааст: “Барои беморон душворию вазнинӣ нест. Вақте ки сиҳат шудӣ, он вақт бисёр намоз мегузорӣ”. Ҳамин тавр ӯ сайъ мекунад, то ки инсон намозҳояшро тарк кунад. Ба ҳар як инсон ӯ бо тарзу усули гуногун вобаста ба вазъу ҳолати он таъсири худро мерасонад.

Барои халос гардидан аз шарри шайтон беҳтарин васила ҳамеша ботаҳорат будан ва чун вақти намоз расид, ба ҷо овардани он мебошад.

САЧДАИ САҲВ

Сачдаи саҳв чист?

Ҳар гоҳ як воҷиб, ё якчанд воҷиб аз намоз ба фаромӯшӣ тарк шавад ва дар намоз ба ёд ояд, барои ҷуброни нуқсони намоз ба ҷо овардани сачдаи саҳв (зарур) воҷиб мегардад. Масалан: Агар дар намози витр хондани дуои Қунут, ё ин ки хондани сура баъди “Фотиҳа” фаромӯш гардида бошад, барои ҷуброни ин хатоҳо ба ҷо овардани сачдаи саҳв ҳатмист, яъне воҷиб аст.

Дар кадом ҳолатҳо сачдаи саҳв воҷиб мегардад?

1. Агар аз рӯи фаромӯшӣ дар адои яке фарзҳои намоз таъхир карда шавад, ба ҷо овардани сачдаи саҳв лозим мегардад.

2. Агар яке аз воҷиботи намоз, бо сабаби фаромӯшӣ ба ҷо оварда нашавад, ё ин ки дар вақташ иҷро нагардад, барои ҷуброни ин хатоҳо ба ҷо овардани сачдаи саҳв ҳатмист, яъне воҷиб аст.

Намунаҳо барои ба ҷо овардани сачдаи саҳв:

❧ Дар намози чоррақъата, баъди рақъати сеюм нишастан ҷоиз нест. Агар мо ба фаромӯшӣ баъди рақъати сеюм нишаста “Ат-таҳийёт” хондем, дар ин ҳолат ба ҷо овардани сачдаи саҳв лозим мегардад, чунки мо фарз – қиёми рақъати чаҳорумро ба таъхир андохтем.

❧ Агар мо аз рӯи фаромӯшӣ пеш аз сураи “Фотиҳа” сураи дигареро хондем, ба ҷо овардани сачдаи саҳв зарур мегардад, чунки хондани сураи “Фотиҳа” пеш аз замми сура воҷиб мебошад.

❧ Агар баъди сураи “Фотиҳа” хондани сура ё оятҳоро фаромӯш карда, якбора ба рукӯ рафтем, рост шуда замми сура намудан ҷоиз

нест, балки рукӯ ва сучуд намуда, дар охири намоз сачдаи саҳвро ба анҷом мерасонем. Чунки баъди сураи “Фотиҳа” хондани сура, ё оят амри воҷиб мебошад

❧ Агар мо дар намози витр хондани дуои “Қунут”-ро фаромӯш карда, ба рукӯ рафтем, дар ин ҳол мо набояд барои хондани дуои “Қунут” ва ба ҷо овардани такбир бозгашт намоем. Мо бояд намозро мувофиқи тартиб идома дода, дар охир сачдаи саҳв кунем, зеро хондани дуои “Қунут” дар намози витр воҷиб аст

❧ Агар дар вақти гузоштани намози чаҳоррақъата ҷалсаи баъди рақъати дуюмро фаромӯш кардем ва чун барои хондани рақъати сеюм ба қиём бархестем, нохост ба хотирамон омад, ки нишастанро фаромӯш кардае, дар ин ҳолат бояд мо намозро идома диҳем. Сипас, дар охири намоз сачдаи саҳвро ба ҷо меоварем, зеро баъди рақъати дуюм, дар намози чоррақъата, нишастани аввал ва охир воҷиб мебошад.

Агар мо дар намоз якчанд саҳв карда бошем, бояд чанд сачдаи саҳвро анҷом бидиҳем?

Агар дар намоз чанд саҳв содир гардида бошад ҳам, адои як сачдаи саҳв барои ҳамаи онҳо кофӣ аст.

Сачдаи саҳв чӣ тавр ба ҷо оварда мешавад?

Дар ҷалсаи охир танҳо “Ат-таҳийёт”-ро хонда ба ҳар ду тараф салом медиҳад. Сипас “Аллоҳу Акбар” гуфта, сачда намуда ва се маротиба “Субҳона Раббия-л-аъло” мегӯяд, баъд ба ҷалсаи байни сачда менишинад ва боз “Аллоҳу Акбар” гуфта сачда мекунад ва боз се маротиба “Субҳона Раббия-л-аъло” мегӯяд. Сипас, “Аллоҳу Акбар” гуфта ба ҷалса мешинад ва “Ат-таҳийёт”, “Салавот”, “Аллоҳуммағфирлӣ”-ро хонда ба ҳар ду тараф салом медиҳад. Ҳамин тавр сачдаи саҳв ба ҷо оварда мешавад.

САЧДАИ ТИЛОВАТ

Сачдаи тиловат чист?

Дар Қуръони карим чанд оят аст, ки бо тиловати ҳар яки он сачда вочиби мегардад. Ин сачдари сачдаи “тиловат” меғӯяд.

Дар Қуръон чанд оят аст, ки баъди онҳо ба ҷо овардани сачдаи тиловат зарур мегардад?

Дар Қуръони карим 14 оят аст, ки бо тиловати ҳар яки он сачда вочиби мегардад.

Ҳукми сачдаи тиловат мувофиқи шариат чист?

Ин сачда бар онҳое, ки ин оятҳоро мехонанд ва онҳое, ки ҳангоми тиловати Қуръон ин оятҳоро гӯш мекунанд вочиби аст. Сачдаи тиловат амалест, ки ба ибодати Аллоҳ мансуб мебошад. Инчунин ба ҷо овардани сачдаи тиловат барои он шахсе, ки тарҷумаи ин оятҳоро хондааст ва ё шунидааст, ҳатмӣ мебошад.

Сачдаи тиловат ҳангоми намоз ҷи гуна ба ҷо оварда мешавад?

Агар дар вақти намоз оятҳои дар охири онҳо сачдаи тиловат буда хонда шавад, дар ин сурат ду роҳи анҷоми он мавҷуд мебошад.

1. Агар баъди оятҳои дорои сачдаи тиловат дигар оятҳо хонда нашаванд, ё ин ки баъди хондани ин оятҳо на бештар аз се оят хонда шавад, онҳо чун намози муқаррарӣ ба ҷо овардани рукӯъ ва сучуд ҳатмӣ мебошад. Дар ин ҳолат сачдаи намоз чун сачдаи тиловат ҳисобида мешавад.

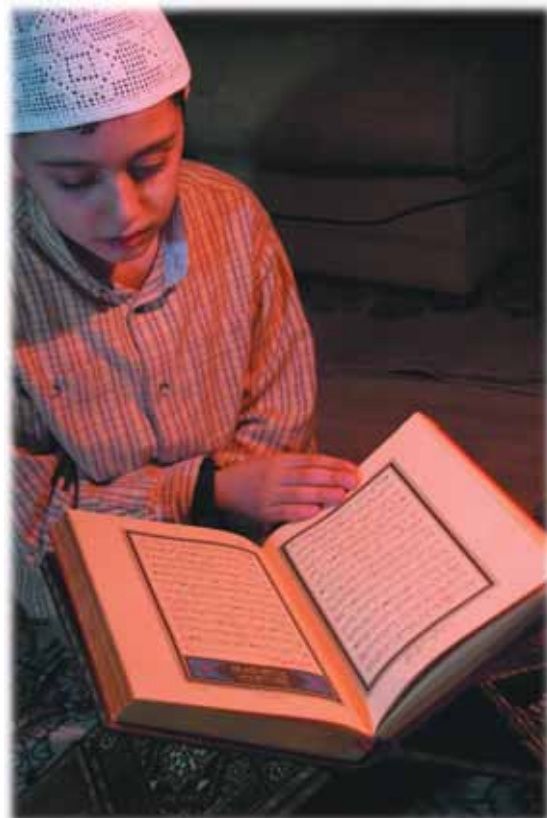
2. Агар пас аз хондани ин оятҳо, мо нияти хондани бештар аз се оятро намоем, онҳо ғавран баъди ояти сачдаи тиловат дошта “Аллоҳу Акбар” гуфта сачдари ба ҷо меорем. Дар сачда се маротиба “Субҳона Раббия-л-аъло” меғӯем. Сипас “Аллоҳу Акбар” гуфта, аз

ҷой бармеҳезем ва хондани Қуръонро идома медиҳем. Баъд намозро мувофиқи тартиби муқарраргардида ба анҷом мерасонем.

Сачдаи тиловат берун аз намоз ҷи гуна ба ҷо оварда мешавад?

Агар мо берун аз намоз як ояти сачдаи тиловатдоштаро хондем, баъди он ба ҷо овардани сачдаи тиловат барои мо вочиби мегардад. Дар ин вақт, дар ҳолат бо таҳорат ва риояи сатри аврат рӯй ба тарафи Қибла истода нияти сачдаи тиловатро мекунем. Дастҳоро набардошта “Аллоҳу Акбар” меғӯем ва сачда намуда “Субҳона Раббия-л-аъло”-ро се маротиба мехонем. Сипас, “Аллоҳу Акбар” гуфта рост истода ва меғӯем: “Ғуфронака Раббано ва илайка-л-масир”.

Сачдаи тиловат як маротиба бе адои “салом” гузашта мешавад.

ДАР КАДОМ ВАҚТ ХОНДАНИ НАМОЗ МАКРӢХ АСТ

Дар кадом вақти шабонарӯзӣ гузоштани намоз макрӢх ҳисобида мешавад?

Се фосилаи муайяни вақт мавҷуд мебошад, ки гузоштани намоз макрӢх аст. Дар ин вақт ягон намоз (фарз, воҷиб, суннат, ҷаноза ва қазо) ва сачдаи тиловат ба ҷо оварда намешавад.

1. Ҳангоми тулӯи офтоб, ки тахминан баъд аз баромадани офтоб 45 дақиқа давом мекунад. (Вақте ки тулӯи офтоб шурӯъ мешавад, дар ин вақт хондани намози бомдод макрӢх аст. Баъди гузаштани ин вақт хондани намози қазой ҳатмӣ мебошад).
2. Ҳангоми заволи офтоб, ки тахминан 45 дақиқа давом карда, он вақти намоз пешин ба охир мерасад.
3. Ҳангоми ғуруби офтоб, ки тахминан вақти пурра нишастани офтоб 45

дақиқа давом мекунад. (Дар ин вақт фақат хондани намози аср мумкин аст).

Оё вақте ҳаст, ки дар муддати он гузоштани намозҳои нафл макрӢх ҳисобида шавад?

Дар шабонарӯз ду фосилаи вақте мавҷуд аст, ки дар онҳо хондани намозҳои фарз, воҷиб, ҷаноза ва қазой ва анҷом додани сачдаи тиловат мумкин буда, вале хондани намозҳои нафл макрӢх мебошад:

1. Вақти намози бомдод, аз субҳ то тулӯи офтоб хондани ҳама гуна намозҳои нафл макрӢх мебошад.
2. Баъди фарзи намози аср то адои намози шом, дар ин вақт хондани намози нафл макрӢх мебошад.

НАМОЗҲОИ МАН

Ба ҳаёлам овози бибиям омад:

- Писарам, чаро намозхоятро ин қадар дер меҳонӣ?

Бибиям қариб ҳафтодсола буд. Ба ин нигоҳ накарда, бо шунидани овози азон ӯ дарҳол чолокона аз ҷой бархоста таҳорат мекард ва намоз мегузошт. Вале набераи ӯ ҳарчанд кӯшиш мекард, ҳеҷ ба нафси худ ғолиб омада наметавонист. Бинобар ин, ӯ намозхояшро дар охири вақт бо саросемагӣ меҳонд. Ў дар ин бора андешакунон аз ҷой хест, нигоҳаш ба соати деворӣ афтод, то охири намози шом (мағриб) 15-дақиқа монда буд.

Ў бо афсӯс сар ҷунбонида худ ба худ гуфт: «Боз аз намоз дер мемонам». Зуд таҳорат карда, ҳатто дасту рӯяшро пок накарда ба ҳучрааш даромад. Ёро вақти гузаштаистода маҷбур мекард, ки тез-тез намозашро хонад. Баъди адои намоз, ҳангоми тасбеҳ гардонида боз бибияш ба ёдаш омад.

- Агар ӯ маро медид, эҳтимол меранҷид, фикр мекард ӯ худ ба худ.

Ў бисёр бибии худро дӯст медошт... Ин зани олиҳимат чунон намоз меҳонд, ки яқин бошандагони осмон бо вачд ёро тамошо мекарданд. Ў бо чунон хоксорию фурӯтанӣ намоз меҳонд, ки ҳатто рангу рӯи ӯ дигар мешуд. Писарак дар бораи бибияш фикр карда истода, ким чихел худахро ба таври дигар ҳис намуд. Дар он рӯз ӯ бисёр монда шуда буд, мисли он, ки бори гароне дар дӯш дорад ва он ҳар лаҳза ёро пахш мекарда бошад. Баъди адои намоз дуо хонда, пас аз рӯи одат сарашро дар болои ҷойнамоз ҳам намуда, онро дар миёни дастҳояш гирифт. Ў ҳамин тавр баъди намоз дар ҳамин ҳолат каме фикр карданро дӯст медошт. Ў чашмонашро пӯшид.

- Чӣ хел ман монда шудаам, - андешид ӯ ва мисли ин ки ба кучое фурӯ рафт...

Ў Рӯзи Қиёматро дид. Гурӯҳи зиёди одамон ба сӯи додгоҳ мерафтанд. Ҳама ҷо пур аз одам буд. Қисме аз тарс чун ях шах шуда монда буданд. Қисми дигар ин тарафу он тараф давида, гӯё чизеро ё касеро мекофтанд. Бисёриҳо ба зону зада сарҳои худро ҳам карда буданд.

Дилаш чунон мезад, ки гӯё ҳоло аз сина берун меҷаст, баданашро арақи хунук фаро гирифт.

Ў дар ҳаёти худ дар бораи Рӯзи ҷазо саволу ҷавоб, тарозуи аъмол бисёр чизҳо шунда буд. Ва ҳамаи ин, ба вижа саволу ҷавоб, асоси ҷаҳонбинии ӯ буданд. Лекин ӯ ҳеҷ ба худ тасаввур намекард, ки то чӣ андоза интизории ҳисобот дар он рӯз вазнин ва чӣ қадар ва даҳшатнок аст.

Пурсишу ҳисобот идома меёфт. Дар ин вақт номи ёро гирифтанд. Ў худро гум карда ба чор тараф нигоҳкунон бо овози ларзон пурсид.

- Шумо маро даъват кардед?

Одамон каме ба ду тараф ақиб рафта, ба ӯ роҳ кушоданд. Ду нафар аз дастони ӯ гирифтанд. Маълум буд, ки онҳо вазифаи худро иҷро мекарданд.

Ў ҳайратзада аз мобайни гурӯҳи одамон гузашт. Ёро ба марказ оварданд. Фариштаҳо дар ду тараф аз ӯ дур шуданд, ҳамаи зиндагии ӯ аз пеши чашмонаш ҳамчун синамо дар экран гузаштанд.

«Шукри Аллоҳ, - андешид ӯ, - ки чашм ба олам кушода дар байни одамони нақӯкор ва худотарс афтодаам».

Падарам ҳамеша ба мулоқоти одамоне мерафт, ки онҳо ба ислом хизмат менамуданд, ба камбизоатону дармондагон кӯмак мерасонд, кӯшиш менамуд, ки дар бораи ислом бо одамон бештар сӯҳбат кунад. Модарам ба меҳмонон, ки ба манзили мо зуд-зуд меомаданд, меҳрубонӣ менамуд, ҳамеша дастурхон паҳн мекард.

«Худи ман ҳам дар ҳамин роҳ будам. Кӯшиш менамудам, ки барои саодатманд шудани одамон хизмат кунам. Сайъ мекардам, ки дар бораи Парвардигор ба одамон ҳикоят кунам. Ҳамаи фарзхоро иҷро менамудам. Худро аз ҳаром дур мегирифтам».

Ашк аз нӯги миҷгонаш чакида ба рухсорааш мерехт: «Ман Офаридагори худро дӯст медорам», - андеша кард ӯ. Вале андешаи дигар ӯро азият медод: «Ҳар коре, ки накунам барои хизматӣ ӯ ва барои ба Ҷаннат рафтан боз ҳам кам аст». ӯ эҳсос менамуд, ки умеи ягонааш раҳмати Парвардигор мебошад.

Талабот вазнин буд. Пурсупос давом дошт. Баданаш арақшор гашта, меларзид. ӯ чашмашро аз мизони аъмолаш намеканд. Ниҳоят ба эълон кардани ҳукм оғоз намуданд.

Дар даст қоғаз фариштаҳо ба майдон баромаданд.

Дар ибтидо номи ӯро эълон карданд. Пойҳояш чунон бемадор гаштанд, ки қариб ба замин меафтид. Аз тарс чашмонашро пӯшида, мунтазири хондани ҳукм истод.

Ана, садои фаришта баланд шуд.

Эҳтимол ба гӯшаш садои нодуруст расид?

Номи ӯ ба рӯйхати одамоне афтода буд, ки Дӯзах насибашон гашта буд.

Пойҳояш бемадор гаштанд, ӯ ба зону афтод. «Не-е-е!» - аз умқи қалб фарёд зад ӯ. Сипас тамоми қувваашро ҷамъ оварда рост шуду назди фариштаҳо омада аз онҳо пурсид:

- Чӣ тавр ман ба қатори онҳое афтодам, ки ҷояшон Дӯзах аст? Тамоми умр ман дар байни одамоне будам, ки ба

Аллоҳ хизмат мекарданд. Ҳамроҳи онҳо заҳмат кашидам. Кӯшиш мекардам ба одамон Худоро шиносонам...

Ашк аз чашмонаш беист мерехт.

Вале фариштаҳо аз дасташ гирифтанд. Ёро аз байни издиҳоми одамон ба самти Дӯзах, ки оташаш ба осмон дакка меҳӯрду боиси даҳшат мегашт, кашола намуданд. Пойҳояш ҳаракат намекарданд, гӯё кашола шуда пеш мерафтанд. Ў кӯшиш намуд, ки аз дасти фариштаҳо худашро раҳо кунад.

Наход аз ҷойе кӯмак нарасад?

Наход касе ба ӯ ёрӣ нарасонад?

Бо нолаю зорӣ ва беихтиёр аз забонаш суханони зерин садо доданд:

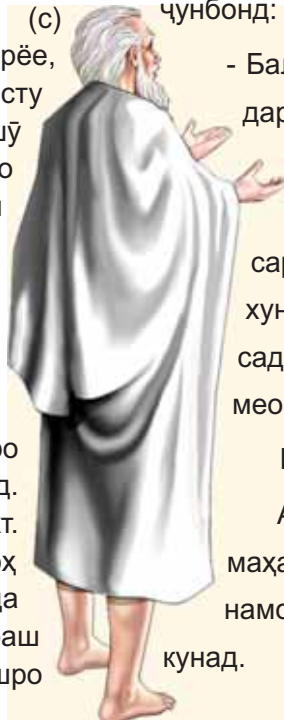
- Хизматҳои ман... Рӯзаи ман... Қуръони тиловат кардаам... Намози ман... Наход ягонтои инҳо маро нараҳонанд?

Нолишаш ба доду фарёд табдил ёфт. Вале фариштаҳои Дӯзах ёро ҳамона кашола мекарданд. Онҳо ба дари Дӯзах наздик шуданд. Сарашро ба қафо гардонд. Ин буд муборизаи ӯ пеш аз афтодан ба вартаи Дӯзах.

Аммо Пайғамбари Худо (с) фармудааст: «Ҳамчунон мисли дарёе, ки аз назди дари хонаатон ҷори асту панҷ маротиба дар он шутошӯ мекунад ва ифлосиҳои баданатонро тоза мекунад, панҷ вақт намоз ҳам одамро аз гуноҳҳо пок месозад».

Наход намозҳои ман маро раҳо наkunанд. Намози ман, намоз, намоз...»

Аммо фариштаҳои Дӯзах ҳаракаташонро суст накарда, ёро ба лаби варта кашида оварданд. Аз гармии оташи Дӯзах рӯяш сӯхт. Бори охирин гашта ба қафо нигоҳ кард. Ашк дар чашмонаш хушк шуда буд. Умедашро аз даст дод. Сараш ба болои синааш афтод ва ҷисماشро ларза фаро гирифт.

Ангуштоне, ки дастонашро медоштанд, кушода шуданд. Яке аз фариштаҳои Дӯзах ёро тела дод. Афтоданашро эҳсос намуд. Ў ба мобайни оташи бепоёни Дӯзах меафтод. Вале ҳанӯз чанд қадам дур наафтода, нафаре аз дасташ дошта гирифт.

Сарашро бардошта, ба боло нигоҳ кард. Мӯйсафеди ришдарозе ёро аз оташ наҷот медод. Мӯйсафед ёро ба боло кашида баровард. Чангу дуди баданашро афшонда ба мӯйсафед нигоҳ кард:

- Шумо кистед?

Мӯйсафед табассум намуд:

- Ман намозҳои хондаи ту ҳастам.

- Вале барои чӣ дер омадед? Шумо дар лаҳзаҳои охирин дасти маро гирифтед. Агар андаки дигар дер мекардед ман ба коми Дӯзах меафтодам.

Мӯйсафед табассумкунон сарашро ҷунбонд:

- Бале, ёд дорӣ, ту ҳам намозатро дар лаҳзаҳои охирини вақташ меҳондӣ?

Ў доду фарёдкунон сарашро боло бардошт. Арақи хуноки пешониашро пок намуд ва садоеро шунид, ки аз самти кӯча меомад.

Ин садои азони хуфтан буд.

Аз ҷойи худ ҷаҳида хесту ба маҳалли таҳорат давид, то барои намози шаб (хуфтан) таҳорат

кунад.

ПАЙҒАМБАРИ МО НАМОЗРО ДҶУСТ МЕДОШТ

Беҳтарин роҳи изҳори ишқу муҳаббат ба Аллоҳ Таъолоро Пайғамбари мо дар намоз медид ва мегуфт: **«Намоз – нури ҷашмони ман аст».**

Ӯ доим намозҳои худро дар вақташ меҳонд. Ӯ дӯст медошт, ки намозро дар аввали вақташ хонад. Ӯ наметасвиронид, ки намоз дертар хонад ва мегуфт:

«Дар адои намоз, дар аввали вақташ лутфу марҳамати Худованд дар охири вақташ бахшиши Худованд аст». (Тирмизӣ, Салот, 13).

Ӯ чунин маънидод мекард, ки Худованд аз ононе, ки намозро дар ватқаш меҳонанд, ризо аст ва касонеро, ки намозро дер меҳонанд, мебахшад.

Ҳангоме ки вақти намоз мебаромад, Пайғамбари Худо (с) ҳамаи корхоро як сӯ гузошта ба сӯи ибодати Аллоҳ мешитофт. Модари тамоми мӯъминон Оиша (а) чунин нақл мекард: «Расули Худо (с) бо мо сухан мегуфт, мо низ бо ӯ сухан мегуфтем. Вале чун вақти намоз мешуд (ва овози азонро мешунид) ҳолаш дигаргун мешуд ва гӯё моро наменихост ва зуд ба сӯи ибодати Аллоҳ мешитофт...». (Фазоилу-л-аъмол, 303).

Ба ғайр аз намозҳои фарзӣ, он Ҳазрат (с) дар вақтҳои ҳолӣ намозҳои нафлӣ низ меҳонд. Агар ӯро чизе хурсанд менамуд, зуд ба намозхонӣ шурӯъ менамуд ва агар ӯро чизе ғамгин менамуд, боз ҳам намоз меҳонд.

Боре Пайғамбар (с) чунон дурудароз намоз хонд, ки пойҳояш варам, намураданд. Модари ҳамаи мӯъминон Оиша (с) пурсид: Эй Расули Худо! Вақте ки ҳамаи гуноҳҳои гузаштаву ояндаи ту бахшида шудаанд, Барои чӣ шумо ин қадар худро азоб медиҳед? Ӯ (с) ҷавоб дод: Эй Оиша! «Оё ман бандии шукргузори Худои худ набошам?»

Пайғамбари ғиромии мо (с) ҳатто дар лаҳзаҳои охири ҳаёти худ намози худро тарк накард. Бемории вазнин тамоми тавоноии ӯро гирифта буд. Ба ин нигоҳ накарда, дар вақти намози зухр ва аср аз ду дасташ ӯро дошта ба масҷид меоварданд ва намози ҷамоатро мегузaronиданд. Ҳатто пеш аз маргаш барои умматони худ мушавваш буд ва мегуфт:

«Пайбанди намозҳои худ бошед! Намозҳои худро нохонда намонед! Аз Худо битарсед дар роия кардани ҳуқуқи ғуломон, занҳо ва бачаҳои худ!» (Абӯдовуд, Адаб, 123-124).

Аллоҳи бузургвор мефармояд:

«Ба аҳли оилаи худ бигӯ, ки намозхонанд ва ҳангоми намозхонӣ сабур бош. Мо аз ту рӯзӣ талаб надорем мо худамон ба ту рӯзӣ медиҳем ва хотимаи хуб (нек) барои парҳезгарон аст».

(Сураи "То-Ҳа", 132)

Пайғамбари ғиромӣ (с) мегӯяд:

«Вақте намоз меҳонед, ҳамчуноне хонед, ки гӯё ин намози охирини шумо бошад. Нагӯ он чизеро, ки фардо аз он пушаймон шавӣ».

(Ибн Моҷа, Зухд, 15)

Пайғамбари гиромии мо (с), ки ҳамаи ҳаёти худро ба фаҳмонидани Ислом ва тарбияи саҳобагони худ бахшида буд, меҳост, ки ҳар яки онҳо намозхояшонро бо қоидаҳояш хонанд, чунки намоз сарчашмаи оромии рӯҳ аст. Абдуллоҳ ибни Равоҳа (р) ҳангоми ҷанг хост, ки бо Расули Худо (с) хайру хуш кунад ва аз ҷудой бо ӯ ғамгин шуда, пурсид.

- Эй Расули Худо! Ба ман насихате кун, ки онро аз худ карда, ҳеҷ гоҳ фаромӯш накунам!

Пайғамбари гиромӣ (с) ба ӯ гуфт:

- Ту фардо ба он ҷойҳое меравӣ, ки дар он ҷо ибодати Худоро кам ба ҷо меоранд. Дар он ҷо бисёр сачда кун ва намоз хон!

МАСЧИДҲО

Масҷид чист?

Масҷид – ҷои муқаддасе аст барои ибодати Худованд. Калимаи «масҷид» дар забони арабӣ маънои ҷои сачдаро дорад. Инчунин бо забони арабӣ масҷидро «Маъбад» меноманд, яъне ҷое, ки дар он ибодату бандагӣ мекунанд.

Мувофиқи дастури дини Ислом барои намозхонӣ, дуо ё дигар ибодатҳо ҷои махсус шарт нест. Дар ҳама ҷо ибодат кардан мумкин аст. Аммо дар баробари ин масҷидҳо бо манораҳои баланди худ далолат ба ин мекунанд, ки дар он ҷо мусулмонон зиндагӣ мекунанд. Савоби намози ҷамоат аз савоби намози танҳохон чандин маротиба бештар аст.

Масҷидҳо ҷойҳои муқаддасанд, ки дар онҳо мусулмонон панҷ вақт намозро бо ҷамоат адо мекунанд ва рӯзи ҷумъа намози ҷумъаро якҷоя меҳонанд.

Қадам хона пеш аз ҳама барои ибодати Худо сохта шудааст?

Дар Қуръон гуфта шудааст, ки аввалин хонае, ки барои ибодати Худованд сохта шуд, ин Каъба мебошад. Каъбаро ҳазрати Одам (а) сохтааст. Баъди гузаштани замоне ҳа зрати Иброҳим ва Исмоил (а) Каъбаро аз нав сохтанд. Дуввумин масҷид дар рӯи замин Масҷидулақсо аст, ки аз тарафи Сулаймон (а) дар Ирусалим сохта шуда буд.

Оё Пайғамбари мо (с) масҷид сохта буд?

Замоне ки Пайғамбари Худо (с) дар Макка зиндагӣ мекард, ибодатхояшро дар Каъба анҷом медод. Вақте ки мусулмонон аз ҷониби мушрикони зери фишор буданд, ӯ Исломо ба саҳобагонаш дар хонае бо номи «Дорул-Арқам» меомӯзонд. Дар он давра Абӯбакр ва дигар саҳобаҳо хонаҳои худро масҷид намуда буданд.

Ҳангоми ҳиҷрат ба Мадина Пайғамбар (с) дар як маконе бо номи Қубо истода фармуд, ки дар он ҷо масҷид созанд. Дар давоми якчанд рӯз масҷиди хурди бе бом сохта шуд.

Баъди ба Мадина расидан, Пайғамбар (с) заминеро харида дар он масҷиде бо номи «Масҷиду-н-Набӣ» (Масҷиди Пайғамбар) сохт. Пайғамбари гиромӣ (с) ҳудаш дар сохтумони ин масҷид иштирок намуда, дар китфони мубораки худ санг мебурд. Ин масҷид чандин бор аз нав таъмир гашта ва масоҳати он васеъ шудааст ва ҳоло низ дар Мадинаи Мунаввара вучуд дорад.

Масҷидҳо чӣ аҳамияте доранд?

Мавҷудияти масҷид дар кучое, ки набошад аз мавҷудияти мусулмонон дар он ҷо шаҳодат медиҳад. Масҷид ҷоест, ки танҳо барои Худо бахшида шудааст. Одамон дар масҷидҳо оромиш пайдо карда бо итминони хотир ибодати Худоро ба ҷо меоранд, дониш меомӯзанд, сӯҳбат мекунанд. Ҳеҷ кас соҳиби масҷид буда наметавонад. Касе, ки масҷидро барои истифодаи худ тасарруф мекунад ва боиси қатъ шудани намозхонии мардум мешавад, гуноҳи бузург ба худ мегирад ва ситамгари бузург ба ҳисоб меравад. Масҷидҳо нишонаи яккахудӣ ва намояндагони Каъба дар рӯи замин мебошанд. Бинобар ин, дар ҷое, ки мусулмонон зиндагӣ мекунанд, онҳо дар он ҷо масҷидҳои бузургу хурд ва зебо месозанд.

Ба ғайр аз намозхонӣ масҷид боз барои чӣ лозим аст?

Масҷид танҳо ҷои намозхонӣ нест. Дар давоми таърих онҳо марказҳои тамаддун буданд. Дар аввалин масҷид – Масҷиду-н-Набӣ, ки дар замони Пайғамбар (с) сохта шуда буд, мактабе бо номи «Суффа» кушода шуда буд, ки маркази таълимоти динӣ ба ҳисоб мерафт. Муаллими он ҳуди Пайғамбарс (с) буд. Масҷиди Пайғамбар (с) марказе буд, ки дар он мусулмонон ҷамъ шуда намоз мехонданд, Қуръон мехонданд, Исломи меомӯхтанд, саволҳои гуногунро муҳокима менамуданд, намояндагони давлатҳои хориҷиро қабул мекарданд, давлатро идора мекардад. Дар оянда мусулмонон дар назди масҷид мадраса (мактаб ва донишгоҳҳо), хобгоҳ барои бенавоён, китобхона, беморхона ва ҳаммом сохтанд. Масҷидҳо маркази таълимот, инкишофи илму маданият ва донишомӯзӣ гаштанд.

Дар масҷид кадом шахсони масъул ҳастанд?

Имом: Калимаи «имом» ба маънои «пешво, роҳбари давлат» буда, шахсро меноманд, ки ба намоз роҳбарӣ мекунад ва роҳбари ҷамоати мусулмонон оиди масъалаҳои динӣ мебошанд. Имоми масҷид на танҳо ба намоз роҳбарӣ мекунад, балки бо донишу ахлоқи худ барои дигарон бояд намунаи ибрат бошад ва барои таълими руҳӣ ва ахлоқии ҷамъият ҷавобгӯ бошад.

Муаззин: Шахсест, ки ҳангоми фаро расидани вақти намоз азон мегӯяд ва дигар вазифаҳоро низ иҷро мекунад.

Воиз: Шахсе, ки дар намозҳои ҷумъа, ид ва рӯзҳои муайяни ҳафта пеш ё баъд аз намоз ба одамон муроҷиат намуда ба онҳо амри маъруф ва наҳйи аз мункар мекунад. Инчунин ба одамон таълимоти динро меомӯзонад, сӯҳбат мекунад, дар курсии масҷид нишаста ба саволҳои мардум ҷавобҳои лозимӣ медиҳад. Воизон дар тарбияи ҷамъият нақши муҳим доранд.

Қаюм: Ин вазифа танҳо дар масҷидҳои калон мебошад. Ин шахс ба тозагӣ ва тартиботи масҷид ҷавобгӯ аст.

Чойҳои махсуси масҷид кадоманд?

Меҳроб: ҷоест, ки имом ҳангоми намози ҷамоат истода намоз меҳонад.

Минбар: ҷое баландест, ки аз он ҷо дар намозҳои ҷумъа ва ид хутба меҳонанд.

Дар ҳолати рӯй ба Қибла истодан, минбар аз тарафи рости меҳроб аст.

Курсӣ: ҷоест, ки аз он ҷо имоми масҷид ё воиз бо ҷамоат сӯҳбат мекунад.

Маҳфили муаззин: ҷоест, ки муаззин иқомат мегӯяд ва намоз меҳонад. Маҳфили муаззин одатан дар масҷидҳои аз ҳама калонтарин буда метавонад.

Меҳроб

Минбар

Курсӣ

Маҳфили муаззин

САВОЛҲО

Дониши худро месанҷем 1

Дурустӣ ва нодурусти гуфтаҳои зерро нишон диҳед.

* Панҷ вақт намоз ҳангоми меъроҷ фарз гардиданд.	☐ ҲА	☐ НЕ
* Намози бомдод 8 рақъат аст: 4 рақъат суннат, 4 рақъат фарз.	☐ ҲА	☐ НЕ
* Намози пешин 10 рақъат аст: 2 рақъат суннат, 4 рақъат фарз, 4 рақъат баъди фарз	☐ ҲА	☐ НЕ
* Намози хуфтан 10 рақъат аст: 4 рақъат суннат, 4 рақъат фарз, 2 рақъат суннати охир.	☐ ҲА	☐ НЕ
* Хондани намози витр фарз аст.	☐ ҲА	☐ НЕ
* Хондани намозҳои ид воҷиб аст.	☐ ҲА	☐ НЕ
* Тоза намудани бадан, либос ва ҷои намоз аз нопокиҳои ба чашм дидашаванда, покизашавӣ аз ҳадас ном дорад.	☐ ҲА	☐ НЕ
* Намози витр пас аз намози хуфтан гузошта мешавад.	☐ ҲА	☐ НЕ
* Пеш аз намози боҷамоат нияти аз паси сари имом гузоштани намоз карда мешавад.	☐ ҲА	☐ НЕ
* Такбири ифтиҳо маъноӣ дар аввали намоз гуфтани “Аллоҳу Акбар”-ро дорад.	☐ ҲА	☐ НЕ

Дониши худро месанҷем 2

Дурустӣ ва нодурусти гуфтаҳои зерро нишон диҳед.

* Иқомат ин даъват дар бораи фаро расидани вақти намоз аст.	☐ ҲА	☐ НЕ
* Дуои Қунут дар рақъати сеюми намози пешин хонда мешавад.	☐ ҲА	☐ НЕ
* Нияти намоз суннат аст.	☐ ҲА	☐ НЕ
* Такбири ифтиҳо дар аввали намоз фарз аст.	☐ ҲА	☐ НЕ

* Хондани дуои “Субҳоника” баъди такбири аввал фарз аст.	☐ ҲА	☐ НЕ
* Ба ҷо овардани сачда дар намоз суннат аст.	☐ ҲА	☐ НЕ
* Ба ҷо овардани сачдаи сахв баъд аз сахв воҷиб аст.	☐ ҲА	☐ НЕ
* Дар ҳолати зарурияти қазои ҳоҷат гузоштани намоз ҳаром аст.	☐ ҲА	☐ НЕ
* Дар вақти намоз хӯрдану ошомидан макрӯҳ аст.	☐ ҲА	☐ НЕ
* Агар ҳангоми намоз аз Каъба рӯй гардонидан, намозро ботил мекунад.	☐ ҲА	☐ НЕ

Дониши худро месанҷем 3

Дурустӣ ва нодурусти гуфтаҳои зеро нишон диҳед.

* Пеш аз намози ҷумъа бояд хутба хонда шавад.	☐ ҲА	☐ НЕ
* Дар як сол ду ид аст: ба охир расидани моҳи шарифи Рамазон-Иди Рамазон ва иди Қурбон.	☐ ҲА	☐ НЕ
* Такбири баъди намозҳои фарз дар рӯзҳои иди Қурбон такбири –ташриқ ном дорад.	☐ ҲА	☐ НЕ
* Мусофир ба ҷои се рақъат намоз дар сафар ду рақъат намоз меҳонад.	☐ ҲА	☐ НЕ
* Дар вақти тулӯъ ғуруб ва заволи офтоб ягон намоз хондан мумкин аст.	☐ ҲА	☐ НЕ

Худро месанҷем 1

1. I. Дар намоз мо бо тариқи беҳтар Аллохро ёд мекунем.

II. Намоз Рӯзи Қазоро ёдрас мекунад

III. Бо гузоштани намоз тани худро мустаҳкам мегардонем

IV. Намоз моро аз гуноҳ пок мегардонад

Кадоме аз ин гуфтаҳои дар боло овардари намоз насиби мо мегардонад

а) I-II - III

б) I- II -III

в) II-III-IV

г) I-III -II

2. Дар кадом шаб намози панҷвақта фарз гардид?

а) Шаби Меъроҷ

б) Шаби Қадр

в) Шаби Мавлуд

г) Шаби Рағоиб

3. Кадоме аз инҳо шарт барои гузоштани намози фарз ба ҳисоб намеравад?

а) Бо ақл будан

б) Меҳнатдӯстӣ

в) Ба балоғат расидан

г) Мусалмон будан

4. Кадоме аз ин намозҳо воҷиб аст?

а) Намози пешин

б) Намози витр

в) Намози шом

г) Намози ҷумъа

5. Кадоме аз намозҳо суннат аст?

а) Намозҳои ид

б) Намози витр

в) Намози таровиҳ

г) Намози ҷаноза

6. Кадоме аз ин намозҳо фарз аст

а) Намозҳои ид

б) Намози ҷаноза

в) Намози витр

г) Намози таҳаҷҷуд

7. Фарзи кадом намоз пеш аз намози суннат хонда мешавад?

а) Пешин

б) Бомдод

в) Шом

г) Хуфтан

8. Чӣ ба фарзҳо беруни намоз тааллуқ надорад?

а) Сатри аврат

б) Вақт

в) Ният

г) Қиём

9. Чӣ ба фарзҳои дохилии намоз тааллуқ надорад?

а) Қиём

б) Вақт

в) Қироат

г) Рукӯъ

10. Чӣ ба ботини фарз таъллуқ дорад?

а) Покшави аз ҳадас

б) Покизашавӣ аз наҷосат

в) Сатри аврат

г) Сачда

11. Даъват кӣ мусалмононро барои хондани намоз огоҳ мегардонад, ҷӣ номдорад?

- а) Азон
- б) Иқомат
- в) Салавот
- г) Такбир

12. Дар кадом намоз суннат 4- рақъат нест?

- а) Суннати аввали намози бомдод
- б) Суннати намози аср
- в) Суннати намози шом
- г) Суннати аввали хуфтан

13. Дар кадом намоз суннат 2 рақъат мебошад?

- а) Суннати аввали намози бомдод
- б) Суннати охири намози пешин

- в) Суннати намози шом
- г) Суннати охири хуфтан

14. Дар кадом намоз фарз 4- рақъат намебошад?

- а) Пешин
- б) Аср
- в) Шом
- г) Хуфтан

15. Ҷӣ ба воҷиботи намоз тааллуқ дорад?

- а) Хондани дуои “Субҳонака”
- б) Гуфтани “Субҳона Раббия-л-аъло
- в) Хондани сураи “Фотиҳа”
- г) Гуфтани “Самиъаллоҳу лиман ҳамидаҳ”

Худро месанҷем 2

1. Кадом дуоро дар ҷалсаи (нишасти) охир намехонанд?

- а) Ат-таҳиёт
- б) Раббано
- в) Салли -Борик
- г) Дуои Қунут

2. Дар вақти хондани намоз ҷӣ макрӯҳ ҳисобида намешавад?

- а) Безарурият ба тан ва либос даст расонидан
- б) Дар рукӯъ ва сучуд бештар аз се

маротиба тасбеҳ гуфтан

- в) Намозро дар ҳолати наздик ба шикатани таҳорат, хондан
- г) Дар вақти хондани намоз ба рӯи шахси дигар нигоҳ кардан

3. Кадоме аз ин намозҳо фақат бо ҷамоат гузошта мешавад?

- а) Намози ҷумъа
- б) Намози пешин
- в) Намози аср
- г) Намози хуфтан

4. Намози дар вақташ гузошта нашуда
чӣ ном дорад?
а) Намози Зуҳро
б) Намози Қазо
в) Намози бемор
г) Намози Таҳияи масҷид
5. Намози Таровиҳ дар кадом моҳ
баргузор мешавад?
а) Раҷаб
б) Шаъбон
в) Рамазон
г) Муҳаррам
6. Дар кадом намоз рукӯъ ва сучуд карда
намешавад?
а) Намози Ҷаноза
б) Намози Таровиҳ
в) Намози Ҷумъа
г) Намозҳои Ид
7. Мусалмонон дар намоз ба кадом
тараф рӯй меоваранд?
а) Каъба – Макка
б) Каъба – Мадина
в) Масҷидул Ақсо – Дорулссалом
г) Равза – Мадина
8. Кай иқомат меғоянд?
а) Пеш аз намози фарз
б) Пеш аз намозҳои ид
в) Пеш аз намози ҷаноза
г) Пеш аз намози Витр
9. Чӣ намозро ботил намегардонад?
а) Сухан кардан
б) Хамёза кашидан
в) Хӯрдану нӯшидан
г) Хандаи ором кардан
10. Намози пешин аз чанд қисм иборат
аст?
а) 10 рақъат: 2 рақъат суннати аввал,
4 рақъат фарз, 4 рақъат суннати охир
б) 10 рақъат: 4 рақъат суннати аввал,
4 рақъат фарз, 2 рақъат суннати охир
в) 10 рақъат: 4 рақъат суннати аввал,
2 рақъат фарз, 4 рақъат суннати охир
г) 8 рақъат: 4 рақъат суннати аввал, 4
рақъат фарз.

Худро месанҷем 3

1. Ҳамагӣ ду рақъат фарз аст. Пеш аз фарз хутба хонда мешавад, бо ҷамъоат ба ҷо оварда мешавад: танҳо гузошта намешавад. Танҳо барои мардон фарз мебошад. Ин кадом намоз аст?
 - а) Намозҳои ид
 - б) Намози Бомдод
 - в) Намози Ҷаноза
 - г) Намози Ҷумъа.
2. Чӣ дар як вақт ҳам таҳорат ва ҳам намозро ботил мекунад?
 - а) Намозро ҷониби қибла нахондан
 - б) Дар намоз чизе хӯрдан
 - в) Дар намоз ҳарф задан
 - г) Хандаи баланде ки ба гуши атрофиён расад.
3. Мард бояд кадом қисми бадани худро пӯшида нигоҳ дорад?
 - а) аз китф то панҷаи пой
 - б) аз ноғ то кулчаи (чашмаки) зону
 - в) аз ноғ то панҷаи пой
 - г) аз китф то кулчаи зону
4. Занон бояд кадом қисми бадани худро пӯшида нигоҳ дорад?
 - а) Ҳама ҷои баданро ба ғайр аз панҷаи пой ва панҷаи дастҳо
 - б) Ҳама ҷои баданро ба ғайр аз сар
 - в) аз китф то панҷаи пой
 - г) аз китф то кулчаи зону
5. Дар кадом намоз дуои Қунутро меҳонанд?
 - а) Намози Ҷумъа
 - б) Намози Таровиҳ
 - в) Намози Витр
 - г) Намози Ҷаноза
6. Намози Ҷумъа чӣ гуна намоз аст?
 - а) Воҷиб
 - б) Фарзи айн
 - в) Фарзи кифоя
 - г) Суннат
7. Дар намози Таровиҳ чанд рақъат мебошад?
 - а) 18 б) 10 в) 20 г) 13
8. Чӣ чиз ба намозҳои ид тааллуқ надорад?
 - а) Бо ҷамъоат барпо мешавад, қазой надорад.
 - б) Дар як сол ду маротиба барпо кард а мешавад.
 - в) Рукъӯ ва сучуд дар он карда намешавад
 - г) Худба хонда мешавад.
9. Ҷое ки аз он ҷо худбаи намози ҷумъа ва идҳоро меҳонанд чӣ ном дорад?
 - а) Минбар б) Михроб
 - в) Шарафа г) Курсӣ
10. Дар кадом масофаи роҳи сафар ба ҷои чор рақъат намози фарз ду рақъат меҳонанд?
 - а) 9 км в) 90 км
 - б) 190 км г) 900 км

Дар ҷои холии ҷумла калимаҳои дохили қавсро гузоред. (1)

(қироат/ таҳаҷҷуд/ сачда/истикболи Қибла/ сатри аврат)

- ❁ Намозе, ки дар шаб гузошта мешаванд, намозином дорад.
- ❁ Пӯшонидани узвҳои муайяни тан дар намоз ном дорад.
- ❁ Пеш аз намоз рӯй овардан ба тарафи Қибла ном дорад.
- ❁ Дар намоз рост истода хондани Қуръон ном дорад.
- ❁ Дар намоз ба замин расонидани пешонӣ, бинӣ, кафи дастҳо, панҷаи пой ва зонӯҳо баъди рукӯъ ном дорад.

Дар ҷои холии ҷумла калимаҳои дохили қавсро гузоред. (2)

(ташриқ / рост / тиловат / гуноҳ / хутба / саҳв / имо / фарзи кифоя)

- ❁ Ба масҷид бо таҳорат ва ба пой..... даромадан зарур аст.
- ❁ Пеш аз намози ҷумъа меҳонанд.
- ❁ Такбире, ки дар рӯзҳои Иди Қурбон баъди намози фарз гуфта мешавад ном дорад.
- ❁ Хондани намози ҷаноза мебошад.
- ❁ Бемороне ки барои нишаста хондани намоз қувват надоранд, дароз кашида онро бо ба ҷо меоваранд.
- ❁ Бесабаб намозро таъхир кардан ва намозро қазо намудан азим аст.
- ❁ Агар аз рӯи фаромӯшӣ яке аз воҷибҳои намоз ба ҷо оварда нашуда бошад, бояд.....саҳвро анҷом дод.
- ❁ Сачдае, ки мо онро баъди хондани баъзе ояҳо ба ҷо меорем, сачдаи..... ном дорад.

ҶАВОБИ САВОЛҶО

Боби “Ибодат”

Дониши худро месанҷем-саҳ. 15

Не 1-Ҷа 2-Не 3- Не 4-Ҷа 5-Ҷа

Худро месанҷем-саҳ. 15

1-Г 2-Б 3-В 4-Г 5-В

Ҷои холиро пур мекунем-саҳ . 16

1-Ибодати ман 2-Ибодат мекунем 3-Кор 4-Аллоҳ 5-Сипозгузорӣ мекунем

Боби “Вазифа ва масъулияти мукаллиф”

Дониши худро месанҷем-саҳ. 25

1-Ҷа 2-Не 3-Ҷа 4-Ҷа 5-Ҷа

Худро месанҷем-саҳ. 25

1-Г 2-Б 3-А 4-В 5-А

Ҷои холиро пур мекунем-саҳ. 26

1-Мукаллафа 2-Фарз 3-Фарзи айн 4-Фарзи кифоя 5-Воҷиб 6-Сунати муккада

7- Мустаҳаб 8-Мубоҳ 9- Макруҳ

Боби “Покизагӣ”

Дониши худро месанҷем-саҳ. 39

1-Ҷа 2-Не 3-Ҷа 4-Не 5-Ҷа

Худо месанҷем-саҳ. 39

1-А 2-А 3-В 4-Г 5-А

Ҷои холиро пур мекунем-саҳ. 40

1-Ним 2-Тоза 3-Покшудагон 4- Наҷосат

Боби “Таҳорат”

Дониши худро месанҷем 1-саҳ. 64

1-Ҷ 2-Не 3-Ҷа 4-Не 5-Ҷа

Худо месанҷем 1-саҳ. 64

1-В 2-Г 3-В 4-Б 5-Г

Ҷои холиро пур мекунем 1-саҳ. 65

1- Маротиба 2- Суннат 3-Мисвок 4-Макруҳ 5-Фарз

Боби “Ғусл”

Дониши худро месанҷем 2-саҳ. 65

1-Ҷа 2-Ҷа 3-Не 4- Не 5-Не

Худро месанчем 2-саҳ. 65

1-Б 2-А 3-Г 4-В 5-А

Қои холиро пур мекунем 2-саҳ. 66

1- Даҳон, бинӣ 2- Фарз 3-Суннат 4-Макрӯҳ 5-Таяммум

Боби “Намоз”

Дониши худро месанчем 1-саҳ. 120

1-Ҳа 2-Не 3-Не 4-Ҳа 5-Не 6-Ҳа 7-Не 8-Не 9-Ҳа 10-Ҳа

Дониши худро месанчем 2-саҳ. 120

1-Не 2-Не 3-Не 4-Ҳа 5-Не 6-Не 7-Ҳа 8-Не 9-Не 10-Ҳа

Дониши худро месанчем 3-саҳ. 120

1-Ҳа 2-Ҳа 3-Ҳа 4-Не 5-Ҳа

Худро месанчем 1-саҳ. 122

1-Б 2-А 3-Б 4-Б 5-В 6-Б 7-В 8-Г 9-Б 10-Г 11-А 12-В 13-А 14-В 15-В

Худро месанчем 2-саҳ. 123

1-Г 2-Б 3-А 4-Б 5-В 6-А 7-А 8-А 9-Б 10-Б

Худро месанчем 3-саҳ. 125

1-Г 2-Г 3-Б 4-А 5-В 6-Б 7-В 8-В 9-А 10-Б

Қои холиро пур мекунем 1-саҳ. 126

1-Таҳачуд 2-Сатри аврат 3-Истиқболи Қибла 4-Қироат 5-Сачда

1-Рост 2-Хутба 3-Ташриқ 4-Кифоя 5-Имо 6-Гуноҳ 7-Саҳв 8-Тиловат